

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL DE 5 JUDECĂTORI

Decizia penală nr.119

Dosar nr. ..../1/2018

Ședința publică din data de 22 aprilie 2019

S-a luat în examinare pronunțarea asupra apelului formulat de **Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție** împotriva sentinței penale nr. 318 din data de 22 mai 2018 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală în dosarul nr...../1/2016, privind pe inculpatul **A..**

Dezbaterile și susținerile părților și ale reprezentantului Ministerului Public au avut loc în ședința publică de la 25 martie 2019, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, încheiere ce face parte integrantă din prezenta decizie, când instanța, pentru a da posibilitatea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție și intimatului inculpat să depună concluzii scrise și având nevoie de timp pentru deliberare, în temeiul dispozițiilor art. 391 alin. (1) din Codul de procedură penală, a amânat pronunțarea la datele de 08 aprilie și 22 aprilie 2019.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL DE 5 JUDECĂTORI

Deliberând asupra apelului de față, în baza actelor și lucrărilor din dosar, constată următoarele:

A. Prin sentința penală nr. 318 din data de 22 mai 2018, pronunțată în dosarul nr. ..../1/2016, Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală, în baza art. 386 alin. (1) din Codul de procedură penală, a schimbat încadrarea juridică a faptelor reținute în sarcina în sarcina inculpatului A., prin rechizitoriu, *din* infracțiunile de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. (1) din Codul penal și favorizarea făptuitorului prevăzută de art. 269 alin. (1) din Codul penal, cu aplicarea dispozițiilor art. 38 alin. (2) din Codul penal, *în* infracțiunea de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. (1) din Codul penal.

În baza art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, a achitat pe inculpatul A. pentru infracțiunea de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. (1) din Codul penal.

În baza art. 272 alin. (1) și (2) și art. 275 alin. (3) din Codul de procedură penală, cheltuielile judiciare avansate în cursul urmăririi penale și al judecării cauzei în primă instanță, respectiv, onorariul apărătorului desemnat din oficiu, au rămas în sarcina statului.

Pentru a dispune astfel, instanța de fond a reținut următoarele:

Prin rechizitoriul nr. ....P/2016 din 6 iulie 2016 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Brașov, s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului A. pentru săvârșirea infracțiunilor de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. (1) din Codul penal și favorizarea făptuitorului prevăzută de art. 269 alin. (1) din Codul penal, cu aplicarea art. 38 alin. (2) din Codul penal și a inculpatului B. pentru comiterea infracțiunii de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. (1) din Codul penal.

În cuprinsul actului de sesizare s-a reținut că dosarul nr. ....P/2016 a fost constituit la data de 23.05.2016, ca urmare a disjungerii dispusă în dosarul ....P/2016, dosar format la rândul său prin disjungerea din dosarul nr. ....P/2015 în care, prin rechizitoriul din data de 17.05.2016, s-a dispus trimiterea în judecată a inculpaților C., D., E., F., G., H., I., J., SC K. SRL, ș.a. pentru comiterea de infracțiuni de corupție în legătură cu retrocedarea nelegală a unor imobile revendicate fără drept de inculpatul L. trimis în judecată prin același rechizitoriu, respectiv pentru constituirea unui grup infracțional organizat, trafic de influență, spălarea banilor, dare de mită, abuz în serviciu dacă funcționarul a obținut pentru altul un folos necuvenit cu consecințe deosebit de grave.

S-a reținut în rechizitoriu că acuzațiile formulate împotriva inculpaților trimiși în judecată au vizat infracțiuni comise în perioada 2006 – 2013, în diferite forme de participație, în interesul obținerii unor imobile de o valoare deosebită, între care Ț3. și U3.. Astfel, începând cu 1 noiembrie 2006, C. împreună cu D., E., M., F. au constituit un grup infracțional (la care au aderat ulterior I., G., H., J.), având drept scop dobândirea întregii averi revendicate de L. în temeiul legilor speciale de retrocedare a proprietăților (Legea nr. 10/2001, Legea nr. 247/2005) prin infracțiuni de corupție/asimilate acestora, respectiv oferire de bani/bunuri persoanelor din cadrul autorităților/instituțiilor deținătoare a acestor proprietăți sau altor persoane cu influență asupra funcționarilor publici în scopul determinării acestora să acționeze potrivit scopului grupului, instigare și complicitatea la săvârșirea de către aceste persoane a infracțiunii de abuz în serviciu (prin punerea la dispoziție/semnarea înscrisurilor necesare), traficarea influenței reale asupra funcționarilor publici.

Legătura lui L. cu C. și asociații acestuia a fost determinată și s-a realizat pe fondul imposibilității celui prim menționat de a obține vreunul din bunurile pe care le-a revendicat în calitate de nepot de fiu al lui N., în condițiile în care nu a putut să justifice calitatea de persoană îndreptățită potrivit legii și să facă dovada că respectivele bunuri au fost expropriate de la antecesorul său și, mai mult, pentru unele dintre bunuri nu formulase cerere/notificare cu respectarea termenului prevăzut de lege. În acest context a căutat să intre în legătură cu oameni cu influență politică și cu resurse financiare care, în schimbul cedării unor părți importante din averea pretinsă, să determine funcționarii cu atribuții în domeniul luării deciziilor de retrocedare să aprobe cererile formulate cu eludarea dispozițiilor legale.

În anul 2005, în ansamblul preocupărilor susmenționate, fiind nemulțumit de stadiul soluționării cererilor și de demersurile făcute de avocați sau mandatar, L. a intrat în legătură cu C. (prin intermediul numitei O., persoană care, de asemenea i-a fost prezentată ca având multe relații și, implicit influență

și care s-a oferit să-i acorde sprijin în demersurile de identificare și recuperare a bunurilor preluate abuziv, în schimbul unei cote din dreptul de proprietate al bunurilor obținute), cunoscut la momentul respectiv și, de altfel, și ulterior ca o persoană influentă în lumea politică.

În cadrul discuțiilor purtate (în perioada august-septembrie 2006), bazându-se pe relațiile pe care le avea în lumea politică și astfel, pe influența pe care o putea avea asupra funcționarilor publici, direct sau prin intermediul asociațiilor săi, și intuind posibilitatea obținerii în mod necuvenit a unor bunuri de o valoare considerabilă, C. i-a promis lui L. că poate să îi recupereze averea revendicată, pretinzând că are relații în lumea politică și în justiție la cel mai înalt nivel, respectiv că, în calitate de fost șef al cancelariei primului ministru, P., cunoaște politicieni de top, inclusiv pe primul ministru în funcție, A., și funcționari publici la nivelul instituțiilor centrale, că poate asigura serviciile unor firme de avocatură de renume, cu influență în justiție, făcând referire inclusiv la un judecător de la Înalta Curte de Casație și Justiție aflat în relație cu unul dintre avocații de la firma de avocatură prezentată, cerând în schimb o parte considerabilă, între 50 – 80%, din fiecare bun care va fi obținut.

S-a reținut că numitul L. a fost de acord să cumpere influența pretinsă de C. și să îi dea acestuia un procent însemnat din ceea ce urma a se retroceda, cedându-i toate drepturile, succesoriale și litigioase, asupra bunurilor respective, cu condiția însă ca C. să îi dea o sumă de bani în avans, date fiind eșecurile mandatarilor pe care i-a avut anterior, persoane care de asemenea erau cunoscute ca având influență în politică sau în justiție, chiar dacă nu la nivelul lui C..

Convins că prin influența și relațiile pe care le are poate obține bunurile respective și cunoscând valoarea de piață a acestora (avea deja casă la ...., iar zona .... era, de notorietate, că era o zonă în plin avânt imobiliar), C. a fost de acord cu condiția pusă de L., dar pentru că nu dispunea de astfel de sume de bani de ordinul milioanele de euro, a prezentat „afacerea” asociațiilor săi israelieni, numiții E. și F..

În ceea ce privește relația existentă între aceste persoane, s-a menționat faptul că E. a activat în România, până la formularea acuzațiilor împotriva sa în dosarul .../P/2015, în calitate oficială de consultant politic încă de la începutul anilor 2000, fiind pe rând consilier de imagine/politic pentru Q. și R., P. și S., A. și Ș., T. și R., o parte din această activitate fiind desfășurată împreună cu asociatul său M. (fost consilier al unui fost prim ministru israelian).

S-a precizat că E. și M. au desfășurat în perioada 2005-2006 și alte afaceri în România, fiind asociați alături de H. în societatea T. SRL, având ca obiect principal de activitate marketing politic, cu care au dezvoltat nu doar o relație de afaceri, ci și o relație de prietenie, păstrată și în anii următori. În ceea ce îl privește pe H., acesta era și este un jurnalist cunoscut în România, care a acordat consultanță politică pentru P., A. sau Q., controlând ziarul U. și revista V.. De asemenea, era binecunoscută relația acestuia cu A., care a participat invitat la nunta sa și cu care a menținut o legătură de prietenie după încetarea relațiilor comerciale derulate între Ș. și firma sa. În ceea ce-l privește pe F., s-a reținut că acesta controlează compania W., având o avere estimată de revista Forbes la 3,6 miliarde de dolari. A intrat în afaceri în România în domeniul imobiliar în anii 2000, fiind unul dintre investitorii proiectului Roșia Montană.

În octombrie 2007 s-a înființat firma X., companie cu profil imobiliar, având ca administrator pe inculpatul I., inculpatul C. deținând 50% din acțiuni, restul revenind offshore-ului Y. LTD, controlată de W., implicit de F.. Acesta este asociat în afaceri cu M., cunoscut pentru implicarea în dezvoltarea companiei Z. New York, dar mai ales pentru faptul că a activat ca șef de cabinet al lui A1., fost prim ministru al Israelului. Din anul 2002, acesta activează în România și în țări din regiune (Ungaria, Austria, Serbia) ca și consultant politic și de PR.

Din înscrisurile de la dosar, s-a reținut că rezultă, de asemenea, legătura dintre M. și H., aceștia fiind asociați împreună cu E. în societatea B1., prin intermediul C1. LTD, care deține 30% din părțile sociale. Aceeași societate a avut încheiat un protocol de colaborare cu alte două companii străine, D1. (Israel) și Z. (SUA), în care este asociat M.. De asemenea, în societatea E1. SRL, înființată în anul 2000, H., prin societatea F1. SRL, este asociat cu E..

Întrucât E. nu locuia permanent în România, acesta a avut nevoie de o persoană de încredere care să îi aducă la îndeplinire dispozițiile și să-l informeze permanent asupra stadiului afacerii. L-a ales pe I., persoană care a făcut parte din staff-ul său atunci când s-a ocupat atât de campania S. din anul 2004, cât și de campania Ș. din anul 2008. Ulterior, I. a ocupat funcția de consilier personal al șefului Cancelariei primului ministru în Guvernul A..

De asemenea, inculpatul I. apare alături de C., fiind dovedită astfel legătura apropiată dintre aceștia, în societatea G1. SRL, unde C. deține 30% din părțile sociale, iar I. este administrator.

În realizarea scopului grupului, C. împreună cu ceilalți membrii, E., M., F., G., I., H., J. și D. și cumpărătorul de influență L. au ascuns natura ilicită a înțelegerii printr-un contract de cesiune, cu privire la bunurile aflate în proceduri administrative sau judiciare de restituire a proprietății, încheiat între cumpărătorul de influență și societatea comercială K. SRL reprezentată de C..

Prin activitate infracțională desfășurată ulterior, prin comiterea de infracțiuni de corupție s-a reușit retrocedarea abuzivă a Ț3., în anul 2007, cauzându-se un prejudiciu în dauna statului român de 9.523.769 euro, precum și a U3., în anul 2008, prejudiciul în dauna statului român fiind de 135.874.800 euro, sume care reprezintă, totodată, folos necuvenit pentru L., C. și asociații acestuia din grupul infracțional anterior menționat.

În perioada în care membrii grupului infracțional au reușit obținerea celor două bunuri- Ț3. și U3. -, prin infracțiuni de corupție, respectiv anii 2007-2008, aceștia au fost implicați în mod direct și în activități politice, E. și H. acordând consultanță partidului aflat la guvernare, Ș., precum și primului ministru de la acel moment, A., consultanță cunoscută și promovată în mass media. În plus, în aceeași perioadă, I. a fost angajat la Cancelaria primului ministru ca și consilier personal al lui B. (șeful Cancelariei), în activitatea desfășurată ocupându-se însă, exclusiv, de organizarea vizitelor în teritoriu ale primului ministru, vizite în care l-a și însoțit pe acesta.

În acest context, al implicării în viața politică, membrii grupului infracțional au pretins și au fost percepuți ca având influență la cel mai înalt nivel în statul român, aspect care a contat în realizarea înțelegerii infracționale cu cumpărătorul de influență, dar și în determinarea funcționarilor publici să

aprobe retrocedările chiar cu încălcarea dispozițiilor legale. În concret, aceștia au pretins că pot obține retrocedarea bunurilor revendicate, urmare a relațiilor apropiate pe care le aveau cu primul ministru în funcție, relații notorii la acel moment (rezultate și din articolele de presă atașate la dosar – vol. III, dar și din declarațiile martorilor audiați), dovedite și prin acea că “omul lui E.”, respectiv I., fusese numit consilier personal la Cancelaria primului ministru, A..

Fiind perceput drept consilier al prim-ministrului, I. a contribuit la întărirea convingerii cumpărătorului de influență L. în influența reală a grupului în lumea politică.

În acest context, pentru lămurirea legăturii între membrii grupului infracțional, a relațiilor acestora cu primul ministru din perioada 2007- 2008, pentru a se stabili dacă primului ministru i s-a solicitat în vreun fel ajutorul pentru soluționarea favorabilă a cererilor de retrocedare de bunuri ori pentru valorificarea ulterioară a acestora, precum și pentru sa se stabili condițiile în care a fost angajat I., funcția deținută și nivelul real de influență al acestuia în Guvernul României, au fost citați pentru a fi audiați în calitate de martori în dosarul nr. ....P/2015, A. și B..

În declarațiile date ca martori cei doi au făcut însă afirmații mincinoase și nu au spus tot ce știau în legătură cu faptele cu privire la care au fost întrebați, astfel că prin ordonanța din data de 16.05.2016 s-a dispus extinderea urmăririi penale și efectuarea în continuare a urmăririi penale față de aceștia pentru infracțiunea de mărturie mincinoasă, iar în cazul lui A. și pentru infracțiunea de favorizarea făptuitorului.

1.2 STAREA DE FAPT

1. În ceea ce privește infracțiunile de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. (1) din Codul penal și favorizarea făptuitorului prevăzută de art. 269 alin. (1) din Codul penal, pentru care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale în cauză împotriva inculpatului A..

În cadrul actelor de cercetare efectuate în dosarul nr. ....P/2015, pentru lămurirea cauzei s-a dispus citarea, pentru a fi audiat ca martor, a lui A., în condițiile în care erau indicii că acesta ar avea cunoștință de activitatea infracțională a grupului susmenționat, prin prisma relațiilor de afaceri sau de prietenie avute cu membrii acestuia. Audierea lui A. s-a impus față de împrejurarea că: E. s-a sustras urmăririi penale și nu a putut fi audiat în cauză; H. a contestat orice implicare; I. s-a prevalat de dreptul la tăcere, iar C. a pretins în declarația dată ca inculpat, că a acționat doar ca simplu mandatar al SC K. SRL și în limitele mandatului încredințat. În aceste condiții, s-a apreciat că declarația lui A. ar fi contribuit la lămurirea unor împrejurări esențiale vizând legătura dintre aceste persoane și implicarea lor în activitatea infracțională cercetată.

Din convorbirile telefonice interceptate în cauză în baza unor mandate de siguranță națională emise în privința persoanelor cercetate în dosarul ....P/2015, precum și din declarațiile unora dintre martorii deja audiați la acel moment, a rezultat că A. a avut un contact permanent cu unii dintre membrii grupului infracțional, cu care a cooperat o perioadă în mod direct, ca prim ministru sau președinte de partid, și cu care s-a întâlnit apoi frecvent și cu regularitate în toată perioada activității infracționale cercetate (respectiv sfârșitul anului 2013).

Ținând cont de calitatea avută la momentul comiterii faptelor cercetate, aceea de prim ministru al României, dar și de calitatea de la momentul audierii ca martor, președinte al Senatului, s-a reținut că audierea lui A. este utilă și va fi concludentă, atât prin prisma relațiilor personale avute cu persoanele cercetate, dar și, eventual, a informațiilor pe care le putea deține și de care ar fi putut lua cunoștință și urmare a funcțiilor deținute în stat, declarația urmând a fi apreciată chiar prin prisma acestor funcții, care ar fi dat o garanție a veridicității celor declarate ca martor.

Așa fiind, A. a fost **audiat la data de 15.04.2016**, iar înainte de a i se lua declarația i s-a adus la cunoștință că urmează să fie audiat ca martor pentru lămurirea următoarelor aspecte: *retrocedarea către L. a unor suprafețe de teren în .... (U3.) și .... (trunchiul de pădure V3.); actele de vânzare-cumpărare vizând aceste bunuri; implicarea inculpaților E., F., M., G. în procedurile de retrocedare. (vol. II, f. 46-51).*

După depunerea jurământului de martor, în declarația dată, acesta a făcut afirmații mincinoase și nu a spus tot ce știa în legătură cu faptele sau împrejurările esențiale asupra cărora a fost întrebat, urmărind prin aceasta împiedicarea/îngreunarea cercetărilor și tragerea la răspundere penală a inculpaților din dosar, raportat la relațiile avute cu membrii grupului infracțional, și la împrejurarea că avea cunoștință despre faptele pentru care aceștia erau cercetați.

Astfel, A. a declarat necorespunzător adevărului că: nu a avut cunoștință de activitatea numiților E., C. și asociații acestora din grupul infracțional, vizând achiziționarea drepturilor succesoriale ale lui L. în România; nu-l cunoaște personal pe numitul M. (asociatul lui E.); nu a discutat cu C. despre taxele notariale privind tranzacționarea imobilelor obținute de L., negând orice legătură și orice întâlnire cu acesta, precum și faptul că ar fi cunoscut orice aspect legat de dobândirea și valorificarea bunurilor revendicate de L.; nu are relații apropiate și nu a păstrat legătura cu H. și E., cu care s-a întâlnit doar sporadic și nu a avut relații comerciale cu acesta din urmă și nici nu știa că are societăți care, în afara consultanței politice, se ocupă de activități economice, aflând din presă, urmare a comunicatelor DNA, despre acest dosar; nu a avut o relație apropiată cu I., ascunzând totodată că are cunoștință de relația apropiată a acestuia cu E.; nu l-a prezentat pe E. altor politicieni din România.

S-a reținut că aceste aspecte declarate de martor sunt necorespunzătoare adevărului, fiind contrazise de declarațiile altor martori sau suspecti audiați, dar și de datele rezultate în urma punerii în aplicare a unor mandate de siguranță națională, respectiv convorbirile purtate de inculpații din dosarul inițial ..../P/2015, inclusiv cu A..

Astfel, fiind întrebat în mod expres despre relația cu E., H., M., F., I., dar și despre relația existentă între aceste persoane și implicarea lor în achiziționarea bunurilor revendicate de L., inculpatul A. a declarat următoarele:

„Pe E. l-am cunoscut în prima jumătate a anului 2007, iar acesta a acordat consultanță politică Ș.. Ulterior ne-am mai văzut sporadic dar nu am avut relații comerciale cu acesta, nici nu știam că are societăți care se ocupă de activități economice în afara consultanței politice.

Pe F. l-am cunoscut după anul 2008, fiindu-mi prezentat de E. ca fiind un important om de afaceri, dar nu-mi amintesc dacă a menționat că este unul dintre investitorii din proiectul Roșia Montană. Oricum la acel moment nu mai aveam vreo funcție publică, fiind doar deputat.

Nu-mi aduc aminte să-l fi cunoscut pe M., numele mi-e cunoscut dar nu pot preciza sigur dacă am auzit numele în presă sau într-o discuție, însă știu că face parte dintr-un grup de consultanți politici. Nu-l cunosc pe G..

Îl cunosc pe domnul I. care a lucrat consilier la Cancelaria Prim-ministrului în timpul mandatului meu, iar sarcina lui era aceea de a organiza vizitele în teritoriu împreună cu alte persoane din echipă. Nu știu cât a fost domnul I. consilier, nu cred că tot mandatul și nici nu pot să precizez cum a fost ales/numit în această funcție. L-am reținut întrucât în timpul vizitelor în teritoriu acesta îmi prezenta anumite puncte, aspecte în legătură cu obiectul vizitei. Nu știu care este legătura dintre I. și E. dar aceștia se cunosc.

Cu I. m-am întâlnit ulterior încetării funcției sale când a venit și m-a vizitat la Senat.

L-am cunoscut pe H. în calitate de ziarist, iar ulterior în perioada 2007-2008 Ș.-ul a avut contract cu firma acestuia, pe probleme de comunicare, analiză politică. Nu știu dacă din firma lui H. făcea parte și E. dar au fost discuții /întâlniri la care au participat împreună. De asemenea, am dat curs invitațiilor publicației pe care o conduce (U.) pentru interviuri. Nu sunt prieten cu H., dar pot spune că am avut o relație apropiată la nivel de familie, dar care s-a încheiat. Atât cu E. cât și cu H. am încetat legăturile atunci când aceștia au acordat consultanță președintelui Q. . Nu știu dacă au avut vreun contract cu acesta dar au jucat rol de consultanți politici.

(...)

Arăt că nu știu despre această intenție/afacere (achiziționarea drepturile succesoarele ale lui L. în România n.n.) pe care intenționau să o desfășoare în România. Fosta soție nu mi-a adus la cunoștință că a discutat cu E. despre aceste aspecte.

(...)

Cred că între cei doi (H. și E. n.n.) era o relație de colaborare în ceea ce privește consultanța. Nu pot să precizez mai mult de atât.” (declarație martor A. în dos. ....P/2015, vol. II, f. 46-51)

În actul de sesizare s-a reținut că declarațiile sunt mincinoase, cu recredință inculpatul ascunzând adevărul, urmărind astfel să împiedice sau să îngreuneze ancheta penală desfășurată împotriva unor persoane cu care are relații apropiate de prietenie, din actele dosarului (articole de presă, comunicate – vol. IV, f. 4-200) rezultând că acesta a cunoscut acuzațiile aduse inculpaților din dosarul ....P/2015, răspunzând chiar în interviuri date în presă întrebărilor reporterilor privind implicarea sa ori menționarea numelui său în așa numitul „dosar al retrocedărilor”. Mai mult, inculpatul a știut de existența acestui dosar chiar înainte ca acuzațiile să fie făcute public, în condițiile în care fosta soție, H1., a fost audiată ca martor înainte de efectuarea urmăririi penale în cauză, împotriva unei persoane determinate, iar inculpatul a dat de asemenea interviuri în presă cu privire la posibila implicare (afirmată de unii ziariști) a fostei sale soții.

Cercetările efectuate au stabilit că A. are o relație apropiată cu E., care a lucrat împreună cu H. pentru campania Ș. din anul 2008, păstrând legătura cu acesta și după încetarea contractului, contrar celor susținute de inculpat.

Din înscrisurile de la dosar, precum și din declarațiile martorilor, s-a apreciat că rezultă faptul că H. și E. au încheiat un contract cu Ș. având ca obiect consultanță politică/electorală, derulat în perioada 2007 - 2008 (perioadă în care s-au retrocedat bunurile T3. și U3.), dar aceștia au prestat astfel de servicii și pentru inculpatul A., candidat la alegerile parlamentare din anul 2008 pentru Camera Deputaților într-un colegiu electoral din județul Ilfov. Deși cei doi ar fi trebuit să asigure strategia electorală a partidului la nivel național, s-au ocupat în mod direct și de strategia de campanie a candidatului A., fără a se încheia vreun contract distinct, separat și cu acesta.

Dacă între A. și H. exista o relație de prietenie la acel moment, care dura deja de mai mulți ani (din anul 2005 sau 2006), soțiile celor doi fiind prietene, prin intermediul acestuia, dar și urmare a contractului de consultanță politică derulat, s-a realizat și legătura apropiată între E. și inculpat, legătură care durează și la momentul actual (fapt dovedit de convorbirile telefonice interceptate în cauză cu autorizarea prealabilă a judecătorului, convorbiri purtate la sfârșitul anului 2015, redate în dosar în **vol. III**).

Sub acest aspect, s-a subliniat faptul că în anul 2008, E. a fost văzut în repetate rânduri la Guvernul României, vizitându-l pe premierul de atunci A., vizite nejustificate prin prisma activității premierului, cu atât mai mult cu cât contractul de consultanță cu partidul din care cel din urmă făcea parte era încheiat. S-a precizat că la momentul respectiv, E. și asociații săi din grupul infracțional, făceau demersuri asidue pentru a obține, prin corupție, bunuri revendicate de L., iar în această activitate, pentru a-l convinge pe cel din urmă că grupul are influență reală, dar și pentru a determina funcționari să încalce legea la soluționarea cererilor de retrocedare, s-a prevalat de legătura cu primul-ministru, afirmată prin prisma faptului că atât E., cât și I. lucrează ca și consilieri ai acestuia.

Deși persoane din anturajul inculpatului A. au declarat, ca martori, că E. l-a vizitat pe acesta la guvern, s-a reținut că inculpatul a ascuns cu bună-știință în declarația dată ca martor acest aspect, declarația fiind mincinoasă prin omisiune, în condițiile în care sensul acestei declarații date ca martor a fost acela că nu a avut o relație personală cu E., care a lucrat doar pentru partid și nu pentru el personal, urmărind prin aceasta să-l ajute pe E., dar și pe H. și pe ceilalți inculpați din dosarul .../P/2015 să-și poată susține o apărare în sensul că nu ar fi avut o relație cu primul-ministru și, prin urmare, nu ar fi putut-o invoca în activitatea de trafic de influență de care erau acuzați.

În acest sens, s-au redat declarațiile date de martorii I1., J1., H., K1.:

„În campania electorală din anul 2008 am deținut funcția de coordonator organizatoric al campaniei, coordonator politic fiind L1.. Partidul avea un contract de consultanță politică cu firma lui H., contract care privea inclusiv campania electorală. Precizez că pentru campania electorală la contractul cadru cu firma lui H. s-a încheiat o anexă, cu servicii și costuri separate.(...)

Din câte am văzut eu A. avea încredere în H. și sfaturile politice date de acesta. Îl suna tot timpul și se consulta cu el. Atunci când se făcea o prezentare

mai largă de strategie politică sau un sondaj de opinie într-un moment important, spre exemplu în precampanie, venea E., cu care H. avea contract de consultanță din câte știu. Eu l-am văzut pe E. de 5 sau 6 ori în campaniile electorale din perioada respectivă. (...)

Precizez că la cele mai multe prezentări făcute de E. a fost prezent și A. și știu că E. s-a întâlnit și la Guvern cu A. în perioada respectivă.” (declarație martor II., vol. II; f. 326-330)

„Nu am fost implicat în campania electorală a premierului sau a partidului la nivel de decizie. Știu că de campania electorală din anul 2008 s-au ocupat ca și consultanți E. și încă o persoană, al cărei nume nu mi-l amintesc, dar de asemenea străin.” (declarație martor J1., vol. II, f. 321-325)

„Cred că am asigurat consultanță și pentru A. care a candidat ca parlamentar, dar în cadrul contactul existent, nu am încheiat un contract separat cu acesta. Nu știu dacă I. a fost implicat în campania electorală a domnului A.. Din câte îmi amintesc campania electorală a acestuia a fost coordonată de președintele organizației Ilfov a Ș. de la acea dată, M1.. Eu nu l-am văzut pe I. pe teren pentru că eu nu am fost niciodată în Ilfov, județul în care a candidat domnul A.” (declarație martor H., vol. II, f. 344-347)

„I. a venit la început în acest grup cu E. și au discutat cu premierul la Guvern. Nu am participat la aceste discuții pentru că erau discuții de partid. Ulterior l-am mai văzut pe I. la Cancelarie în special în a doua parte a anului 2008, dar nu îmi amintesc să fi primit însărcinări de serviciu în cadrul Cancelariei. Eu cel puțin nu i-am cerut vreodată așa ceva. Cred că l-am văzut cam o dată pe lună venind la cabinetul primului ministru și intra în biroul domnului A. la discuții. Au fost cazuri în care el nu a intrat în birou, ci doar E. cu care venise. Nu îmi amintesc cât de des a venit E. la Guvern, dar a venit de mai multe ori.” (declarație martor K1., vol. II, f. 401-404)

În continuare, s-a reținut că din probele dosarului a rezultat că după alegerile generale din anul 2008, contractul dintre firma lui H. și Ș. a încetat și din cauza faptului că inculpatul A. a fost înlocuit la conducerea partidului, dar contrar declarațiilor inculpatului, relația lui cu H. și E. a rămas în continuare una apropiată, A. participând la evenimente personale sau petrecând concediile împreună. În acest sens, s-a făcut referire la declarațiile martorilor D., N1., H1., dar și la corespondența electronică purtată de inculpat cu H., descoperită în urma perchezițiilor informatice efectuate asupra mediilor de stocare ridicate de la acesta din urmă, cu autorizarea instanței. (vol. II, f. 273-320)

„Nu știu care a fost relația dintre E. și A., dar în octombrie 2009, aflându-mă în Israel pentru un alt eveniment, am fost invitat de E. la o petrecere organizată cu ocazia zilei sale de naștere, unde se afla și domnul A. cu soția. Cred că E. a aflat de la C. de vizita mea, întrucât la acel moment i-am spus acestuia că merg în week-end în Israel. La acea petrecere au participat C. și H., împreună cu soțiile. Nu-mi amintesc să fi văzut alți politicieni.” (declarație martor D., vol. II, f. 335-338)

„Cred că în 2006 sau 2007 am fost împreună cu un grup de politicieni români în Israel cu ocazia sărbătorilor de Paști, la invitația lui E.. Am participat la sărbătorirea zilei de naștere a acestuia sau a tatălui lui, nu mai rețin. Am fost împreună cu O1., A. – prim ministru la acea dată, C., H.. Toți am

fost cu familiile. Nu am discutat afaceri, cel puțin nu în prezența mea.”
(declarație martor N1., vol.II, f. 221-226)

„Precizez că am participat la nunta lui H. în anul 2007-2008 la care a fost prezent și E.” **(declarație martor H1., vol. II, f. 205-207)**

Împrejurarea că inculpatul A. a păstrat o legătură apropiată cu E. și H. și după decembrie 2008, contrar celor declarate de cel dintâi, ca martor, s-a menționat că rezultă și din convorbirile telefonice interceptate în baza unor mandate de siguranță națională autorizate în condițiile legii speciale de către judecătorul de la Inalta Curte de Casație și Justiție, redată în procesele verbale atașate la dosarul inițial .../P/2015 (convorbiri redată integral în **vol. III al prezentului dosar**). Din conținutul acestor convorbiri, rezultă că E. și inculpatul A. au discutat și s-au întâlnit cu regularitate, de fiecare dată când primul a venit în România (o dată pe lună sau chiar mai des în perioada valabilității mandatului, respectiv la datele de 09.02.2012, 26.03.2012, 02.04.2012, 07.05.2012, 08.05.2012, 15.05.2012, 04.06.2012, 01.07.2012, 16.07.2012, 23.07.2012, 19.11.2012, 07.01.2013, 08.01.2013, 07.03.2013, 19.08.2013, 16.09.2013), că au o relație apropiată, vorbind cu familiaritate, și că E. l-a vizitat pe inculpat la domiciliu, la ore (dimineața devreme) la care în mod normal nu se fac vizite oficiale.

În cuprinsul actului de sesizare au fost redată următoarele convorbiri:

Convorbirea din data de 09.02.2012, ora 14:01:10, purtată de E., care l-a contactat pe A. **(vol. III, f. 129-130)**, cu următorul conținut:

A.: *Bună, E..*

E.: *Bună, A., ce mai faci? Ocupat?*

A.: *Nu tocmai ocupat, dar am răcit.*

(...)

E.: *Sigur, sigur, sigur! Stai în pat, bea ceai și fă-te bine.*

A.: *Sigur.*

E.: *... și ne vedem săptămâna viitoare cu plăcere.*

A.: *Da? OK.*

E.: *OK, A..*

A.: *Aștept telefonul tău săptămâna viitoare, atunci.*

E.: *OK, pa, pa.*

A.: *Pa.*

Convorbirea telefonică purtată în ziua de 02.04.2012, ora 11:17:56, de E. și A. **(vol. III, f. 193-194)** cu următorul conținut:

A.: *Salut!*

E.: *Salut, domnule! Ce mai faceți?*

A.: *E., salut! Bună dimineața și bine ai venit la București!*

E.: *Mulțumesc! E vreun moment convenabil pentru tine astăzi?*

A.: *Am o întâlnire la... la prânz și...*

E.: *Îhî! Și eu.*

A.: *Apoi, voi merge la Parlament. Practic, după amiază pot să fiu disponibil.*

E.: *Foarte bine. La ce oră vrei să stabilim?*

A.: *Ceva de genul... 17:00?*

(...)

Convorbirea telefonică purtată în ziua de 15.05.2012, ora 08:23:25, de E. și A. (**vol. III, f. 240-241**) cu următorul conținut:

E.: *Bună dimineața, domnule!*

A.: *Bună dimineața. Bună dimineața.*

E.: *Ce mai faceți?*

A.: *Bine, sunt cu copilul cel mic, îl duc la școală, și de acea nu voi putea să ajung la nouă fără un sfert.*

E.: *Și la ce oră vă convine?*

A.: ***La nouă fix.***

E.: *A, OK! OK, mulțumesc.*

A.: *Pentru că avem.*

E.: *Nici o problemă, A., te aștept jos, nici o problemă.*

A.: *Dacă ajung mai devreme, te sun pe numărul acesta.*

E.: *Nici o problemă. Mulțumesc.*

A.: *OK, bine, pa.*

Convorbirea telefonică purtată în ziua de 23.07.2012, ora 21:47:41, de E. și A. (**vol. III, f. 268-269**) cu următorul conținut:

E.: *Salut, A.! Ce mai faci?*

A.: *Salut, E.! M-am întors acasă.*

E.: *A, bine. Întâlniri lungi.*

A.: *Da. Cam... cam lungi.*

(...)

E.: *OK. Și la ce oră te trezești mâine dimineață?*

A.: *07:30.*

E.: *E Ok dacă trec pe la tine la 07:45 pentru 10 minute - 5 minute, doar să-ți spun ceva?*

A.: *07:45?*

E.: *Sau 08:00, când vrei.*

A.: *08:00, 08:00.*

E.: *La ora 08:00 trec pe la tine pentru 5 minute.*

A.: *Da.*

E.: *Nici nu trebuie să intru, nimic, doar să-ți spun ceva și apoi plec.*

A.: *Da, da, Ok, Ok. Te rog.*

E.: *08:00?*

A.: *Da.*

E.: *Perfect. Voi fi la tine.*

A.: *Ok. Te voi aștepta.*

E.: *Îți voi aduce ...*

A.: *Ok.*

E.: *OK. Mulțumesc. Noapte bună! Mulțumesc*

A.: *Te voi aștepta, pa! Noapte bună!*

Convorbirea telefonică purtată în ziua de 19-11-2012, ora 15:31:56, de E. și A. (**vol. III, f. 270-271**) cu următorul conținut:

A.: *Salut!*

E.: *Bună!*

A.: *Bună!*

E.: Scuze, nu mai aveam servicii BBM, telefonul meu nu mai mergea.
Acum este ok.

A.: Nicio problemă.

E.: Sunt aici până mâine seară.

A.: Da.

E.: Și de asemenea sunt disponibil astăzi...Hai să zicem după ora șase și jumătate, șapte. Deci spune-mi! Mâine la ce oră vrei tu.

(...)

A.: Ți convine să ne vedem?

E.: Tot ce vrei tu mie îmi convine.

A.: Da? Atunci hai să ne vedem la mine acasă la ora nouă.

E.: La tine acasă....La tine acasă, la nouă?

A.: Da.

Convorbirea telefonică purtată în data de 16-09-2013, la ora 21:54:29, de numitul E., care îl contactează pe numitul A. (vol. III, f. 370-371) cu următorul conținut:

A.: Bună, E.!

E.: Ce mai faci?

A.: Mă uit la o dezbatere pe B1 (...)

E.: Da. Eu tocmai ce am ajuns. Ești liber mâine la micul dejun?

A.: Dacă este urgent, pot anula... pentru că am o programare mâine la ora 09.00. De fapt, la 09.30, dar pot aranja ceva.

E.: Pot veni la tine acasă înainte de întâlnirea ta, dacă vrei.

A.: Da. **Poți veni la 08.30?**

E.: La ce oră îmi spui, voi fi acolo.

A.: Ok.

E.: E perfect la 08.30.

A.: Da? Bine.

E.: Ok. Grozav.

A.: Te aștept, E..

În continuare, s-a apreciat de către procuror că aceste convorbiri telefonice, redate exemplificativ mai sus, dovedesc că inculpatul A. a menținut o relație apropiată cu E. și după încetarea contractului de consultanță încheiat cu Ș. și chiar după ce ultimul a început colaborarea cu R., într-una dintre convorbiri făcându-se referire expres la această colaborare și la faptul că E. are o întâlnire la sediul din .... - sediul central al acestui partid -, fără ca aceasta să afecteze negativ tonul discuției sau planul interlocutorilor de a se întâlni, ceea ce dovedește în plus faptul că declarația inculpatului A. a fost mincinoasă și sub acest aspect:

În continuare, a fost redată discuția telefonică purtată în ziua de 26.03.2012, ora 12:34:00, de E., care a fost contactat de A. (vol. III, f. 191-192, cu următorul conținut:

E.: Da, A..

A.: Bună! (...)

A.: Da. Ascultă, am o întâlnire la 15:30, la Hilton, chiar în fața...

E.: Și când termini, pentru că eu am o întâlnire în ....., la 14:30.

A.: Înțeleg. Cred că se va termina la 16:30-17:00, ceva de genul acesta.

E.: Ok. Dacă e în jur de 17:00, cred că voi termina în .... Dacă nu, ce faci după, unde te duci după aceea?

A.: Mă duc acasă.

E.: Dacă e ok, poate trec pe la tine pentru 5 minute.

A.: Da.

E.: Te voi suna când termin în ..., pentru că am o întâlnire cu multe persoane acolo, și am stabilit-o acum o săptămână. Când termin, te sun, și oriunde ai fi, vin să te văd.

A.: Te rog!

E.: Foarte bine.

A.: Aștept telefonul tău.

E.: Ok. Multumesc, A.!

S-a reținut că din datele rezultate în urma punerii în aplicare a mandatelor de siguranță națională a reieșit, de asemenea, că inculpatul A. a menținut o relație apropiată și cu H., chiar după încetarea colaborării acestuia din urmă cu Ș., cei doi întâlnindu-se frecvent, petrecând concedii împreună, astfel că declarația inculpatului dată în calitate de martor a fost mincinoasă, acesta susținând nereal că nu a avut astfel de întâlniri după anul 2008, când a început colaborarea lui H. și E. cu fostul președinte Q.. Această declarație a fost făcută de inculpat, de asemenea, cu rea-credință, negând întâlnirile cu H. și faptul că a menținut o relație apropiată cu acesta, a evitat să răspundă la alte întrebări vizând activitatea și colaborarea acestuia din urmă cu E. pentru obținerea și valorificarea bunurilor revendicate de L., aceste întrebări nemaiputând fi adresate în continuarea audierii din moment ce inculpatul a negat chiar faptul menținerii legăturii cu aceste persoane, condiție premisă pentru a cunoaște orice aspect legat de activitatea lor.

În continuare a fost redată discuția telefonică purtate în ziua de 20.09.2011, ora 11:17:03, de H., care este contactat de A. (**vol. III, f. 31-33**), cu următorul conținut:

H.: Da, A.!

A.: Te pup, H., ce faci?

H.: Uite, bine, mă fâțâiam.

A.: Te fâțâiai? Mișto! Ce vroiam să te întreb: Mai ai cumva niște desene de-alea, de Tonitza, cum mi le-ai dat mie pe alea?

H.: Da, da, mai am...

A.: Mai ai?

H.: Îhî, îhî...

A.: Da ?

H.: Îhî...

A.: Și unde le ai? Acasă, bănuiesc.

H.: Le am acasă, da.

A.: Aici, în București?

H.: Da.

(...)

A.: În seara asta sunt acasă... Nu, nu sunt acasă, că mă duc la șase ujmate este lansarea noului Ferrari, la Ambasada Italiei.

H.: *Ok, păi atunci... Nu, că voiam să... azi mă duc la ...., de aia ziceam că treceam seara pe la tine.*

A.: *Nu, dar stai, nu, că eu m-am mutat în București.*

H.: *A, te-ai mutat în București?*

A.: *M-am mutat în București. **Am uitat să îți spun, sunt în București.***

H.: *A! Păi...*

A.: *Ieri m-am mutat.*

H.: *Da? În ....?*

A.: *În ...., sigur, da.*

H.: *Da...Păi și cum vrei să facem? Ne întâlnim mâine, dacă vrei, în .... Mâine dimineață.*

De asemenea, a fost redată convorbirea telefonică purtată în data de 10.01.2012, la ora 11:11:58, H. fiind contactat de A. (**vol. III, f. 121-122**), cu următorul conținut:

H.: *Salut, A.!*

A.: *Te salut!*

H.: *Ce faci?*

A.: *Mi-e foame!*

H.: *De dimineață, așa? La cât vrei să ne vedem?*

A.: *Păi, nu știu, cum ai tu programul?*

H.: *Am liber. Am liber.*

A.: *Ai liber? Măi, eu mă duc la 12.00, la Parlament...*

H.: *Da...*

A.: *...stau vreo juma' de oră-40 minute, nu mai mult și după aia...*

H.: *Păi și unde vrei ?*

A.: *Pe la unu jumate putem să ne întâlnim oriunde. Nu știu, unde vrei? Ai vreo preferință?(...)*

A fost redată și discuția telefonică purtată în ziua de 17.04.2012, ora 13:59:35, de către H., care l-a contactat pe A. (**vol. III, f. 201-202**) cu următorul conținut:

A.: *Alo?*

H.: *Salut, A.!*

A.: *Alo, da? Alo?*

H.: *Ce faci?*

A.: *Salut! Uite, sunt la Parlament.*

H.: *A, da?*

A.: *Da.*

H.: *Hai că nu te țin mult. Uite, vorbeam cu E. acuma și ziceam dacă mâine ai chef de un prânz, că e și el aici?*

A.: *A... da, da. Cu... cu mare plăcere, sigur că da.*

H.: *LA Cita?*

A.: *La Cita, perfect. Îhî! Bine.*

A fost redată și mesajul scris, trimis în ziua de **04-01-2013**, ora **11:02:04**, de **H. lui A. (vol. III, f. 276)** cu următorul conținut:

Ai timp sa vorbim peste 30 min?

Convorbirile redatate anterior, s-a apreciat că relevă nu doar faptul că inculpatul A. s-a întâlnit după anul 2008 cu H., ci și că, cei doi au păstrat o

relație apropiată de prietenie, în virtutea căreia H. l-a vizitat acasă pe inculpat și, mai mult, a fost la curent cu amănunte intime, de familie, din viața acestuia. În acest sens a fost menționată convorbirea telefonică purtată de H. la data de 10.01.2012 în cadrul căreia E. îi cere să îl invite pe inculpat la cină, dar H. refuză, cu motivarea că acesta nu ar putea veni pentru că are program în familie.

Astfel, fost redată convorbirea purtată în data de 10.01.2012, la ora 19:14:04, E. fiind contactat de H. (**vol. III, f. 123-124**), cu următorul conținut:

E.: Alo!

H.: Da, E..

E.: Vrei să-l inviți pe A. la cină?

H.: Nu, dacă e cu copilul, nu se poate.

E.: Ce?

H.: E cu copilul în seara asta, nu poate.

E.: Ok.

De altfel, s-a subliniat faptul că în declarația dată ca martor de către H. în prezentul dosar (declarație care a fost apreciată prin raportare la dreptul martorului de a nu se autoincrimina având în vedere că în dosarul .../P/2015 acesta a fost trimis în judecată pentru aderare la grupul infracțional constituit de E., F., C., M. și D.), acesta recunoaște că s-a întâlnit cu inculpatul și după anul 2008, precizând totodată că cel din urmă și E. s-au întâlnit frecvent, contrazicând o dată în plus declarația dată ca martor de A.:

„După 2009 m-am întâlnit sporadic cu A.. Bănuiesc că E. a ținut legătura cu A. și știu că s-au întâlnit în câteva rânduri. (...) M-am întâlnit în același timp cu cei doi de vreo trei ori, am luat masa împreună. (...) În ceea ce privește relația lui A. cu E., din câte știu nu au făcut afaceri împreună, relația era amicală, între doi oameni pasionați de politică. Nu am intermediat relația E. – A. decât în faza de început, în 2008 când am încheiat contractul cu Ș., E. fiind asociatul meu în activitatea de consultanță prestată.” (declarație de martor H., vol. II, f. 344-347)

Tot din convorbirile telefonice interceptate, s-a reținut că rezultă că declarația inculpatului A. a fost mincinoasă și prin faptul că a negat că ar avea cunoștință de orice fel de afaceri derulate de E. în România, cu excepția celei de consultanță politică, în condițiile în care din discuțiile interceptate, menționate mai sus, rezultă că cel din urmă a apelat și s-a întâlnit cu inculpatul în repetate rânduri după ce acestuia i-a încetat mandatul de prim-ministru, pentru afaceri, rezultând astfel indicii ca cei doi să fie chiar parteneri în alte domenii decât cel investigat în dosarul .../P/2015.

A fost redată discuția telefonică purtată în ziua de 02.07.2012, ora 10:56:53, de E., care este contactat de un DOMN (din Israel) (**vol. III, f. 262-263**), cu următorul conținut:

E.: Alo?

Domn: Ce faci?

E.: Hei... care-i situația?

Domn: Bine. La tine ce se întâmplă?

E.: Bine. întâlniri, bune, importante, totul e bine... Alerg, sunt la unu la șef... însă mai am întâlniri importante de dimineață, am făcut și... prinț și trei întâlniri și alte lucruri... Vedem.

Domn: ... (neinteligibil -n.n.)...ieri seară?

E.: Ce ?

Domn: .. (neinteligibil - n.n).. .se întoarce la.. (neinteligibil - n.n.)...

E.: Nu știu dacă revine Telem(?) -ul, dar avem cel puțin o strategie.

Domn: Bun.

(...)

E.: I-am spus că noi... i-am spus tot. Despre P1. despre asta... i-am spus: vezi, că ne-am eliberat săptămâna pentru... pentru că am zis că săptămâna asta...(neinteligibil - n.n.)...să terminăm cu asta... înțelegem că este vacanță... Trebuie să vedem ce se întâmplă săptămâna viitoare. Nu vreau să îi spun direct date... lasă-l să revină și să spună că e afacere... vom stabili data... I-am spus: ascultă dacă tu nu direcționezi asta, nu se va întâmpla... trebuie să o faci tu personal. Și gata, a înțeles chestia...

Domn: Ok. Totul e clar. Foarte bine. Ok. Anunță-mă după întâlnirea cu... la unu... Cum a fost...

E.: Desigur. Și am... **ieri** am avut... auzi **Citroen-ul mi se pare real**, ce să-ți spun?! Am acum încă două întâlniri... dar pare real...

Domn: Da. Trebuie...(neinteligibil - n.n.)...de situația asta... Nu este îndeajuns. Pentru că este foarte important ca tu.. (neinteligibil - n.n.)...

E.: E clar. De aceea **mă și duc să vorbesc despre asta la unu.**

Domn: Da, **discută liber.**

E.: Bine.

Domn: ...(neinteligibil - n.n.)...spre binele țării...

E.: Clar, clar. Haide. Pa...

Domn: Pa...

Prin trimitere la cuvântul „Citroen” s-a apreciat că, în realitate, E. se referea la A., fiind de notorietate că numele acestuia este asociat cu această marcă de automobile, iar în perioada respectivă, așa s-a arătat, au existat numeroase întâlniri ale lui E. cu A., una fiind chiar în ziua anterioară acestei convorbiri telefonice, respectiv în data de 01.07.2012, confirmându-se astfel, că persoana cu care s-a întâlnit E. era A..

A fost redată și discuția telefonică purtată în ziua de **01.07.2012**, ora 13:59:15, de E. și A. (**vol. III, f. 259-260**) cu următorul conținut:

A.: Bună, E.!

E.: Ce faci?

A.: Sunt foarte bine pentru că, imaginează-ți, e o zi însorită, sunt în piscină, nu e rău.

E.: Unde ești, în ....?

A.: În ....., da.

E.: Am trecut pe lângă casa ta.

A.: Prin fața casei mele?

E.: Da, pentru că am o întâlnire în .... și șoferul meu a crezut din greșeală că vin la tine, pentru că nu i-am spus exact, așa că a trecut prin fața casei tale.

A.: Vino!

E.: Nu, am plecat deja, pentru că voi întârzia la întâlnire, pot veni mai târziu. Când pleci de acasă?

A.: În jur de 16:30-17:00.

E.: Foarte bine. Poate vin în jur de 16:00 să te salut.

A.: Te rog! Bem cafeaua împreună.

E.: Da, sigur. Mai am o întâlnire aici, care se va termina pe la 16:00 și apoi pot veni pe la 16:10.

A.: Ok.

E.: Referitor la ziua de mâine, în principiu, am o întâlnire foarte importantă la Londra, la 18:00. Am un zbor la 17:00, care ajunge la Londra la 18:30, din păcate. Va trebui să mai aștept câteva ore pentru a vorbi cu americanii, pentru că vin din State. Să văd dacă pot muta întâlnirea la 19:30, abia atunci pot confirma pentru 13:00.

A.: Ok.

E.: Vei fi și tu?

A.: Da.

E.: Foarte bine. Te anunț în câteva ore.

A.: Ok. (...)

S-a reținut în cuprinsul rechizitoriului că inculpatul A. în declarația dată, deși a fost întrebat în mod direct despre E. și afacerile derulate de acesta în România, cu rea-credință a ascuns că s-a întâlnit în repetate rânduri cu E. și au discutat despre afaceri, aspecte ce rezultă din convorbirile interceptate, anterior menționate.

S-a apreciat că declarațiile inculpatului A. date în calitate de martor au fost nesincere și în ceea ce privește relația cu colaboratorii lui E., M. și I., în sensul că în activitatea profesională nu a lucrat în mod direct cu primul, iar pe al doilea „nu-și amintește să-l fi cunoscut”.

În ceea ce-l privește pe M. s-a reținut că, din declarațiile persoanelor audiate, rezultă că acesta a lucrat în mod direct în România ca și consultant politic împreună cu E., fiind implicat încă din campania electorală pentru alegerile prezidențiale din anul 2004. În mod evident, raportat la această activitate, era cunoscut în rândul clasei politice, cel puțin la nivelul liderilor politici, iar inculpatul, în permanență a deținut o funcție de conducere sau o funcție de reprezentare la cel mai înalt nivel în stat, astfel că, dacă a avut cunoștință despre activitatea desfășurată de E., în mod evident a avut cunoștință și de inclusiv M.. Aceasta cu atât mai mult cu cât M. avea o notorietate mai mare decât E. prin prisma faptului că a deținut funcția de consilier al primului-ministru al Israelului, A1., unul dintre cei mai cunoscuți politicieni ai acestei țări. S-a subliniat faptul că fosta soție a inculpatului a declarat că-l cunoaște pe M., cu care a stat la masă al nunta lui H. care a avut loc în Franța, acesta fiind unul dintre apropiații lui E.. În aceste condiții, s-a reținut că declarația inculpatului apare ca mincinoasă, fiind dată doar pentru a favoriza persoanele cercetate în dosarul .../P/2015, inclusiv pe M., persoane despre care a avut cunoștință din presă și comunicatele DNA că sunt cercetate pentru grup infracțional organizat. Negând că l-ar cunoaște pe acesta, inculpatul A. a evitat orice fel de întrebare la care era obligat să răspundă în legătură cu activitatea lui în România.

„L-am cunoscut pe I. în anul 2004 în campania electorală a S. pentru alegerile din anul respectiv. Eu eram managerul campaniei pentru alegerile locale, iar I. făcea parte din echipa de consultanță externă E., M. și încă un

american, al cărui nume nu mi-l amintesc acum.” (declarație de martor H., vol. II, f. 344-347)

„Pe E. l-am cunoscut în 2003 și a devenit șef al grupului de experți străini pentru campania electorală a lui P. la alegerile prezidențiale din 2004. P. ni l-a prezentat pe E., nu știu de unde îl cunoștea. M-am întâlnit ulterior cu E. cu care am discutat despre campaniile electorale care au urmat.(...)”

Pe M. l-am cunoscut tot atunci când l-am cunoscut și pe E., cel puțin așa îmi amintesc acum. Cred că era adjunctul lui E..” (declarație martor N1., vol. II, f. vol. II, f. 221-226)

„Pe M. l-am cunoscut la nuntă la H. fiindu-ne prezentat de E.. Eu am fost însoțită de fostul meu soț A. și am stat împreună cu M. și soția acestuia la masă. Nu-mi amintesc să fi lucrat pentru soțul meu în campanie.” (declarație martor H1., vol. II, f. 205-207)

În ceea ce îl privește pe I., s-a reținut că inculpatul A. a dat, de asemenea, declarații mincinoase ca martor în legătură cu relația avută cu acesta, cunoscând acuzațiile aduse inculpaților din dosarul ....P/2015, inclusiv faptul că pentru a întări convingerea cumpărătorului de influență L. în reușita demersului său, membrii grupului infracțional au făcut referire la funcția deținută de I., aceea de consilier personal al primului-ministru de la acel moment, inculpatul A..

Deși în declarația dată ca martor, inculpatul a arătat că I. a lucrat la Cancelaria primului ministru, a ascuns legătura reală avută cu acesta și faptul că a lucrat în subordinea sa directă, fiind trimis pentru a fi angajat la guvern de către E..

Astfel, coroborând declarațiile martorilor J1. (consilier de stat în cadrul Cancelariei primului ministru), I1. (secretar general al Ș.), H. și Q1. s-a apreciat că rezultă că, între E., H. și A. a existat o relație apropiată, care a continuat și după ce primii doi nu au mai acordat consultanță politică/electorală pentru ultimul și partidul politic al acestuia. În cadrul și în considerarea acestei relații, omul de încredere al lui E., I., a fost angajat ca și consilier personal la Cancelaria primului ministru A., cu care acesta lucrat, în fapt, în mod direct. Mai mult, faptul că cei doi s-au cunoscut și au colaborat îndeaproape rezultă și din aceea că în timpul campaniei electorale din anul 2008 pentru alegerile parlamentare, I., deși angajat în continuare la Guvern, s-a ocupat de campania electorală personală a lui A., care a candidat într-un colegiu electoral din județul Ilfov, campanie coordonată de asemenea de E. și H... În cadrul Cancelariei primului ministru, relația lui I. cu E. a fost cunoscută de toată lumea, fiind de notorietate.

„L-am cunoscut pe I. în anul 2004 în campania electorală a S. pentru alegerile din anul respectiv. Eu eram managerul campaniei pentru alegerile locale, iar I. făcea parte din echipa de consultanță externă E., M. și încă un american, al cărui nume nu mi-l amintesc acum. La acel moment I. era translator.

După alegeri nu am mai știut nimic de acesta până în perioada 2008-2009 când firma mea, T., a acordat consultanță pentru alegeri Ș., iar I. a fost readus de E. pentru a lucra pentru el în zona strategiei politice. Precizez că eu și echipa mea ne ocupam de partea de comunicare (rapoarte de monitorizare presă, sugestii de reacții, drafturi de discursuri), iar E. cu echipa lui se ocupa

de partea de strategie și interpretare de sondaje. În ceea ce îl privește pe I., acesta făcea parte din echipa lui E., nu avea o competență deosebită în strategie politică, dar era bun în organizare, logistic. Nu îmi amintesc să îl fi văzut pe I. la ședințele Ș. în care se discutau elemente de strategie.(...)

„Știi că I. a lucrat la un moment dat la Cancelaria primului ministru unde s-a ocupat de organizarea vizitelor în teritoriu ale premierului. L-am și văzut o dată în biroul lui B., aceștia discutând tocmai despre o astfel de vizită din câte îmi amintesc.” **(declarație de martor H., vol. II, f. 344-347)**

În continuare, s-a reținut că din declarațiile martorilor audiați, foști angajați ai Cancelariei primului ministru, în aceeași perioadă, rezultă că I. a fost perceput ca reprezentantul consultanților străini în Guvern, neavând astfel relevanță postul pe care a fost angajat, în măsura în care, în realitate, era consilierul lui A., aspect negat de inculpat.

„Din câte am știut eu I. a lucrat pentru firma lui H. și abia după dosarul DNA din presă am aflat că a fost consilier la Cancelaria primului ministru. Eu l-am perceput pe I. ca fiind angajatul lui H.. Nu știu dacă I. a lucrat pentru campania electorală a lui A. în colegiul din Ilfov în care a candidat. Nu știu ce relație a avut I. cu B.. **(declarație martor I1., vol. II, 326-330)**

„În ceea ce îl privește pe I., acesta a apărut la Cancelarie după numirea mea ca și consilier de stat, în cursul primăverii anului 2008. Cred că venirea lui s-a suprapus cu alegerile locale din acel an. Am lucrat în mod direct cu I., dar nu îmi amintesc cum a ajuns în cadrul Cancelariei. Cineva a spus la un moment dat că el este consultantul pe probleme de organizare evenimente. Cred că B.. I. a fost numit consilier personal al lui B.. **I. ne-a spus că vine trimis de consultanții politici ai partidului, respectiv de E. și că el însuși este consultant. Toată lumea știa că era acolo din partea consultanților.** A precizat că a lucrat și urmează să lucreze și în alte campanii electorale. Precizez că eu l-am cunoscut atunci pe I., nu îl știam dinainte.

Atribuțiile lui I. în cadrul Cancelariei au vizat pregătirea unora dintre vizitele în teritoriu ale premierului și în acest context am lucrat împreună cu el.” **(declarație martor J1., vol. II, f. 321-325)**

„I. a venit la început în acest grup cu E. și au discutat cu premierul la Guvern. Nu am participat la aceste discuții pentru că erau discuții de partid. Ulterior l-am mai văzut pe I. la Cancelarie în special în a doua parte a anului 2008, dar nu îmi amintesc să fi primit însărcinări de serviciu în cadrul Cancelariei. Eu cel puțin nu i-am cerut vreodată așa ceva. Cred că l-am văzut cam o dată pe lună venind la cabinetul primului ministru și intra în biroul domnului A. la discuții. Au fost cazuri în care el nu a intrat în birou, ci doar E. cu care venise.” **(declarație martor K1., vol. II, f. 401-404)**

„Pe I. l-am cunoscut în campania din perioada 2007-2008 făcând parte din echipa de campanie a lui E. sau a lui H.. Nu știu care era relația dintre I. și cei doi, dar i-am văzut împreună, discutând strategii, chestiuni politice.” **(declarație martor H1., vol. II, f. 205-207)**

Din convorbirile telefonice interceptate, s-a apreciat că a rezultat relația apropiată a lui A. cu I., dar și relația acestuia din urmă cu E., relație de care inculpatul A. a avut cunoștință, dar a negat-o în declarația dată în calitate de martor, urmărind prin aceasta favorizarea persoanelor cercetate pentru

constituire de grup infracțional organizat. În acest sens s-au menționat, spre exemplu, convorbirile telefonice în care I. îi spune inculpatului că vrea să se întâlnească pentru a transmite un mesaj din partea lui E., convorbiri în care A. avea un ton familiar, dovedind astfel o relație preexistentă apropiată:

Au fost redată următoarele discuții telefonice:

Convorbirea telefonică purtată în ziua de 01-05-2012, ora 20:39:53, de I. și A. (**vol. III, f. 218-219**) cu următorul conținut:

A.: *Salut, I.!*

I.: *Bună seara! Ce mai faceți?*

A.: *Ce să fac? Uite, bine, sunt la Constanța și mă pregătesc să vin spre București.*

I.: *A, dacă știam că sunteți acolo... Vă pot vedea... mâine sunteți în București?*

A.: *Sunt mâine în București, sigur că da.*

I.: *Să vă sun mâine dimineață?*

A.: *Da, numai că eu am să mă duc... de dimineață am ședințele...*

I.: *La partid.*

A.: *La partid, exact.*

I.: *Păi, atunci poate înainte de ședință să trec eu pe acolo sau să... cum ziceți...?*

A.: *I., dă-mi mâine la ora 09.00 un telefon și...*

I.: *Vă sun la 09.00.*

A.: *Da.*

I.: *Eu la trei trebuie să plec din București, trebuie să mă duc către Hunedoara și... dacă putem să ne au...dacă putem să ne vedem mâine dimineață ar fi mai bine. Dacă puteți dumneavoastră.*

A.: *Da, sigur. Da.*

I.: *Bine. Vă sun la 09.00.*

A.: *Bine.*

I.: *Bine. La revedere! Mulțumesc.*

A.: *Pa!*

Convorbirea telefonică purtată în ziua de 11-05-2012, ora 17:18:56, de I. și A. (**vol. III, f. 234-235**) cu următorul conținut:

A.: *Da, I. .*

I.: *Bună ziua! ce mai faceți? Mă scuzați de deranj, m-a rugat E. să vă...*

A.: *Da, știu, am primit mesajul. Dacă vrei, poți să vii între șase și șase și un sfert, poți să ajungi?*

I.: *La dumneavoastră?*

A.: *Da.*

I.: *Da, da, la șase sunt acolo.*

A.: *Bine. Te aștept. Merci frumos !*

I.: *Bine. La revedere!*

De asemenea, s-a menționat că, deși I. era cunoscut de toată lumea ca „**omul lui E.**”, fiind în echipa acestuia atunci când s-a ocupat de campania electorală a Ș., iar ulterior a lucrat ca și consilier personal la Cancelaria primului ministru A., cel din urmă a declarat că nu are cunoștință despre angajarea celui prim menționat.

Din declarațiile martorilor audiați, dar și din înscrisurile comunicate la dosar de Guvernul României a rezultat că I., deși angajat ca și consilier personal al șefului Cancelariei, inculpatul B., în realitate, acesta a lucrat ca și consilier personal al inculpatului A., fiind trimis, tocmai în acest scop, pentru a fi angajat la guvern, de către E..

S-a subliniat faptul că persoana numită consilier personal al unui demnitar este angajată de acesta pe durată determinată, respectiv pe durata mandatului deținut (vine o dată cu demnitarul și pleacă cu el), atribuțiile constând în consilierea demnitarului pe o anumită problemă. În cadrul Cancelariei primului ministru, I. a lucrat pentru organizarea vizitelor în teritoriu ale primului-ministru, o dovadă certă că, în fapt, a fost consilierul acestuia și nu al șefului Cancelariei, a cărei activitate nu presupunea în mod normal astfel de vizite. Din declarațiile persoanelor audiate, fie angajați ai cancelariei la momentul respectiv, fie membri ai Ș. s-a reținut că rezultă, de asemenea, faptul că vizitele în teritoriu ale primului-ministru au reprezentat doar pretext pentru realizarea campaniei electorale din perspectiva alegerilor parlamentare din anul respectiv, ponderea principală a vizitelor constituind-o întâlnirile politice. Întrucât E. asigură consultanța politică atât pentru Ș. cât și pentru candidatul A., în considerarea acestor vizite, l-a trimis pe I. pentru a fi angajat la Guvern, cu rol însă, de a duce la îndeplinire strategiile politice elaborate pentru campania electorală. Acest fapt s-a reținut a fi confirmat și prin aceea că în toamna anului 2008, în campania pentru alegerile parlamentare s-a ocupat alături de B. de campania lui A. în colegiul electoral din Ilfov în care acesta a candidat, părăsindu-și atribuțiile din cadrul Guvernului. În declarația dată ca martor, inculpatul A. a omis să declare acesta aspect care ar fi confirmat relația apropiată avută cu E. și I., precum și relația dintre aceștia, declarația fiind mincinoasă și sub acest aspect.

„Cred că a venit în anul 2007, chiar după ce am început să organizez vizitele în teritoriu. Cred că inițial nici nu era angajat, a venit pe zona politică și nu știu cine l-a recomandat. După atitudinea de superioritate pe care o avea față de funcționari din Guvern inclusiv față de mine, mi-am dat seama că este foarte apropiat de persoane din anturajul premierului sau chiar de acesta din urmă. Nu știu dacă era angajat al șefului Cancelariei sau al primului ministru, dar îl interesau activitățile politice din teritoriu. Teoretic, în calitatea deținută I. trebuia să-l consilieze pe demnitarul pentru care a fost angajat, nu să se ocupe de vizitele în teritoriu.

Părerea mea e că domnul I. se ocupa de cariera politică a domnului A. sau de cariera Ș. și nici într-un caz nu se ocupa de ceea ce trebuia să facă un consilier, respectiv să consilieze un demnitar pe un anumit domeniu.”
(declarație martor R1., vol. II, f. 387-4390)

„L-am cunoscut la Focșani, la începutul anului 2008 fiindu-mi prezentat ca fiind consilierul domnului A. de staff-ul din Ș. Vrancea. Acesta a dat indicații cu privire la organizarea evenimentului. A doua întâlnire a avut loc tot la Focșani, I. însoțindu-l pe A. și organizându-i intrarea la eveniment.

În cadrul Guvernului I. mi-a fost recomandat ca fiind consilierul personal al premierului. Din punct de vedere al structurii organizatorice, I. era subordonat direct premierului.”
(declarație martor S1., vol.II, f. 405-407)

„În ceea ce privește activitatea lui I. precizez că acesta lucra pentru domnul A., îi organiza vizitele în teritoriu în calitate sa de premier și uneori când vizitele se suprapuneau cu cele de partid acesta lua legătura cu secretarii general sau secretarii executivi.

În ceea ce privește angajarea lui I. la guvern cred că a fost recomandat de H., care era consultant politic la acel moment, cel puțin așa am auzit.(...)

Am avut o relație foarte bună cu I., de colaborare. De exemplu dacă în teritoriu erau vizite comune, păstram legătura cu I. cu privire la organizarea evenimentelor, locații etc. De asemenea, atunci când apărea un articol sau o știre în presă și trebuia să discut urgent cu domnul A. îl contactam pe I. care îi dădea ulterior telefonul primului-ministru sau transmitea mesajul. Domnul I. îl însoțea pe domnul A. în teritoriu când făcea vizite în calitate de premier și am perceput că aveau o relație bună, premierul discutând cu acesta chestiunile organizatorice.” **(declarație martor Ș1., vol. II, f. 348-351)**

„Nu îmi amintesc dacă I. a fost angajat ca salariat al Guvernului, cu contract la Cancelarie. Oricum eu nu am interacționat cu el în astfel de calitate, ci în calitate de consultant care acordau asistență politică domnului A. și probabil și partidului. I. era într-un grup din care făcea parte E. și încă o persoană al cărei nume nu mi-l amintesc. I. a venit la început în acest grup cu E. și au discutat cu premierul la Guvern.” **(declarație martor K1., vol. II, f. 401-404)**

„De la C. am aflat că evreii au hotărât ca I. să lucreze la Guvern la Cancelaria primului ministru A.. C. mi-a spus să am grijă ce vorbesc în prezența lui H., mai ales la biroul acestuia, pentru că totul se înregistrează. C. îl considera pe H. spionul evreilor în afacerile pe care el le întreprindea împreună cu aceștia. În ceea ce îl privește pe I., după numirea lui la Guvern a devenit o prezență mai rară în întâlnirile pe care noi le aveam cu posibili parteneri de afaceri, întâlniri la care I. participa ca reprezentant al lui F. și E..(...)

I. nu mi-a spus că ar avea o relație apropiată cu A., dar C. mi-a spus că E. l-a trimis pe acesta la Guvern pentru a fi mâna dreaptă a lui A., pentru a-l ajuta pe acesta. Din câte am văzut eu I. a fost un fel de șef de cabinet neoficial, fără titlatură.” **(declarație Q1., vol. II, f. 352-356)**

În ceea ce privește implicarea lui E., H. și C. în activități legate de dobândirea bunurilor revendicate de L., s-a reținut că inculpatul A. a declarat, de asemenea mincinos, că nu ar fi avut cunoștință despre o astfel de implicare în condițiile în care, din actele dosarului rezultă însă că încă din anul 2006 a cunoscut aceasta, chiar de la E., iar ulterior după dobândirea fostei U3., inculpatul s-a implicat pentru ca actele privind transferul proprietății în favoarea K. SRL să fie făcute la biroul notarial al soției sale de la acel moment, martora H1., discutând în acest sens în mod direct și cu C..

În ceea ce privește relația cu C., cercetat de asemenea în dosarul ..../P/2015 pentru constituire de grup infracțional organizat, în declarația dată în calitate de martor, inculpatul A. a negat orice legătură și orice întâlnire cu acesta, declarații de asemenea mincinoase, prin care a urmărit favorizarea acestuia și a asociaților lui din grupul infracțional, a căror activitate a fost cunoscută inculpatului la momentul la care a dat declarație ca martor:

„L-am cunoscut pe C. în perioada 2000-2004 când era consilier al prim-ministrului P.. Ulterior l-am întâlnit pe C. la diferite evenimente dar n-am avut relații personale sau comerciale cu acesta.

(...)

Arăt că nu știam despre această intenție/afacere (achiziționarea bunurilor revendicate de L. n.n.) pe care intenționa să o desfășoare în România (C. sau E. n.n.). Fosta soție nu mi-a adus la cunoștință că a discutat cu E. despre aceste aspecte.

De asemenea, precizez că nu am avut o relație apropiată cu domnul C. pentru a avea o discuție de acest gen sau de alt gen.

(...)

Nu (nu am discutat cu domnul C. despre încheierea unor contracte de vânzare cumpărare la biroul notarial al fostei soții n.n.). După ce mi s-a prezentat procesul verbal de redare a convorbirii telefonice din data de 13.10.2008 pe care l-am citit, precizez că eu nu am luat masa cu domnul C. și nu am discutat cu acesta despre vânzarea unor terenuri. Nu am avut nici un fel de relație cu domnul C.. (declarație martor A. în dosar ....P/2015, vol. II, f. 46-51)

Această relație a inculpatului A. cu C., cel puțin una de amicitie, deși negată de ambii, s-a reținut că era confirmată de martorii audiați, relație de care C. s-a și folosit în activitatea de traficare a influenței pentru care a fost trimis în judecată prin rechizitoriul din dosarul ....P/2015.

Astfel, Q1. (prieten și asociat al lui C.) a declarat că în prezența lui, cei doi s-au întâlnit și au discutat de mai multe ori, relația fiind una amicală și că au existat întâlniri la care au participat împreună cu cei doi și asociații israelieni ai lui C.. Martorul a confirmat relația apropiată a lui E. cu A. și faptul că acesta din urmă a fost invitat în Israel la ziua de naștere a lui E..

„Din câte îmi amintesc, în 2005 sau 2006, fiind împreună cu C. ne-am întâlnit cu domnul A. la un restaurant pe malul lacului ....., Il Capitan, și din discuții mi-am dat seama că cei doi au o relație apropiată.(...)”

Ulterior am văzut că cei doi s-au mai întâlnit la diferite evenimente mondene și relațiile dintre ei erau amicale. De la C. știu că s-a întâlnit de mai multe ori cu domnul A. la masă, întâlniri la care au participat și asociații evrei ai acestuia. (...) Din câte îmi amintesc l-am văzut pe domnul A. la biroul lui C. de strada ....., dar nu știu ce au discutat.

Cred că în 2008 am fost împreună cu C., H. și alți invitați din România, între care și A. la ziua de naștere a lui E. în Israel. Am zburat toți cu același avion, inclusiv A.. Din câte îmi amintesc a fost împreună cu noi și avocatul D.. A. și E. se cunoșteau de mai mulți ani, cred că din anul 2004 și la acel moment, anul 2008, am văzut că erau prieteni foarte buni. (...)

E. mi-a spus că are o relație foarte apropiată atât cu Q., cât și cu A.. Eram prieten cu E., dar colaborez doar pe partea de afaceri, respectiv firmele TI. și ȚI. România, nu m-a implicat și în partea de consultanță politică. L-am dus de câteva ori cu mașina la sediul Ș., dar nu știu cu cine s-a întâlnit acolo.(...)

Până la momentul la care eu m-am certat cu C., respectiv 2011, acesta avea în continuare o relație apropiată cu A.. Spre exemplu ne-am întâlnit la

sediul Harley Davidson de lângă mall ...., C. dorind să cumpere o motocicletă. Din câte știu firma din București care vinde aceste motociclete este deținută de A. și un asociat al acestuia. Ne-am întâlnit cu domnul A. acolo și acesta l-a introdus pe C. în showroomul respectiv unde l-a asistat pe acesta pentru achiziționarea motocicletei. Domnul A. a testat apoi mașina electrică, marca TESLA, cu care venise C..” (declarație martor Q1., vol. II, f. 352-356)

În continuare, s-a reținut că martora U1., menajeră la locuința lui C., a declarat că A. și soția acestuia l-au vizitat pe C. la ...., participând la o petrecere cu prieteni și rude apropiate, declarație care se coroborează cu declarația martorului V1..

„Am fost angajată pe SC WI. SRL până acum 5 ani în funcția de menajeră, însă mi-am desfășurat activitatea în locuința lui C. din .... În prezent îmi desfășor activitatea tot în locuința acestuia însă fără a avea încheiat un contract de muncă. În principal mă ocup de pregătirea meselor pentru C. și familia acestuia și uneori ajut la menaj. (...)

Precizez că eu am bucătăria într-o anexă separată și nu am acces la living. Nu știu care era relația dintre aceștia, cred că de afaceri. Anul acesta nu a venit la locuința domnului C. (n.n.E.), însă în anii trecuți l-am văzut, însă nu pot preciza de câte ori.

În ceea ce-l privește pe domnul A. precizez că l-am văzut o singură dată la locuința din .... a domnului C. cu ocazia unei petreceri organizate la ziua de naștere a doamnei sau a domnului C.. S-a întâmplat prin 2008 sau 2009, era vară și casa era în renovare. Am ieșit în ușă din bucătărie pentru a o vedea mai mult pe doamna A.. La acea petrecere au fost prieteni și rude apropiate.” (declarație martor U1., vol. II, f. 361-363)

Relația apropiată dintre A. și C. s-a reținut că este confirmată și de martorul V1., din declarația acestuia rezultând că primul ministru de la acea dată, A., îl vizita frecvent acasă pe C., aspect despre care martorul a aflat chiar de la cel din urmă, după ce a asistat la o discuție telefonică în care dădea indicații în legătură cu vizita pe care premierul urma să i-o facă în ziua respectivă la el acasă la .....

„M-am întâlnit cu C. în 2006 la un restaurant din Primăverii. Nu mai lucram pentru L. la acel moment și acesta m-a trimis la întâlnirea cu C. spunând că mă va plăti pentru cei doi ani și jumătate în care m-am ocupat de demersurile pentru obținerea bunurilor. La această întâlnire C. mi-a spus că vom discuta despre onorariul meu după ce va obține bunurile și că nu are nevoie de mine pentru că lucrează cu firma de avocați X1.. C. nu a zis că ar avea asociați.

În timpul discuției cu mine l-a sunat cineva pe care l-a certat că nu a răspuns când l-a sunat anterior și apoi i-a spus să facă pregătirile necesare pentru că vine A. la el acasă în vizită. I-a dat indicații precise cu ce anume îi place lui A. să mănânce și să bea și am tras concluzia că nu era prima dată când A. mergea în vizită la C. acasă. După ce a închis C. s-a scuzat față de mine și mi-a confirmat că în ziua respectivă o să îl viziteze acasă domnul A.. A spus asta ca pe ceva firesc, normal, care se mai întâmplase și anterior. La acea dată domnul A. era prim ministru.” (declarație martor V1., vol. II, f. 213-220)

În considerarea și în virtutea acestei relații avute cu C., contrar celor afirmate ca martor, s-a reținut că inculpatul A. a discutat cu acesta, implicându-se pentru ca actele notariale pentru transferul proprietății asupra U3. (proaspăt dobândită la acel moment prin corupție de membrii grupului infracțional cu implicarea decisivă a lui C.) să fie făcute la biroul notarial al soției sale, martora H1..

S-a subliniat faptul că din convorbirea telefonică purtată la data de 13 octombrie 2008 de C. cu avocatul D. a rezultat că primul s-a întâlnit cu inculpatul A. și au discutat despre vânzarea U3., despre perfectarea actelor notariale și taxele datorate pentru această tranzacție, martora H1. fiind contactată după discuția respectivă în sensul celor discutate, respectiv pentru a încheia contractul.

A fost redată discuția telefonică purtată în ziua de 13.10.2008, ora 21:43, de C., care îl apelează pe D.(vol. III, f. 1-2) cu următorul conținut:

D.: Da.

C.: Scuză-mă că te sun așa târziu.

D.: Te rog!

C.: Ai apucat să vorbești cu Y1. cumva?

D.: Nu, n-am mai vorbit cu ea.

C.: **Foarte bine ai făcut că uite sunt la masă cu premierul și o să facem actele alea cu soția dânsului.**

D.: OK. Bine, Nicio problemă.

C.: Da.

D.: N-am vorbit că am zis că până nu-mi iese aia, nu are rost că știu că tot aia...

C.: Bine ai făcut, uite că s-a brodit bine. Bravo! Scuze de ora târzie. Hai, vorbim.

D.: Te pup, pa.

C.: Pa.

În acest sens, s-a menționat că martora H1. a declarat că încă din 2006 E. i-a spus că va obține bunuri din cele pretinse de L., pentru care va face actele la cabinetul său notarial, iar în anul 2008 după obținerea bunului „U3.” a mers acasă la C., la locuința din .... a acestuia, la cererea lui, unde a purtat o discuție despre găsirea unei soluții pentru evitarea taxelor datorate pentru vânzarea bunului, discuție pe care i-a relatat-o fostului soț, inculpatul A..

Deși negată în declarația pe care a dat-o ca martor, întâlnirea pe care inculpatul A. a avut-o cu C., în cadrul căreia s-a discutat în legătură cu vânzarea U3. și cu decizia ca autentificarea contractului să fie făcută de notarul public Z1., rezultată din convorbirile telefonice interceptate, este confirmată și de martorii D., A2., H. și Q1..

„În 13 octombrie 2008 am fost contactat telefonic de către C. care mi-a spus că este la masă cu premierul și se va încheia contractul la biroul notarial al soției acestuia. La acel moment am realizat că este vorba de Z1., iar a doua zi am discutat cu aceasta. Nu știu dacă am contactat-o eu sau m-a sunat ea, dar atunci când am vorbit cu aceasta părea că știe despre ce este vorba și mi-a cerut actele pentru a vedea despre ce este vorba în tranzacție și a calcula care este valoarea costurilor notariale.” (declarație martor D., vol. II, f. 335-338)

„Cred că C. a vorbit cu Z1., dar nu cunosc amănunte. E posibil ca și D. să fi discutat cu acest notar, dar nu cred că avocații stabileau la ce notar să se facă actele.” **(declarație martor A2., vol. II, f. 382-386).**

„Cu oferta primită de la acest notar C. s-a dus și s-a întâlnit cu asociații evrei, cu F. și cu E., și apoi mi-a spus că n-o să colaboreze cu Y1.. L-am întrebat care este motivul și mi-a spus că nu ține de el și că asociații evrei i-au cerut ca actele să fie întocmite prin cabinetul notarial al Z1., soția premierului. L-am întrebat de ce și C. mi-a spus că așa au hotărât evreii la cererea lui A.. Mi-a spus că a fost dorința acestuia ca actele să fie făcute la cabinetul notarial al soției sale. Nu știu dacă C. s-a întâlnit personal cu A., dar precizez că la ziua lui E. în Israel A. și C. au avut mai multe discuții singuri.” **(declarație martor Q1., vol. II, f. 352-356)**

„Despre afacerea cu L. am aflat de la E. prin anul 2006, acesta spunându-mi că un grup de investitori au intenția să preia o parte din bunurile pe care le pretindea acesta, întrucât nu avea bani și căuta investitori.

Prin perioada 2007-2008 am aflat tot de la E. cu afacerea cu L. este în derulare însă nu mi-a dat amănunte. Nu mi-a spus cine se ocupă de această afacere în România.” **(declarație de inculpat H. dosar ....P/2015, vol. II, f.199-204)**

„Despre implicarea lui E. în procedurile de retrocedare a unor bunuri pretinse de L. am aflat de la acesta la o masă (eveniment) în campanie, dar nu-mi amintesc să fi fost cineva de față. Tot atunci mi-a spus că partenerul său în această afacere este C.. Numele lui F. a fost pomenit în anumite discuții la care am asistat dar nu-mi amintesc contextul”. **(declarație martor H1., vol. II, f. 205-212)**

S-a reținut că toate aceste probe, analizate mai sus, confirmă fără dubiu faptul că inculpatul A. a avut cunoștință de „afacerea cu L.” derulată de membrii grupului infracțional format din C., E., M., I., H., iar în virtutea relației avute cu aceștia, cunoscând faptele imputate, inclusiv faptul că aceștia s-ar fi folosit în acțiunea de traficare a influenței de relația profesională sau de prietenie avută cu acesta, a declarat necorespunzător adevărului cu privire la anumite fapte și împrejurări ale cauzei și a omis să menționeze altele asupra cărora a fost expres întrebat.

Dacă inculpatul ar fi declarat adevărul și ar fi precizat amănunte legate de relația reală existentă între E., I., M. și C. și demersurile întreprinse de aceștia pentru obținerea bunurilor revendicate de L., aspecte de care avea cunoștință, esențiale raportat la infracțiunile de corupție investigate, ar fi contribuit hotărâtor la aflarea adevărului și, în final, la tragerea la răspundere penală a acestora.

S-a avut în vedere faptul că dovedirea grupului infracțional și a activității membrilor acestuia, în principal în ce privește relația cu cumpărătorul de influență, a presupus și dovedirea relației personale între aceste persoane, precum și a împrejurărilor în care I. a devenit consilier la Cancelaria primului ministru și a competenței/influenței reale pe care acesta o avea în cadrul Guvernului României, în condițiile în care s-a folosit de calitatea de consilier pentru întărirea convingerii cumpărătorului de influență că grupul infracțional

poate obține bunurile revendicate tocmai prin această influență avută în lumea politică la cel mai înalt nivel.

De asemenea, inculpatul ar fi putut oferi amănunte decisive și pentru dovedirea activității membrilor grupului infracțional și a relațiilor între aceștia și pentru perioada ulterioară încetării valabilității mandatelor de siguranță națională, din cuprinsul proceselor verbale de redare a convorbirilor telefonice interceptate în noiembrie-decembrie 2015 rezultând că inculpatul a avut contacte permanente cu E. și H. în toată această perioadă. Aceasta mai ales în condițiile în care inculpații membri ai grupului infracțional, fie nu au dat declarații, fie au negat aceste legături infracționale, iar declarația martorului A., apreciată prin prisma poziției sale în statul român, dacă ar fi fost corespunzătoare adevărului, ar fi contribuit la dovedirea activității infracționale cercetate în cauză.

De asemenea, s-a subliniat faptul că înainte de apariția comunicatului Direcției Naționale Anticorupție cu privire la acuzațiile formulate în dosarul .../P/2015, în mass media au apărut articole în legătură cu L. și revendicarea de bunuri de către acesta și chiar despre parte din activitatea cercetată ulterior în dosar, privind implicarea lui C. și a asociaților săi israelieni, E. și F., astfel că inculpatul, persoană implicată în viața publică din România, a avut cunoștință și din presă despre cercetările efectuate (articole de presă din **vol. IV**).

În continuare, s-a reținut că declarația inculpatului A. este mincinoasă nu numai în privința relației avute cu membrii grupului infracțional și a cunoașterii activității acestora, dar și în privința intermedierei unor întâlniri cu alți politicieni, aflați în conducerea statului după încetarea mandatului său, cu care dorea să intre în contact.

S-a precizat că intermedierea acestor întâlniri a rezultat din convorbirile telefonice interceptate, audierea ca martor a lui A. impunându-se și prin prisma faptului că din ansamblul probelor administrate în dosarul .../P/2015, în activitatea de traficare a influenței, membrii grupului infracțional au pretins față de L. că au cunoștințele necesare la cel mai înalt nivel în statul român pentru a obține bunurile revendicate de acesta. Declarația martorului A. s-a considerat utilă pentru lămurirea aspectelor privitoare la aceste întâlniri și la discuțiile purtate.

În legătură cu aceste aspecte, în declarația dată ca martor, inculpatul fiind întrebat în mod expres dacă a intermediat sau a pus în legătură pe E. cu alți politicieni, a negat, fără a face orice fel de precizări:

„Nu (E. nu mi-a cerut să-l prezint altor politicieni, membrii ai Guvernului sau reprezentanților unor instituții publice din România, n.n.)” (declarație martor A. în dosar .../P/2015, vol. II, f. 46-51)

S-a reținut în cuprinsul actului de sesizare că declarația este mincinoasă, fiind contrazisă atât de convorbirile telefonice purtate de inculpat cu E., din care rezultă că inculpatul a intermediat întâlniri între acesta și primul ministru al României de la acel moment, B2., întâlniri confirmate de cel din urmă în declarația dată în cauză în calitate de martor.

Astfel, a fost redată discuția telefonică purtată în ziua de 02.04.2012, ora 11:17:56, de E., care îl contactează pe A. (**vol. III, f. 193-194**), cu următorul conținut:

E.: Foarte bine. La ce oră vrei să stabilim?

A.: *Ceva de genul... 17:00?*

E.: *Foarte bine. Unde?*

A.: *Vrei... **vrei ca eu să aranjez ceva cu celălalt tip?***

E.: *Dacă e posibil, da.*

A.: *Bine, nu știu când va fi el disponibil, dar pot să mă întâlnesc cu el la Parlament.*

E.: *OK.*

A.: *Deci... pot să-l întreb.*

E.: *OK. Dacă nu, mă întâlnesc cu tine. Dacă putem să aranjăm pentru azi sau mâine cu el...*

A.: *OK.*

De asemenea, s-a redat discuția telefonică purtată în ziua de 02.04.2012, ora 16:24:39, de E., care a fost contactat de A., cu următorul conținut: **(vol. III, f. 195-197)**

A.: **Bine, ce pot să-ți spun este că am discutat cu prietenul meu, cu care intenționezi să te vezi...**

E.: *Da.*

A.: *... **și va fi disponibil doar mâine la 09:45. E Ok pentru tine?***

E.: *De dimineață?*

A.: *Da.*

E.: *Da, nicio problemă.*

A.: *Ok. Bine.*

E.: ***La tine?***

A.: ***Da, la... la mine.***

E.: ***09:45. Perfect.***

A.: *Da. Dacă vrei să discuți cu mine alte chestiuni, poți să vii mai devreme și ...*

E.: *OK.*

Redarea discuției telefonice purtată în ziua de 04.06.2012, ora 17.43.30, de E., care îl contactează pe A., cu următorul conținut: **(vol. III, f. 250-251)**

A.: *Hello!*

E.: *E în București, nu?*

A.: *Acasă la mine, în București, da. Tot acolo unde ne-am întâlnit și data trecută.*

E.: *Ok. Sunt pe drum.*

A.: *Bine. By!*

De asemenea, a fost redată discuția telefonică purtată în ziua de 01.07.2012, ora 13:59:15, de E., care îl contactează pe A. **(vol. III, f. 259-261)** cu următorul conținut:

(...)

E.: *Spune-i că, în principiu, e ok, trebuie să-mi schimb avionul, dar voi știți sigur în următoarele două ore.*

A.: *Ok. Am insistat, dar azi pentru el... Ți-am spus, la 18:00 avem o întâlnire...*

E.: *Da, ok.*

A.: *Și după aceea merge la C2. pentru o dezbatere. Mi-a spus că mâine dimineață nu este posibil, pentru că va fi foarte ocupat cu treburile curente și cu cabinetul și ar prefera un prânz liniștit împreună. Cel mai liniștit loc este la biroul lui, unde vom manca pizza sau sandwich-uri și vom putea discuta.*

Redarea discuției telefonice purtată în ziua de 23.07.2012, ora 18.36.57, de E., care îl contactează pe A., cu următorul conținut: **(vol. III, f. 266-267)**

E.: *Ok. O să-ți scriu ceva, ok, pe mail.*

A.: *Dar dacă ai ceva important de zis, ne putem întâlni după. Cred că termin întâlnirea pe la 20.00 sau cel târziu pe la 20.30. Și te pot vedea atunci*

E.: *Ok. Atunci, fă asta și..mergi să-l vezi și pe PM? (primul ministru n.n.)*

A.: *Nu, fără el.*

E.: *În cazul acesta, nu-i așa urgent, adică poate aștepta pentru mai târziu. Sună-mă oricât de târziu și voi veni.*

„*Sigur A. nu mi-a intermediat vreo întâlnire cu E. până în anul 2012. M-am întâlnit cu E. de mai multe ori în București, în anul 2012 sau 2013, nu mai rețin exact. Au fost întâlniri private, la care nu îmi amintesc dacă a participat și A., dar este posibil. Știu că E. și H. aveau o relație apropiată și m-am întâlnit o dată sau de mai multe ori, nu rețin, cu amândoi. Precizez că E. nu a fost niciodată consultantul meu politic și nici H., dar de fiecare dată când m-am întâlnit cu aceștia am discutat despre politică. (...)*

Da, (E. n.n.) a încercat să îmi prezinte avantajele pentru statul român din acest proiect. Nu m-a influențat însă în nici un fel cu analizele politice pe care le-a făcut în ce privește deciziile politice legate de acest proiect și nici în general. E. a prezentat punctul de vedere al acționarilor proiectului Roșia Montană, dar nu mi-a zis exact cine sunt acești acționari. E posibil să mă fi întâlnit cu F., dar nu mai rețin amănunte. Știu că F. e unul dintre acționarii de la Roșia Montană, dar nu cel majoritar. (...)

*Da, cred că o dată ne-am întâlnit acasă la acesta (cu E. n.n.). L-am găsit pe E. **acasă la domnul A.** la care eu m-am dus pentru discuții politice. Întâlnirea cred că a fost în anul 2014 iar discuția a fost în legătură cu formarea unui nou partid politic de către domnul A.. Nu îmi amintesc ca în anul 2012 să mă fi întâlnit cu E. acasă la domnul A..(...)*

Au fost și cazuri în care A. mi-a spus că vine E. în România și m-a invitat să mă întâlnesc cu ei. Discuțiile au fost de fiecare dată politice.(...)

Doresc să precizez că în 25 aprilie m-am întâlnit cu E. la Belgrad, unde erau alegeri parlamentare, și eu și el am sprijinit același candidat. A fost nemulțumit de faptul că este urmărit penal în România, considerând că este acuzat pe nedrept. Mi-a zis că are un avocat în România, dar nu rețin numele. Nu și-a exprimat intenția de a veni în România pentru acest proces penal.”
(declarație martor B2., vol. II, f. 397-400)

În ceea ce privește infracțiunea de favorizarea făptuitorului, prevăzută de art. 269 alin. (1) din Codul penal, pentru care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva inculpatului A. s-a reținut în actul de sesizare că, din cele expuse mai sus rezultă că, în esență, **întreaga declarație pe care acesta a dat-o ca martor este mincinoasă,** prin aceasta urmărind împiedicarea sau îngreunarea cercetărilor și tragerea la răspundere penală a persoanelor cercetate în dosarul ....P/2015 pentru infracțiuni de corupție și

constituire de grup infracțional în vederea comiterii unor astfel de infracțiuni, raportat la relațiile personale avute cu aceștia, membri ai grupului infracțional, și la împrejurarea că avea cunoștință despre faptele pentru care aceștia erau cercetați, cunoscute în spațiul public la momentul la care a fost audiat ca martor.

Faptul că prin declarațiile mincinoase date în cauză în calitate martor, inculpatul A. a urmărit favorizarea persoanelor cercetate (C., E., H., I.), persoane cu care avea și are în continuare relații personale apropiate, rezultă și din poziția sa publică, exprimată atât înaintea audierii sale, cât și ulterior, preluată de mass - media, din care rezultă că avea cunoștință despre faptele pentru care aceste persoane erau cercetate, cunoscute în spațiul public conform propriei afirmații. Urmărind împiedicarea sau îngreunarea cercetărilor în vederea tragerii la răspundere penală a inculpaților cercetați în dosarul .../P/2015, inculpatul A. a acționat prin aceste declarații publice cu intenția de a crea o stare de confuzie în ceea ce privește relația sa cu respectivele persoane, inculpați în dosarul .../P/2015, ulterior trimiși în judecată, creând un orizont de așteptare în legătură cu relațiile cu aceștia.

În acest sens, s-a menționat, spre exemplu, faptul că imediat după comunicatul din data de 10.12.2015 al Direcției Naționale Anticorupție, în care s-au arătat acuzațiile aduse membrilor grupului infracțional (din care făcea parte și I.), făcându-se precizarea că au promis că pot influența procedurile de retrocedare, pretinzând că au relații în lumea politică și în justiție la cel mai înalt nivel (consilier al primului ministru, serviciile unei firme de avocatură de top etc), în aceeași zi, inculpatul A. a dat interviuri în care a precizat că apropierea între el și I. este „exagerată și nu are niciun fel de justificare” întrucât acesta nu a fost consilierul lui și nu a lucrat în cabinetul său, afirmații nereale (așa cum rezultă din expunerea de mai sus), făcute tocmai pentru a duce în derizoriu acuzațiile și a influența eventualele decizii care urmau a fi luate față de inculpați, față de care s-a dispus reținerea și au fost prezentați cu propunere de arestare preventivă judecătorului de drepturi și libertăți (articole de presă din **vol. IV**)

De asemenea, din convorbirile telefonice purtate de inculpatul A. în perioada noiembrie-decembrie 2015, interceptate în baza mandatului de supraveghere tehnică emis în prealabil de judecător, s-a apreciat că rezultă că acesta a păstrat o relație apropiată cu E. (cu care folosește un limbaj familiar, prezentând detalii despre activitatea curentă a membrilor familiei), cu care insistă să se întâlnească, în Israel sau în altă țară din Europa. Convorbirea este din 07 decembrie 2015, după ce fosta soție a inculpatului, H1., fusese audiată ca martor la DNA, fiindu-i solicitate acte în legătură cu vânzarea U3. (în legătură cu care martora a declarat la momentul respectiv că E. a fost implicat).

Astfel, în ziua de 07.12.2015, ora 19:58:51, A. este contactat de E., discuția dintre cei doi(**vol. III, f. 428-430**), având următorul conținut:

A.: Bună, E.!

E.: Bună, A.!

A.: Bună!

E.: Ce faci?

A.: Sunt bine, sunt bine. Te-am sunat, cred că în urmă cu 10 zile în urmă.

E.: Serios?

A.: *Da, pentru a-ți comunica faptul că nu vom veni în Israel dintr-un motiv simplu: soția mea a fost foarte speriată după atacurile teroriste care au avut loc, mi-a spus: Nu am curaj să merg. I-am spus: Vei fi în siguranță. A spus: Nu!*

E.: *A, nu e relaxată?*

A.: *Da, presupun, dar asta a fost ideea care era în spatele telefonului meu. Nu ai văzut apelul meu?*

(...)

E.: *Are o influență mare. Poate găsim un alt loc în care să poți veni, să luăm o cină plăcută sau un prânz, orice, pentru a discuta, dacă nu la Tel Aviv, poate la Milano sau Viena.*

A.: *La Viena ar fi perfect, pentru că este destul de aproape.*

E.: *Numai să-mi spui când, pentru că sunt în Viena în fiecare săptămână și pot veni în funcție de programul tău.*

A.: *Înțeleg, o.k., voi verifica agenda, poate săptămâna viitoare putem găsi, îți știi programul?*

(...)

E.: *Minunat! Ce face familia ta?*

A.: *Familia este bine, D2. își pregătește lecțiile, cel tânăr se pregătește pentru programul de noapte, baie și somn, sunt bine, E2....*

E.: *Și cel mic?*

A.: *Cel mic este bine, acum are o mică problemă, cred, pentru că îi ies dinții.*

E.: *Da, aste se întâmplă tuturor.*

A.: *Da.*

E.: *Sunt pe cale să experimentez curând, copilul meu nu are probleme cu dinții, are cu colicii, dar vor veni.*

A.: *Cum este?*

E.: *Minunat, minunat.(...)*

A.: *Perfect! Nu intenționezi să vii la București?*

E.: *Nu pe termen scurt, pentru că nu am nimic de făcut acolo.*

A.: *Înțeleg, bine!*

E.: *O.k.? Perfect!*

Împrejurarea că inculpatul a avut cunoștință de dosarul penal instrumentat de D.N.A, înainte de formularea oficială a unor acuzații împotriva persoanelor cercetate, s-a apreciat că rezultă din convorbirea telefonică purtată de martora H1. în data de 03.12.2015 cu soțul acesteia, privitoare la modificarea programului copilului, urmare a necesității prezentării sale la procurorul din cadrul D.N.A, copilul urmând să fie lăsat în grija inculpatului („A.”), căruia în mod evident i s-a dat o explicație pentru aceasta:

A fost redată discuția telefonică purtată în ziua de 03.12.2015, ora 17:12:32, de H1. cu soțul său (**vol. III, f. 412-414**) cu următorul conținut:

F2.: (...) *Ce e cu citația, măi iubire?*

H1.: *Păi ce să fie mai mult decât ți-am zis?...(neinteligibil – n.n.)...*

F2.: *Cu pădurile lu' ... familiei ...*

H1.: *Martor, același dosar ... Da. Probabil că vor o declarație. Că, na, tre' să-ți ia o declarație de martor.*

F2.: *Păi și tre' să te duci până acolo, fizic? E pe bune asta?*

H1.: *Poți să crezi? Da, da, da...*

F2.: *Vai de capul meu! (...)*

F2.: *Și copilu' are lecții sau ...?*

H1.: *Nu știu dacă are lecții. Habar n-am.*

F2.: *Și ce faci cu el?*

H1.: *Nimica. N-o să mai vină în weekendul ăsta aicea, o să stea tot cu A..*

Și-a exprimat dorința și nu mă pot opune (...)

2. Date privind urmărirea penală

Prin ordonanța procurorului din data de 16.05.2016 s-a dispus extinderea urmării penale și efectuarea în continuare a urmării penale față de suspectii:

- A. pentru comiterea infracțiunilor de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. (1) din Codul penal și favorizarea infractorului prevăzută de art. 269 alin. (1) din Codul penal, ambele cu aplicarea art. 38 alin. (2) din Codul penal;

- B. pentru comiterea infracțiunii de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. (1) din Codul penal.

Prin ordonanța procurorului din data de 06.06.2016 s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva inculpatului A. pentru comiterea infracțiunilor de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. (1) din Codul penal și favorizarea infractorului prevăzută de art. 269 alin. (1) din Codul penal, ambele cu aplicarea art. 38 alin. (2) din Codul penal.

Prin ordonanța procurorului din data de 06.06.2016 s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva inculpatului B. pentru comiterea infracțiunii de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. (1) din Codul penal.

Urmărirea penală s-a efectuat în prezenta cauză de către DNA - Serviciul Teritorial Brașov având în vedere că dosarul a fost disjuns din dosarul ....P/2015 și, potrivit art. 63 din Codul de procedură penală raportat la art. 44 din Codul de procedură penală, favorizarea făptuitorului este de competența organului judiciar care a efectuat urmărirea penală cu privire la infracțiunile la care aceasta se referă.

3. Mijloace de probă

S-a reținut de către acuzare că starea de fapt expusă mai sus este dovedită prin probele existente în volumele I-IV, astfel:

VOLUMUL I în care se află: Rechizitoriul întocmit la data de 17.06.2016 în dosarul nr. ....P/2015 instrumentat de către DNA-ST Brașov – fila 5-392.

VOLUMUL II în care se află: declarația martorului A., consemnată în dosarul nr. ....P/2015 – fila 46-51; declarația martorului B., consemnată în dosarul nr. ....P/2015 – fila 52-56; adresa nr. 15A/1128/RU/19.04.2016 a Guvernului României - Secretariatul General privind perioada și funcția ocupată de inculpatul I. în cadrul acestei instituții împreună cu documentele anexate – fila 57-71; adresa nr. 15A/1324/RU/04.05.2016 a Guvernului României și documentele anexate – fila 72-75; documente mass-media privind-l pe inculpatul B. – fila 76-88; declarația suspectului L. – fila 89-110 consemnată la data de 23.04.2015 – fila 89-100; consemnată la data de 11.12.2015 – fila 101-110; declarația inculpatului L. – fila 111-119; plângerea penală formulată de L. la data de 23.01.2015 – fila 120-130; denunț formulat de L. la data de

15.04.2015 – fila 131-144; declarația suspectei G2. – fila 145-170 consemnată la data de 06.05.2015 – fila 145-154 consemnată la data de 08.01.2016 – fila 155-170; declarația suspectului D. – fila 171-175; declarația suspectului C. – fila 176-181; declarația suspectului J. – fila 182-189; declarația inculpatului J. – fila 190-198; declarația inculpatului H. – fila 199-204; declarația martorului H1. – fila 205-212; consemnată la data de 04.12.2015 – fila 205-207; consemnată la data de 19.04.2016 – fila 208-212; declarația martorului V1. – fila 213-220; declarația martorului N1. – fila 221-226; declarația martorului Q1. – fila 227-237; consemnată la data de 09.03.2016 – fila 227-234; consemnată la data de 08.04.2016 – fila 235-237; declarația martorului A2. – fila 238-263; consemnată la data de 21.12.2015 – fila 238-246; consemnată la data de 26.02.2016 – fila 247-256; consemnată la data de 26.02.2016 – fila 257-263; declarația suspectului H2. – fila 264-272; consemnată la data de 09.12.2015 – fila 264-270; consemnată la data de 12.01.2016 – fila 271-272; procesul-verbal încheiat la data de 23.05.2016 cu ocazia verificării și identificării unor documente de interes în cadrul materialului rezultat ca urmare a perchezițiilor informatice efectuate asupra mediilor de stocare ridicate cu ocazia perchezițiilor domiciliare realizate la locuințele inculpatului H. împreună cu documentele anexate – fila 273-320; declarația martorului J1., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 321-325; declarația martorului I1., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 326-330; declarația martorului C., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 331-334; declarația martorului D., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 335-338; declarația martorului I., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 339-343; declarația martorului H., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 344-347; declarația martorului Ș1., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 348-351; declarația martorului Q1., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 352-356; declarația martorului I2., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 357-360; declarația martorului U1., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 361-363; declarația martorului J2., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 368-371; declarația martorului K2., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 372-375; declarația martorului L2., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 376-381; declarația martorului A2., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 382-386; declarația martorului R1., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 387-390; declarația martorului M2., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 391-396; declarația martorului B2., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 397-400; declarația martorului K1., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 401-404; declarația martorului S1., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 405-407; declarația martorului N2., consemnată în dosarul nr. ....P/2016 – fila 408-411; memoriu depus de inculpatul A. prin apărătorul său ales, avocat O2., înregistrat la ST Brașov la data de 22.06.2016 – fila 416-425;

VOLUMUL III în care se află: procesele-verbale de consemnare a rezultatului unor activități de supraveghere tehnică și de redare a unor convorbiri și comunicări telefonice (perioada 13.10.2008-07.12.2015) – fila 1-430;

VOLUMUL IV În care se află: procesul verbal întocmit la data de 21.06.2016 urmare a Ordonanței procurorului din data de 17.06.2016 prin care se dispune efectuarea de verificări pe internet cu privire la luările de poziție redade de mass-media ale inculpatului A. referitoare la activitatea DNA raportat

la datele în care această instituție a făcut public prin comunicate de presă stadiul cercetărilor în dosarul penal nr. ....P/2015 împreună cu documentele anexate – fila 2-133; articole de interes prezentate în mass-media, referitoare la persoanele cercetate în dosarul nr. ....P/2015 (în limba ebraică, engleză și română) – fila 134-240; adresa de răspuns remisă prin mail de către Ș. și documentele anexate, respectiv contractele de consultanță încheiate în perioada 2007-2008 cu H. și E., precum și cu firmele patronate de aceștia – fila 241-284; procesul-verbal încheiat la dat de 21.06.2016 cu ocazia selectării și atașării următoarelor documente identificate cu ocazia percheziției domiciliare efectuată la SC Ț. SRL: contractul de donație nr. 95/20.09.2007 încheiat între S.C. F1. SRL și Ș.; contractul de donație nr. 101/25.09.2007 încheiat între S.C. F1. SRL și Ș.; contractul de donație nr. 45/18.05.2007 încheiat între S.C. F1. SRL și Ș.; contractul de sponsorizare fără număr și fără dată încheiat între S.C. F1. SRL și Ș.; contractul de publicitate nr. 95/09.04.2012 încheiat între S.C. F1. SRL și Ș. Municipiul București și înscrisuri privind executarea acestuia, fila 285-309; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC Ț. SRL – fila 310-314; adresa nr. 473712/02.12.2015 a ONRC și documentele anexate (copie conform cu originalul), respectiv istoricul de la înființare până în prezent pentru următoarele societăți comerciale: P2. SRL, R2. SRL, K. SRL, Q2. SRL – fila 315-329; documente privind offshor-ul K. Limited – fila 330-428; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC F1. SRL – fila 429-431; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC S2. SRL – fila 432-433; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC B1. SRL – fila 434-436; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC Ț. SRL – fila 437-449; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC Ș2. SA – fila 441; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC T2. SRL – fila 442; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC Ț2. SRL – fila 443; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC U2. SA – fila 444; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC V2. SRL – fila 445; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC X. SRL – fila 446-448; date privind SC X. SRL – fila 449-452; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC G1. SRL – fila 453; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC W2. SRL – fila 454; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC X2. SRL – fila 455-457; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC Y2. SRL – fila 458-461; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC Z2. SRL – fila 462; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC A3. SRL – fila 463-473; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC B3. SRL – fila 474-481; date obținute de ONRC privind asociații și administratorul SC C3. SRL – fila 482.

CAMERA PRELIMINARĂ

Ca urmare a trimiterii în judecată a inculpaților A. și B. prin rechizitoriul nr. ....P/2016 din 6 iulie 2016 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Brașov, cauza a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 7 iulie 2016, constituind obiectul dosarului nr...../1/2016.

Prin **încheierea nr.1050 din 28 noiembrie 2016**, Judecătorul de Cameră preliminară a dispus următoarele:

- a admis excepția necompetenței după calitatea persoanei, formulată de inculpatul B., trimis în judecată prin rechizitoriul nr...../P/2016 din 6 iulie 2016 al Ministerului Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Brașov pentru săvârșirea infracțiunii de mărturie mincinoasă prevăzută de art.273 alin.1 din Codul penal. În baza dispozițiilor art.47 alin.2, art.50 alin.1 din Codul de procedură penală, cu referire la art.36 alin.1 lit. c și art.41 alin.1 lit. a din Codul de procedură penală, a declinat competența către Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalului Brașov, dispunându-se ca instanței competente să i se trimită : dosarul nr...../P/2016 al Ministerului Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Brașov - 4 (patru) volume de urmărire penală); -cererile și excepțiile formulate de inculpatul B.; -răspunsul procurorului referitor la cererile și excepțiile formulate de inculpatul B.;

- în baza art.346 alin.1 cu referire la art.345 alin.1 din Codul de procedură penală, a respins, ca nefondate, cererile și excepțiile formulate de inculpatul A.. În baza art.346 alin.1 din Codul de procedură penală, a constatat competența și legalitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu rechizitoriul nr. ..../P/2016 din 6 iulie 2016, emis de Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Brașov, privind pe inculpatul A., legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală. A dispus începerea judecării în cauza privind pe inculpatul A., cercetat pentru săvârșirea infracțiunilor de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin.1 din Cod penal și de favorizarea făptuitorului prevăzută de art.269 alin.1 din Codul penal, cu aplicarea art.38 alin.2 din Codul penal.

Împotriva acestei încheieri a formulat contestație inculpatul A. care a fost respinsă, ca nefondată, prin încheierea nr.13/C din 10.02.2017 pronunțată în dosarul nr...../1/2017 al Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția penală.

JUDECATA ÎN FOND

I. Cercetarea judecătorească:

În cursul judecării, după prezentarea, în ședință publică, a actului de sesizare, la termenul de judecată din **14 martie 2017**, instanța de fond, conform dispozițiilor art. 374 alin. (2) și (4) din Codul de procedură penală, i-a explicat inculpatului în ce constă învinuirea, l-a înștiințat cu privire la dreptul de a nu face nicio declarație, atrăgându-i atenția că ceea ce declară poate fi folosit și împotriva sa, precum și cu privire la dreptul de a pune întrebări, în mod nemijlocit, martorilor, cât și de a da explicații în tot cursul cercetării judecătorești, când socotește necesar, l-a întrebat dacă solicită ca judecarea să se facă numai pe baza probelor administrate în cursul urmăririi penale și a înscrisurilor prezentate de acesta, în cazul în care recunoaște în totalitate faptele reținute în sarcina sa, poziția inculpatului, în acest sens, fiind consemnată într-o declarație (fila 21 vol.2 dosar instanță fond).

La termenul de judecată din **11 aprilie 2017**, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală, în temeiul dispozițiilor art. 378 și art. 382 din Codul de

procedură penală, cu referire la art. 110 alin. (1) – (4) din Codul de procedură penală, a procedat la audierea inculpatului A., răspunsurile acestuia fiind consemnate în cuprinsul declarației care a fost atașată la dosar, ulterior semnării ei de către inculpat și apărătorul ales al acestuia.

Prin aceeași încheiere, punând în discuție în raport cu dispozițiile art. 374 alin. (5) – (7) din Codul de procedură penală cererile de probe formulate, s-a admis cererea de probe formulată de inculpatul A. și, în parte, cererea de probe formulată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție și s-a dispus încuviințarea audierii martorilor: H1., Q1., V1., N1., L., G2., D., H., J1., I1., Ș1., R1., B2., K1., S1., precum și a martorilor C., I., B.. S-a respins proba formulată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție- Direcția Națională Anticorupție constând în audierea martorilor A2., H2., U1., M2. și N2., apreciind că audierea martorilor propuși a fi audiați în cauză atât de inculpat cât și de parchet, mai sus menționați, este suficientă, utilă și concludentă cauzei. S-a admis în principiu cererea de probe formulată de inculpatul A. privind admiterea probei cu înscrisuri, în măsura în care la momentul respectiv va rezulta necesitatea administrării acesteia iar, în ceea ce privește proba solicitată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție- Direcția Națională Anticorupție, referitoare la înscrisurile aflate la dosarul de urmărire penală, a fost considerată administrată, având în vedere înscrisurile aflate la dosarul de urmărire penală nr...../P/2016 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție- Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Brașov (Volumele I-IV). S-a respins proba solicitată Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție constând în audierea în ședință publică a convorbirilor telefonice indicate în cererea de probe.

La termenul de judecată din **25 aprilie 2017**, instanța de fond, în temeiul art. 381- 382 și art.119 și următoarele din Codul de procedură penală a procedat la audierea martorilor H1. (filele 30-31 vol 3) și Q1. (filele 33-34 vol 3).

La termenul de judecată din **23 mai 2017**, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală, în temeiul art. 381-382 și art.119 și următoarele din Codul de procedură penală a procedat la audierea martorilor N1. (filele 43-44 vol 3) și V1. (filele 45-46), iar la termenul din data de **20 iunie 2017** s-a constatat lipsa martorilor și s-a acordat termen la **5 septembrie 2017**.

La termenul de judecată din **5 septembrie 2017**, având în vedere procesul-verbal din data de 4 septembrie 2017 referitor la Hotărârea Colegiului de Conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, **Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală, față de modificarea componenței completului de judecată și față de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului- cauza Beraru contra României și cauza Cutean împotriva României - a dispus reluarea cercetării judecătorești în cauză, în vederea respectării principiului nemijlocirii administrării probelor, în temeiul art. 374 alin. (5) – (7) din Codul de procedură penală. Prin urmare, s-a dispus reluarea cercetării judecătorești, admiterea probei testimoniale solicitate de inculpatul A. și, în parte, a probei testimoniale solicitată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție și încuviințarea audierii martorilor: H1., Q1.,**

V1., N1., L., G2., D., H., J1., I1., Ș1., R1., B2., K1., S1., precum și a martorilor C., I., B..

S-a respins proba testimonială solicitată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție privind audierea martorilor A2., H2., U1., M2. și N2.. S-a admis proba cu înscrisuri formulată de inculpatul A., în măsura în care la momentul respectiv va rezulta necesitatea administrării acesteia. De asemenea, proba cu înscrisurile aflate la dosarul de urmărire penală solicitată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție a fost considerată administrată, având în vedere înscrisurile aflate la dosarul de urmărire penală nr...../P/2016 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Brașov (Volumele I-IV). S-a respins proba solicitată Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție constând în audierea în ședință publică a convorbirilor telefonice indicate în cererea de probe.

La termenul de judecată din **3 octombrie 2017**, Înalta Curte, în temeiul dispozițiilor art.378 și art.382 Cod procedură penală, a procedat la audierea inculpatului A., declarație filele 78-79, vol. III.

La termenul de judecată din **31 octombrie 2017**, în conformitate cu dispozițiile art.381, art.382, potrivit art.121 s-a procedat la audierea martorilor N1. (fila 89-90 vol. 3), Q1. (filele 94-95 vol. 3) și V1. (fila 92 vol. 3). La termenul de judecată din **28 noiembrie 2017**, în conformitate cu dispozițiile art. 381, art. 382 și art. 121 din Codul de procedură penală, s-a procedat la audierea martorilor H1. (fila 103 vol. 3) și D. (filele 105-106 vol. 3).

La termenul de judecată din **28 noiembrie 2017**, în conformitate cu dispozițiile art. 381, art. 382 și art.121 din Codul de procedură penală, Înalta Curte a procedat la audierea martorului D. (filele 105-106 vol. 3). În ceea ce o privește pe H1. (fila 103 vol. 3), aceasta s-a prevalat de dispozițiile art. 117 alin. (1) lit.b) din Codul de procedură penală, refuzând a declara în calitate de martor, dat fiind că este fosta soție a inculpatului A..

În continuare, la termenul de judecată din **30 ianuarie 2018** s-a procedat la audierea martorilor Ș1. (filele 170-171 vol. 3), H. (filele 172-173 vol. 3), I1. (filele 174-175 vol. 3), J1. (fila 176 vol. 3) și s-a emis o adresă către DNA – Serviciul Teritorial Brașov pentru înaintarea ordonanței de începere a urmăririi penale cu privire la faptă și la persoana martorului N1., ca urmare a sesizării, din oficiu, a reprezentantului Ministerului Public (la ședința de judecată din 23.05.2017, proces verbal de sesizare din oficiu din 15.06.2017, filele 59-60 vol. 3) pentru infracțiunea de mărturie mincinoasă. Totodată, în cursul audierii martorului J1., reprezentantul Ministerului Public s-a sesizat din oficiu cu privire la săvârșirea infracțiunii de mărturie mincinoasă în concurs cu infracțiunea de favorizare a infractorului (proces verbal de sesizare din oficiu din 06.02.2018, filele 276-277 vol. 3).

Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală, în vederea continuării cercetării judecătorești, în raport de dispozițiile art. 376 din Codul de procedură penală, a procedat la audierea martorilor K1. (filele 280-281 vol. 3) și B2. (fila 283 vol. 3) la termenul de judecată din **15 februarie 2018**.

La termenul de judecată din **21 martie 2018** au fost audiați martorii S1. (filele 21-22, vol. 4), N1. (filele 23-24, vol. 4), R1. (filele 25-26, vol. 4), iar cu privire la martorul I. (filele 27-28, vol. 4), instanța de fond, în raport de dispozițiile art. 115 alin. (1) teza finală din Codul de procedură penală, a revenit asupra dispoziției cuprinsă în încheierea din 5 septembrie 2017 referitoare la audierea în calitate de martor a acestuia, având în vedere calitatea inițială în cauză, respectiv, cea de inculpat.

La termenul de judecată din **16 aprilie 2018** au fost audiați martorii L. (filele 118-119, vol.4), G2. (declarație filele 113-115, vol. 4) și C. (filele 116-117, vol. 4) și a fost acordat termen de judecată pentru dezbateri la data de 8 mai 2018.

La termenul de judecată din **8 mai 2018**, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală, în conformitate cu dispozițiile art. 386 alin. (1) din Codul de procedură penală, a pus în discuție cererea de schimbare a încadrării juridice formulată de apărătorul ales al inculpatului A. din cele două infracțiuni într-o singură infracțiune, respectiv cea de mărturie mincinoasă. Apărarea inculpatului a susținut că încă din cursul urmăririi penale a arătat printr-un memoriu adresat procurorului, care a rămas fără răspuns, că nu se poate aborda penal prin prisma concursului ideal de infracțiuni, infracțiunea de mărturie mincinoasă și infracțiunea de favorizarea făptuitorului. În opinia sa, infracțiunea de mărturie mincinoasă este o variantă a infracțiunii de favorizarea făptuitorului, iar prin aplicarea adagiului *specialia generalia derogant*, obiectul care protejează înfăptuirea justiției în cauza de față este asigurat prin infracțiunea de mărturie mincinoasă care este o specie a infracțiunii generale, de favorizare a infractorului.

II. Apărările inculpatului A. la acuzațiile aduse prin rechizitoriu (sinteză):

Inculpatul A., în temeiul art.390 din Codul de procedură penală, a depus concluzii scrise prin care a solicitat:

1. Excluderea și eliminarea din dosar a proceselor-verbale de redare în care s-au consemnat convorbirile purtate în perioada 13.10.2008- 20.10.2014 ca urmare a interceptărilor realizate în baza mandatelor de supraveghere pentru siguranță națională, emise în aplicarea dispozițiilor art.3 lit. f) din Legea nr. 51/1991, având în vedere Deciziile Curții Constituționale a României nr. 91 din 18 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr.348 din 20.04.2018 și nr. 802 din 5 Decembrie 2017 publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 116 din 06.02.2018, precum și art. 6 și art. 8 din C.E.D.O., art. 21, art. 26 și art. 147 alin. (4) din Constituția României și art. 2, art. 8 și art. 11 din Codul de procedură penală.

În motivarea solicitării a susținut că ansamblul demonstrațiilor cuprinse în cele două decizii susțin pe deplin nelegalitatea probelor invocate încă din faza camerei preliminare (evident, conform Deciziei C.C.R. nr. 1/2004 publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 123 din 19 februarie 2014 cu privire la efectele deciziilor sale, C.C.R. a statuat în mod constant ca "potrivit art. 147 alin. 4 din Constituție caracterul general obligatoriu vizează nu numai dispozitivul Deciziilor C.C.R., ci și considerentele pe care se sprijină acesta" - par. 77). S-a arătat că, oricum conținutul convorbirilor este nerelevant în cauză,

nesusținând sub nicio formă acuzațiile, însă, această cerere a fost bazată pe realitatea juridică atestată în prezent de considerentele invocate mai sus, care confirmă implicit și susținerile apărării formulate la momentul camerei preliminare și care au fost respinse de instanță.

2. În raport de pretensele infracțiuni, mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. (1) din Codul penal și favorizarea făptuitorului prevăzută de art. 269 alin. (1) din Codul penal, cu aplicarea art. 38 alin. (2) din Codul Penal, a solicitat, în principal: *A. În temeiul dispozițiilor art. 396 alin. (5) raportat la art. 16 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală să se dispună achitarea, întrucât fapta nu există, iar în subsidiar, în temeiul dispozițiilor art. 396 alin. (5) raportat la art. 16 alin. (1), lit. b), teza I din Codul de procedură penală, achitarea inculpatului A., întrucât fapta nu este prevăzută de legea penală; în temeiul dispozițiilor art. 396 alin. (5) raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală, a solicitat achitarea inculpatului, întrucât fapta nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege; în temeiul dispozițiilor art. 396 alin. (5) raportat la art. 16 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, a solicitat achitarea întrucât nu există probe că a săvârșit infracțiunile.*

În ceea ce privește analiza materialului probator, prin prisma acuzațiilor cuprinse în actul de sesizare, s-a susținut că la data de 22.06.2016, printr-un memoriu adresat procurorului anchetator (la care nu a primit niciun răspuns), argumentat în fapt și în drept, apărătorul a solicitat clasarea cauzei întrucât inculpatul nu a săvârșit nicio infracțiune (fapta de care a fost acuzat nefiind prevăzută de legea penală).

În cuprinsul memoriului s-a arătat că prin ordonanța din data de 16.05.2016 s-a dispus efectuarea în continuare a urmăririi penale față de A. și că prin ordonanța din 06.06.2016 s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale cu privire la pretinsa săvârșire a infracțiunilor de mărturie mincinoasă, constând în aceea că „*fiind audiat în calitate de martor la data de 15.04.2016 în dosarul .../P/2015, în depoziția luată sub jurământ acesta a făcut declarații necorespunzătoare adevărului și nu a spus tot ce știe în legătură cu împrejurări esențiale ale cauzei asupra cărora a fost întrebat*” și de favorizare a făptuitorului, constând în aceea că „*a făcut aceste afirmații mincinoase și nu a spus tot ce știe în legătură cu împrejurări esențiale asupra cărora a fost întrebat, urmărind prin aceasta împiedicarea/îngreunarea cercetărilor și tragerea la răspundere penală a inculpaților cercetați în dosarul .../P/2015 pentru infracțiuni de corupție și constituire a unui grup infracțional în vederea comiterii unor astfel de infracțiuni, raportat la relațiile avute cu aceștia, membrii ai grupului infracțional, și la împrejurarea că avea cunoștință despre faptele pentru care aceștia sunt cercetați*”. În legătură cu cele două infracțiuni a fost reținută incidența dispozițiilor art. 38 alin. 2 C.pen. privind concursul formal (ideal) de infracțiuni.

A priori, față de prezentarea in extenso a argumentelor ce impuneau soluția clasării cauzei, a solicitat să se constate că modalitatea de prezentare a acuzației la acest moment încalcă dreptul la un proces echitabil, respectiv dreptul de a fi informat detaliat cu privire la natura și cauza acuzației aduse, prevăzut în art. 6 paragraful 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Motivul pentru care atât legiuitorul procesual penal român, cât și

jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului insistă asupra acestei componente a dreptului la un proces echitabil, respectiv conturarea clară și completă a obiectului și naturii acuzației a fost acela că în prezența oricăror neclarități sau insuficiențe în descriere, persoana acuzată s-ar afla în situația de a nu-și putea formula apărări efective, fiind profund inequitabil ca inculpatului să i se ceară a se apăra față de acuzații formulate inform. A mai arătat că această încălcare a dreptului la un proces echitabil este deosebit de clară mai ales în legătură cu pretinsa infracțiune de favorizare a făptuitorului, față de care nu se arată nicidecum maniera în care pretinsele afirmații mincinoase ar fi putut împiedica sau îngreuna cercetările și tragerea la răspundere penală a inculpaților cercetați în dosarul nr. ....P/2015. Cu alte cuvinte, nu se arată ce aspect din urmărirea penală a fost afectat sau ar fi putut fi afectat prin declarația inculpatului.

De asemenea, în apărare s-a mai susținut că nici infracțiunea de mărturie mincinoasă nu a fost descrisă în acord cu standardele impuse de jurisprudența instanței europene, nearătându-se modalitatea în care elementele constitutive ale infracțiunii ar fi fost întrunite în speța de față, astfel încât inculpatul să își poată prezenta o apărare completă. Nedescrierea acuzației aduse a fost sancționată, de exemplu, de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în cauzele *Mattocia c. Italiei*, *Mattei c. Franței*, *Pelissier și Sassi c. Franței*, ș.a.

S-au invocat dispozițiile art.16 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, având în vedere că acesta ar fi temeiul cuprins de fostul art. 10 lit. d) din Codul de procedură penală privind neîntrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii, întrucât în legătură cu niciuna dintre infracțiunile de care este acuzat inculpatul, elementele conținutului constitutiv nu au fost întrunite. Având în vedere că, în cauză, acuzația privește un concurs ideal de infracțiuni, a făcut referiri, în principal, la acuzația privind infracțiunea de mărturie mincinoasă, iar în viziunea Parchetului, pretinsa infracțiune de favorizare a făptuitorului apare numai ca o consecință a pretinsei mărturii mincinoase. De altfel, în opinia sa, cele două infracțiuni nici nu se puteau afla într-un concurs ideal, încadrarea juridică fiind oricum una eronată în raport de regulile dreptului penal substanțial. Astfel, în ceea ce privește acuzația adusă inculpatului, a solicitat să se constate, din analiza materialului probator, că niciunul dintre elementele acestea nu este fondat.

Totodată, s-a mai susținut că în ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale s-a reținut că inculpatul ar fi declarat necorespunzător adevărului prin aceea că ar fi afirmat că nu a avut cunoștință de achiziționarea drepturilor succesoriale ale lui L., de către E., C. și alții.

Acuzația a indicat declarațiile altor martori sau suspecti audiați, precum și datele rezultate în urma punerii în aplicare a unor mandate de siguranță națională, pentru a fundamenta afirmația privind caracterul necorespunzător adevărului. Însă, studiind în detaliu toate convorbirile interceptate și înregistrate, precum și declarațiile de martori și suspecti, rezultă că nu există absolut nicio mențiune care să arate că inculpatul ar fi avut cunoștință despre achiziționarea drepturilor succesoriale, astfel cum se arată în acuzație.

În legătură cu acest aspect s-a subliniat faptul că inculpatul, cu ocazia declarației sale de martor, nici măcar nu a fost întrebat despre achiziționarea

drepturilor succesoriale de către „alte persoane”, ci a fost întrebat numai despre „intenția lui E./C. de a achiziționa drepturile succesoriale ale lui L. în România”. Ca atare, în opinia apărării, a rezultat, nu numai că nu există temei pentru o asemenea acuzație, ci că aceasta chiar adaugă în mod nepermis la circumstanțele faptice reale ale declarației de martor date de A..

Totodată, s-a mai subliniat faptul că tot în sensul inexistenței oricărui temei pentru a se afirma că era reală declarația inculpatului prin care a arătat că nu știa „despre această intenție/afacere”, este chiar ordonanța procurorului. Astfel, în legătură cu alte aspecte care, în viziunea parchetului, ar reprezenta declarații necorespunzătoare ori omisiuni, s-a încercat a se face trimitere la anumite declarații ale altor martori sau suspecti, ori la anumite discuții interceptate și înregistrate. În concret, în legătură cu afirmația privind necunoașterea intenției de a achiziționa drepturi succesoriale, nici măcar organul de urmărire penală nu poate indica absolut niciun element de probă care să conducă spre concluzia că A. ar fi știut despre o asemenea intenție.

De asemenea, în cuprinsul acuzației s-a arătat că o pretinsă declarație neconformă adevărului ar fi fost aceea că nu-l cunoaște personal pe M.. Pentru a susține pretinsul caracter neadevărat al unei asemenea declarații, organul de urmărire penală a arătat că martora H1. (fosta soție a inculpatului) ar fi declarat că „la nunta lui H. au stat la aceeași masă, fiindu-le prezentat (M. - n.n.) de către E..

În primul rând, apărarea a învederat că acuzația este a priori nefondată, având în vedere că în ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale se arată că „d-l A. a contestat că l-ar cunoaște personal (pe M. - n.n.)”. Or, studiindu-se declarația de martor dată în dosarul nr..../P/2015, se poate constata că A. a declarat: „Nu-mi aduc aminte să-l fi cunoscut pe M.”. În mod evident, prin această declarație, inculpatul nu a contestat faptul că l-ar cunoaște pe M., ci a declarat numai că nu își amintește să îl fi cunoscut. De altfel, o asemenea afirmație este absolut veridică, având în vedere că și martora H1. nu a declarat decât că li s-a făcut cunoștință cu M. la o nuntă din anii 2007-2008. Or, faptul că o persoană face cunoștință cu o altă persoană cu ocazia unui eveniment întâmplat în urmă cu aproximativ 8-9 ani reprezintă o împrejurare extrem de ușor de uitat.

Pe de altă parte, în legătură cu această acuzație s-a mai subliniat faptul că, în orice caz, chiar dacă s-ar considera valid raționamentul potrivit căruia declarația martorei H1. ar contrazice declarația dată de A. în calitate de martor, în mod evident, nu este întrunit elementul constitutiv privind caracteristica de „împrejurare esențială pentru soluționarea cauzei”, a aspectului privind faptul că inculpatul ar fi făcut sau nu cunoștință cu M. la o nuntă petrecută în anii 2007-2008. Acesta este un aspect care nu are absolut nicio relevanță, având în vedere că oricum, ulterior aceluși moment, este evident că A. nu a avut absolut nicio legătură cu M., nu a mai vorbit cu acesta, nu îi era cunoscut M. și nu cunoștea absolut nimic în legătură cu eventuala implicare a acestei persoane în aspectele ce au constituit obiectul dosarului nr. ..../P/2015.

În continuare, s-a mai susținut că, un al aspect al acuzației l-a reprezentat faptul că inculpatul ar fi dat o declarație necorespunzătoare adevărului prin aceea că ar fi negat că a discutat cu C. despre taxele notariale. De asemenea, în

ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale s-a afirmat că A. ar fi „*negat orice legătură și orice întâlnire cu acesta (C. - n.n.)*”. O asemenea afirmație este pur și simplu neadevărată, având în vedere declarația dată în calitate de martor de A.: „*L-am cunoscut pe C. în perioada 2000-2004 când era consilier al prim-ministrului P.. Ulterior l-am întâlnit pe C. la diferite evenimente, dar n-am avut relații personale sau comerciale cu acesta*”. Este evident faptul că A. nu a negat orice legătură cu C., ci a declarat aspecte conforme realității, arătând că l-a cunoscut și l-a și întâlnit pe acesta la diferite evenimente. În ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale s-a mai arătat *expressis verbis*, că „*deși negată de ambii, relația lui A. cu C. este confirmată de martorii audiați*”. Or, A. nu a negat relația cu C., dimpotrivă, declarația sa a fost confirmată de declarațiile martorilor audiați în dosarul .../P/2015 (V1., Q1.). În legătură cu afirmația martorului V1., organul de urmărire penală a arătat că „*din declarația acestuia rezultă că primul ministru de la acea dată, A., îl vizita frecvent acasă pe C., aspect despre care martorul a aflat chiar de la acesta din urmă*”. O asemenea apreciere a acuzației este complet nereală, prin raportare la declarația de martor dată de V1. care a arătat, numai că aceasta a fost percepția sa din dialogul purtat cu C., însă martorul nu a făcut o asemenea afirmație ca reprezentând o realitate percepută prin propriile simțuri, în mod obiectiv, ca și cum ar fi asistat vreodată la asemenea vizite ale lui A. la domiciliul lui C..

Pe de altă parte, s-a susținut de către apărare că din materialul probator rezultă cu claritate că afirmația inculpatului privind faptul că nu cunoaște aspecte legate de dobândirea și valorificarea bunurilor revendicate de L. a fost una sinceră și conformă realității. Organul de urmărire penală, în cuprinsul acuzației, a încercat să susțină contrariul, invocând în primul rând, declarația de martor a numitei H1., fosta soție a inculpatului A.. Inculpatul a fost întrebat numai dacă a discutat cu domnul C. despre încheierea unor contracte de vânzare cumpărare la biroul notarial al fostei soții. Or, declarația inculpatului în sensul că nu a discutat despre acest lucru cu domnul C. a fost reală. În sens contrar, nu s-a putut invoca, astfel cum se încearcă în ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale, declarația martorei H1., având în vedere că aceasta nu a menționat că A. ar fi discutat acest aspect cu C.. Pe de altă parte, s-a invocat o convorbire telefonică purtată la data de 13.10.2008 între C. și D., din care, potrivit interpretării date de organul de urmărire penală, ar rezulta că „*primul s-a întâlnit cu A. și au discutat despre vânzarea U3., despre perfectarea actelor notariale și taxele datorate pentru această tranzacție, martora H1. fiind contactată după discuția respectivă în sensul celor discutate, respectiv pentru a încheia contractul*”. Toate aceste concluzii au fost trase din următoarea replică a numitului C., respectiv: „*Foarte bine ai făcut că uite sunt la masă cu premierul și o să facem actele alea cu soția dânsului*”. Or, chiar dacă s-ar da crezare primei părți a afirmației lui C. (deși nu există absolut nicio probă care să susțină veridicitatea afirmației făcute de acesta către D.), a concluziona că A. a discutat cu C. „despre taxele datorate pentru această tranzacție” reprezintă un demers cel puțin exagerat.

Un alt aspect al acuzației ar fi reprezentat de faptul că A. ar fi făcut declarații necorespunzătoare adevărului prin aceea că ar fi arătat că „*nu are relații apropiate și nu a păstrat legătura cu H. și E., cu care s-a întâlnit doar*

sporadic și nu a avut relații comerciale cu acesta și nici nu știa că are societăți care se ocupă de activități economice în afara consultanței politice, aflând din presă urmare a comunicatelor DNA despre acest dosar”.

Niciun moment A. nu a negat relațiile avute cu H. și E.. Astfel, în ceea ce îl privește pe H., A., în calitate de martor, a arătat că „*a avut o relație apropiată la nivel de familie, dar care s-a încheiat*”. Or, această afirmație reflectă în integralitate adevărul, astfel cum rezultă și din datele obținute în urma punerii în aplicare a mandatelor de siguranță națională. Pe de altă parte, se coroborează în integralitate cu declarații de martori invocate de acuzare pentru a susține pretinsul caracter nereal al declarației lui A.. Este de neînțeles în ce ar consta pretensele afirmații nereale ale inculpatului în raport de relațiile acestuia cu H., atât timp cât inculpatul a arătat chiar că au avut relații apropiate la nivel de familie (o asemenea afirmație explicând, evident, și aprecierile făcute de organul de urmărire penală referitoare la faptul că A. și H. au petrecut concedii împreună).

S-a susținut că argumentele de mai sus se aplică *mutatis mutandis* și în ceea ce privește relațiile cu E.. În legătură cu acesta, niciun moment A. nu a negat faptul că ar fi păstrat legătura cu E.. Dimpotrivă, declarația inculpatului a fost următoarea: „*Pe E. l-am cunoscut în prima jumătate a anului 2007, iar acesta a acordat consultanță politică Ș.. Ulterior ne-am mai văzut sporadic, dar nu am avut relații comerciale cu acesta, nici nu știam că are societăți care se ocupă de activități economice în afara consultanței politice*”. Este evident că A. nu a negat existența legăturii dintre dânsul și E.. Pe de altă parte, afirmația potrivit căreia nu a avut relații comerciale cu E. este absolut adevărată, neexistând la dosarul cauzei nicio probă contrară. De asemenea, nu există absolut nicio probă în sensul că A. ar fi cunoscut activitățile lui E., în afara consultanței politice.

De asemenea, A. nu a negat nici întâlnirile sporadice cu E., ci chiar le-a afirmat existența. Însă, o afirmație precum cea din cuprinsul ordonanței de punere în mișcare a acțiunii penale, în sensul că A. a discutat „*cel puțin o dată pe lună*” la telefon cu E. este complet neadevărată, rezultând chiar din materialul probator administrat de organul de urmărire penală faptul că au existat și intervale mai lungi de timp, de câteva luni, în care cei doi nu au avut absolut nicio legătură.

Față de toate argumentele prezentate mai sus, a arătat că nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunilor de mărturie mincinoasă și de favorizare a făptuitorului. A solicitat să se constate că inculpatul nu a făcut nicio afirmație mincinoasă, ci numai afirmații conforme realității, care se coroborează cu cele expuse de ceilalți martori, de suspectii din dosarul .../P/2015, și cu datele obținute din punerea în aplicare a mandatelor de siguranță națională. De asemenea, a solicitat să se constate că inculpatul nu a omis nimic din faptele sau împrejurările esențiale ale cauzei. S-a subliniat, din nou, că cele mai multe dintre aspectele analizate mai sus, ce formează totodată obiectul acuzației din prezentul dosar nu au reprezentat nicidecum împrejurări esențiale pentru soluționarea cauzei ce s-a format din dosarul de urmărire penală nr...../P/2015.

În ceea ce privește acuzația privind pretinsa săvârșire a infracțiunii de favorizarea făptuitorului, s-a subliniat că, în condițiile în care inculpatul nu a

făcut decât să prezinte realitatea în cuprinsul declarației sale de martor, nicidecum nu se poate susține că ar fi dat un ajutor în scopul împiedicării/îngreunării cercetării și tragerii la răspundere penală a inculpaților cercetați în dosarul nr. ....P/2015. Lipsa oricărui pretins ajutor din partea inculpatului rezultă și din cel de-al doilea argument prezentat anterior, în legătură cu pretinsa infracțiune de mărturie mincinoasă, respectiv caracterul evident neesențial al aspectelor ce au format acuzația adusă lui A. în raport de obiectul cauzei formate din dosarul nr. ....P/2015.

S-a mai subliniat faptul că, oricum, infracțiunea de favorizare a făptuitorului nu poate fi niciodată reținută în concurs ideal de infracțiuni, respectiv ca fiind săvârșită prin aceeași faptă și infracțiunea de mărturie mincinoasă. A reține un concurs ideal de infracțiuni în ipoteza unei pretinse declarații mincinoase, ar însemna să se dea relevanță penală de două ori aceleași fapte, fără a se tinde la protejarea a două obiecte juridice distincte. Criteriul unicității (sau dualității, în funcție de perspectiva din care este privit) obiectului juridic a fost subliniat și în literatura de specialitate.

Mărturia mincinoasă și favorizarea făptuitorului reprezintă infracțiuni ce au același obiect juridic, și anume protejarea relațiilor sociale privind buna desfășurare a justiției. Or, din acest punct de vedere, în ipoteza cauzelor penale, infracțiunea de mărturie mincinoasă trebuie privită ca o incriminare specială a unei anumite modalități de a „da un ajutor” unui făptuitor. Infracțiunea de favorizarea făptuitorului, prin chiar modalitatea de exprimare a elementului material, operează ca o incriminare generală în cadrul primelor infracțiuni din Titlul IV al Părții Speciale a Codului Penal. Într-o asemenea situație se aplică, evident, principiul general al dreptului, *specialia generalia derogant*, în acest sens fiind și practica judiciară a instanțelor de judecată care, în cauze în care au reținut săvârșirea infracțiunii de mărturie mincinoasă, dată în contextul unei cauze penale și în scopul de a ajuta făptuitorul, nu au reținut în concurs și infracțiunea de favorizarea făptuitorului (ori de favorizarea infractorului, astfel cum se prezenta aceeași infracțiune în Codul Penal anterior), făcând referire la următoarele decizii din practica judiciară: decizia nr. 1319/2006 a Înaltei Curți de Casație și Justiție (disponibilă pe www.legalis.ro); decizia nr. 146/2010 a Curții de Apel Cluj, secția penală și de minori, în B.J.C.A. Cluj 2010); decizia nr. 1061 din 18 aprilie 1974 a fostului Tribunal Suprem, în CD. 1974.

S-a susținut că toate cele menționate în memoriu sunt confirmate, în special, de declarațiile martorilor date în faza de cercetare judecătorească ce atestă, fără putință de tăgadă, că inculpatul nu a săvârșit infracțiunile de care este acuzat.

Apărarea a precizat că încă din timpul urmăririi penale a susținut că acuzațiile nu sunt fondate și că inculpatul A. nu a săvârșit nicio infracțiune. De asemenea, nu au existat niciodată probe sau măcar indicii temeinice în sensul că inculpatul ar fi săvârșit vreo infracțiune, iar totalitatea probelor administrate în cursul urmăririi penale nu fundamentează sub nicio formă acuzațiile aduse prin actul de sesizare lui A., dimpotrivă, există probe certe, relevante, clare și indubitabile în sensul nevinovăției acestuia.

S-a susținut de către apărare că, analizând rechizitoriul, se poate constata că în privința inculpatului A., acesta nu reprezintă altceva decât o enumerare de

afirmații nereale care vin în contradicție cu realitatea obiectivă, atestată de probele administrate, mistificări, speculații, răstălmăciri și interpretări tendențioase și forțate, afirmații susținute de pasaje concrete din rechizitoriu, completate de demonstrațiile aferente argumentate, cu indicarea în acest sens a probelor ce dovedesc, întocmai, cele afirmate prin prezentele concluzii scrise.

S-a precizat că, în realitate, inculpatul A., fiind audiat în calitate de martor la data de 15.04.2016 în dosarul ....P/2015, în legătură cu retrocedarea către L. a unor suprafețe de teren în .... (U3.) și .... (trunchiul de pădure V3.) nu a făcut declarații necorespunzătoare adevărului și a spus tot ce știa în legătură cu împrejurări esențiale ale cauzei asupra cărora a fost întrebat. Totodată, inculpatul nu a urmărit împiedicarea, îngreunarea cercetărilor și tragerea la răspundere penală a inculpaților cercetați în dosarul ....P/2015, în prezent, Curtea de Apel Brașov efectuând cercetarea judecătorească în respectivul dosar, rechizitoriul fiind atașat prezentei cauze.

S-a subliniat că, în contextul acuzațiilor, așa cum au fost formulate la pag. 64 a Rechizitoriului, au fost făcute o serie de afirmații fără niciun fundament real, neexistând nicio probă care să le susțină. Astfel, în legătură cu alegațiile susținute de procuror, inculpatul a spus adevărul, acest lucru fiind demonstrat de conținutul declarației acestuia care se coroborează cu declarațiile martorilor audiați. Totodată, raportat la cele de mai sus, nu există nicio probă care să susțină afirmația procurorului.

Concluzionând, prin analiza acuzațiilor așa cum au fost formulate la Secțiunea „în drept” (p.64-65 din Rechizitoriu), în raport de materialul probator aflat la dosarul cauzei, s-a demonstrat că nu există o faptă penală săvârșită de inculpat cu prilejul declarației sale de martor din 15.04.2016. Astfel, în opinia apărării, s-au demontat punct cu punct afirmațiile din expozitivul Rechizitoriului care au constituit baza acuzațiilor, așa cum au fost sintetizate de către procuror. Era binecunoscută relația cu A., care a fost invitat la nuntă și cu care a menținut o legătură de prietenie după încetarea relațiilor comerciale derulate între Ș. și firma sa (referire la H., pag. 5 Rechizitoriu), nicăieri nu s-a vorbit de relații de prietenie după încetarea relației comerciale între Ș. și firma sa în declarațiile date de H. în faza de urmărire penală și în fața instanței.

Astfel, nu rezultă din nicio probă că martorul, devenit inculpat, A., ar fi avut cunoștință de aceste aspecte. Fiind perceput ca având calitatea de consilier al primului ministru, I. a contribuit la întărirea convingerii cumpărătorului de influență L. în influența reală a grupului în lumea politică, această afirmație fiind infirmată chiar de L. în declarația dată în fața instanței.

În realitate, inculpatul A. nu a făcut declarații mincinoase și a spus tot ce știa în legătură cu faptele cu privire la care a fost întrebat. Astfel, în declarația de martor s-a referit la relațiile avute cu E., F., I., H., C., L., a răspuns întrebărilor punctuale ale procurorului și ale avocaților părților, conținutul declarației coroborându-se cu declarațiile celorlalți martori. De asemenea, a arătat că nu a cunoscut despre intenția de achiziționare a drepturilor succesoriale ale lui L. în România, aspect confirmat atât de către acesta, cât și de C.. Nu a rezultat nici din convorbirile telefonice interceptate și nici din declarațiile unora din martorii deja audiați (de altfel procurorul nici nu îi indică) că A. a avut un "contact permanent" cu unii din membrii pretinsului grup infracțional și nici că s-a

întâlnit frecvent și cu regularitate în toată perioada pretensei activități infracționale cercetate (respectiv sfârșitul anului 2013) cu aceștia.

Ca urmare a solicitării procurorului în dosarul nr. ....P/2015 al D.N.A. Serviciul Teritorial Brașov (din data de 15 aprilie 2016) martorul A., precum și fosta sa soție H1., au fost supravegheați tehnic - interceptare comunicații, supraveghere video, audio sau prin fotografiere în mod ambiantal, în spații publice, localizare sau urmărire prin mijloace tehnice - în perioada 10.11.2015 - 09.12.2015 inclusiv (pag. 80 - 83 din încheierea de ședință nr. 362 din 10 noiembrie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția Penală, mandatul de supraveghere tehnică nr. 1684/UP din 10 noiembrie 2015, ora 15.30 emis de ÎCCJ- Secția Penală în dosarul 69/2015 pe numele A. și mandatul de supraveghere tehnică nr. 1685/UP din 10 noiembrie 2015, ora 15.30 emis de ÎCCJ- Secția Penală în dosarul 69/2015 pe numele H1., fostă A.).

Astfel, s-a reținut că: *„După depunerea jurământului de martor în declarația dată acesta a făcut afirmații mincinoase și nu a spus tot ce știa în legătură cu faptele sau împrejurările esențiale asupra cărora a fost întrebat, urmărind prin aceasta împiedicarea/îngreunarea cercetărilor și tragerea la răspundere penală a inculpaților din dosar, raportat la relațiile avute cu aceștia, membrii ai grupului infracțional, și la împrejurarea că avea cunoștință despre faptele pentru care aceștia sunt cercetați. Astfel, acesta a declarat necorespunzător adevărului ca nu a avut cunoștință de activitatea lui E., C. și asociații acestora în grupul infracțional vizând achiziționarea drepturilor succesoriale ale lui L. în România, că nu îl cunoaște personal pe numitul M. asociatul lui E., nu a discutat cu C. despre taxele notariale privind tranzacționarea imobilelor obținute de L. negând orice legătură și orice întâlnire cu acesta (precum și faptul că ar fi cunoscut orice aspect legat de dobândirea și valorificarea bunurilor revendicate de L., că nu are relații apropiate și nu a păstrat legătura cu H. și E., cu care s-a întâlnit doar sporadic și nu a avut relații comerciale cu acesta din urmă și nici nu știa că are societăți care se ocupă de activități economice în afara consultanței politice, aflând din presă urmare a comunicatelor DNA despre acest dosar, că nu a avut o relație apropiată cu I., ascunzând totodată că are cunoștință de relația apropiată a acestuia cu E., că nu l-a prezentat sau introdus pe E. altor politicieni din România.”* În realitate, martorul A. a spus adevărul în legătură cu toate aspectele de mai sus.

Față de cele menționate, s-a învederat faptul că inculpatul A. a dat declarație de martor la data de 15 aprilie 2016 în fața D.N.A. - Serviciul Teritorial Brașov în dosarul ....P/2015, declarație de inculpat la data de 03 octombrie 2017 în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția Penală, în dosarul ..../1/2016, declarație de inculpat la data de 11 aprilie 2017 în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția Penală, în dosarul ..../1/2016. De asemenea, s-a menționat că toate afirmațiile martorului și ulterior ale inculpatului A. au fost coroborate și au fost susținute de declarațiile martorilor audiați atât la urmărirea penală, cât și la instanță, respectiv: C., H1., H., L., G2., I., D., K1., J1., I1., V1., Q1., Ș1., R1., S1., B2. și N1..

În continuare s-a susținut de către acuzare că declarațiile au fost mincinoase, date cu rea-credință, inculpatul ascunzând adevărul, urmărind astfel

să împiedice sau să îngreuneze ancheta penală împotriva unor persoane cu care avea relații apropiate de prietenie, din actele dosarului (articole de presă, comunicate - vol IV, f. 4-200), rezultând că acesta a cunoscut acuzațiile aduse inculpaților din dosarul nr..../P/2015, răspunzând chiar în interviuri date în presă întrebărilor reporterilor privind implicarea sa ori menționarea numelui său în așa numitul "dosar al retrocedărilor". Mai mult, inculpatul a știut de existența acestui dosar, chiar înainte ca acuzațiile să fie făcute public, în condițiile în care fosta soție, H1., a fost audiată ca martor înainte de efectuarea urmăririi penale în cauză, împotriva unei persoane determinate, iar inculpatul a dat de asemenea interviuri în presă cu privire la posibila implicare (afirmată de unii ziariști) a fostei sale soții.

Aceste afirmații nu au avut niciun fundament, nicio acoperire în realitate, sau vreo bază probatorie, iar referirile la publicitatea făcută în jurul dosarului a arătat contradictorialitatea alegațiilor autorului. Astfel, dacă posibila implicare a fostei soții H1. a fost afirmată de unii ziariști, nu aveai cum să spui că inculpatul a știut de existența acestui dosar chiar înainte ca acuzațiile să fie făcute public. Faptul că ziariștii cunosc un aspect nu înseamnă că acesta este public??!!

Cercetările efectuate au stabilit că A. avea o relație apropiată cu E. care a lucrat împreună cu H. pentru Campania Ș. din anul 2008, păstrând legătura cu acesta și după încetarea contractului, contrar celor susținute de inculpat.

Afirmația este contrară celor reținute de procuror, în realitate, inculpatul în calitate de martor, a declarat: *„Pe E. l-am cunoscut în prima jumătate a anului 2007, iar acesta a acordat consultanță politică Ș.. Ulterior, ne-am mai văzut sporadic, dar nu am avut relații comerciale cu acesta, nici nu știam că are societăți care se ocupă de activități economice în afara consultanței politice”*. Deci, inculpatul a declarat adevărul în sensul că după ce E. a acordat consultanță politică Ș., ulterior s-au mai văzut sporadic, nesusținând, așa cum fals a afirmat procurorul, ceva contrar.

Lecturând declarațiile date de martorii I1., J1., H. și K1., atât la urmărire penală, cât și în faza de judecată, apărarea a solicitat să se constate că realitatea este cu totul alta, afirmațiile de mai sus fiind de fapt ficțiune împletită cu speculație, frizând absurdul și hilarul. Astfel, martorul I1. a arătat contextul în care E. a fost la Guvernul României, exemplificând în acest sens: (extrasul din declarația de martor dată în fața ICCJ - Secția Penală în data de 30 ianuarie 2018 de martorul I1.) extrasul din declarația de martor dată în fața ICCJ - Secția Penală în data de 30 ianuarie 2018, de martorul J1.). În același sens au fost și precizările făcute de martorul K1. (extras din declarația de martor data în fața ICCJ - Secția Penală în data de 15 februarie 2018). Sintetizând, în opinia apărării, toți martorii enumerați au confirmat adevărul spuselor martorului A., că *„E. a acordat consultanță politică Ș.”*. De altfel, procurorul, cu ocazia audierii ca martor a inculpatului A., nu a pus mai multe întrebări în acest sens, deși dacă dorea, putea aprofunda acest aspect, așa cum l-a întrebat, de pildă, punctual, dacă *„v-a cerut vreodată E. să-l prezentați altor politicieni, membrii ai Guvernului sau reprezentanților unor instituții publice din România?”*.

Afirmația „una apropiată” este contrazisă de probele administrate. Astfel, martorii D., N1., H1. au relatat despre evenimentele socotite de procuror drept dovadă a unei relații apropiate, fără a face nicio remarcă în sensul invocat de

rechizitoriu. Toate citatele din declarațiile martorilor menționați, reproduse în rechizitoriu, arată o participare comună la evenimente sociale care nu implicau nici pe departe o relație apropiată între inculpat, H. și E., așa cum a pretins procurorul. De altfel, interpretarea din rechizitoriu este absurdă, forțată și ridicolă deoarece participarea unor persoane la evenimente sociale (zi de naștere, sărbători de Paște, etc), toate în contextul practic al unor activități politice, nu implică automat o relație apropiată între gazdă și invitați. Pe de altă parte, era și normal ca inculpatul să fie invitat în contextul consultanței politice acordate și a funcțiilor deținute. Pentru a acredita ideea unei legături apropiate între inculpat, H. și E., procurorul a invocat mai multe discuții telefonice interceptate în baza unor mandate de siguranță națională, în perioada 09.02.2012 - 16.09.2013, afirmând că din conținutul acestor convorbiri a rezultat că E. și inculpatul A. „au discutat și s-au întâlnit cu regularitate de fiecare dată când primul ar fi venit în România (o dată pe lună sau chiar mai des în perioada valabilității mandatului, respectiv la datele de 09.02.2012, 26.03.2012, 02.04.2012, 07.05.2012, 08.05.2012, 15.05.2012, 04.06.2012, 01.07.2012, 16.07.2012, 23.07.2012, 19.11.2012, 07.01.2013, 08.01.2013, 07.03.2012, 19.08.2013, 16.09.2013), că au o relație apropiată, vorbind cu familiaritate, și că E. l-a vizitat pe inculpat la domiciliu la ore (dimineața devreme) la care în mod normal nu se fac vizite oficiale”. În primul rând, chiar aceste date invocate sunt contrazise. Astfel, din analiza datelor invocate rezultă că au avut loc convorbiri telefonice de 16 ori în 19 luni, ceea ce nu înseamnă nici regularitate, nici "o dată pe lună sau chiar mai des", ci înseamnă sporadic. În al doilea rând, se observă că au existat și perioade mai lungi de timp, de câteva luni, în care cei doi nu au vorbit. În al treilea rând, conținutul convorbirilor (pag. 17-20 din Rechizitoriu) nu atestă o relație apropiată între cei doi, ci o relație normală, civilizată. În al patrulea rând, inculpatul a afirmat în declarația de martor că, după 2008, s-a mai întâlnit cu cei doi, ceea ce corespunde adevărului, nefiind întrebat de procuror nimic în legătură cu natura relației dintre aceștia, caracterizarea ca „relație apropiată” fiind apanajul exclusiv al procurorului, ca urmare a unei interpretări forțate, tendențioase, în condițiile în care, cu ocazia audierii nu s-a arătat interesat de acest aspect, neîntrebând nimic în acest sens. În al cincilea rând, este normal ca un om politic să vorbească pe un anumit ton, chiar mai familiar, cu consultantul politic al partidului său, în baza relației profesionale.

De altfel, dacă în cursul urmăririi penale, martorului D. i s-a prezentat procesul verbal de redare a convorbirii telefonice interceptate pentru a-și aminti de o convorbire în care C. i-ar fi spus că e la masă cu premierul, martorului A., nu numai că nu i s-a prezentat vreun asemenea proces verbal, dar nu a fost întrebat nimic de natura relației dintre el și E.. „În cursul acestei convorbiri, domnul C. mi-a spus că este la masă cu premierul, chestiune pe care cred că mi-o amintesc văzând procesul verbal de redare a convorbirii telefonice interceptate ce mi-a fost prezentat în cursul urmăririi penale. Eu nu am cunoștință dacă C. era sau nu la masă cu premierul, însă, făcându-se referire de către C. la Z1., eu am dedus că premierul este primul ministru al României la acea dată, respectiv inculpatul din prezenta cauză”(extras din declarația de martor data de D. la data de 28 noiembrie 2017 în fața I.C.C.J - Secția Penală)

Totodată, în ceea ce privește relația cu C. i s-a prezentat și martorului A. respectivul proces verbal. În legătură cu afirmația de la pag.21 din rechizitoriu s-au făcut următoarele observații: Inculpatul a afirmat în cursul declarației de martor că, după momentul 2008 a mai avut discuții politice cu H., întrucât acesta era apropiat de Q. și orice informație era utilă. De asemenea, a afirmat că „am avut o relație apropiată la nivel de familie, dar care s-a încheiat. Atât cu E., cât și cu H. am încetat legăturile atunci când aceștia au acordat consultanță președintelui Q.. Nu știu dacă au avut vreun contract cu acesta dar au jucat rol de consultanți politici”. Așadar, în opinia apărării, afirmația procurorului este nereală în raport de ceea ce a declarat inculpatul în cursul audierii ca martor, acesta spunând adevărul, confirmat și de probele administrate și invocate de procuror. Inculpatul nu a negat nici faptul menținerii legăturii cu aceste persoane, așa cum nereal a afirmat procurorul, în legătură cu E. inculpatul declarând că „ulterior ne-am mai văzut sporadic”.

Cât privește afirmația procurorului de la pag. 24 a rechizitorului, apărarea a solicitat să se constate că aceasta este complet nereală. Astfel, procurorul a arătat că H. ar fi declarat că, ulterior anului 2008, A. și E. "s-au întâlnit frecvent". În realitate, declarația dată de H. a fost următoarea: „După 2009, m-am întâlnit sporadic cu A.. Bănuiesc că E. a ținut legătura cu A. și știu că s-au întâlnit în câteva rânduri.”

Cât privește afirmațiile că inculpatul A. ar fi știut de afacerile derulate de E. în România și că s-au întâlnit în repetate rânduri pentru afaceri, aspecte ascuns de cel dintâi (pag. 24-26 din rechizitoriu), folosindu-se ca argument referirea la „Citroen” într-o convorbire dintre E. și un domn (din Israel) s-a susținut că este o speculație inadmisibilă într-o justiție bazată pe probe. De altfel, conținutul convorbirilor invocate nu au relevat absolut nimic în legătură cu posibile afaceri între cei doi. Mai mult, procurorul a evitat să pună vreo întrebare în acest sens, deși în legătură cu alte aspecte a adresat întrebări punctuale martorului A..

În continuare, s-a arătat că pasajul de la pagina 27 a rechizitoriului conține afirmații nereale, speculații și mistificări. În primul rând, inculpatul a afirmat: "Nu-mi amintesc să-l fi cunoscut pe M., numele mi-e cunoscut dar nu pot preciza sigur dacă am auzit numele în presă sau într-o discuție, însă știam că face parte dintr-un grup de consultanți politici.” Aceasta înseamnă că inculpatul a admis posibilitatea să-l fi cunoscut. A sta la o masă cu 10-12 persoane, la o nuntă, nu înseamnă că persoanele automat se cunosc între ele. Nu există nicio declarație a vreunui martor care să ateste că cei doi se cunosc, că ar fi stat de vorbă în vreo împrejurare, practic, nu există nimic în acest sens. Cât privește speculația, care ține de domeniul umoristico-ficționar, că ar fi dorit să-l favorizeze prin declarația mincinoasă pe M., aceasta nu a avut niciun fundament și nicio logică. De asemenea, afirmația „negând că l-ar cunoaște pe acesta” din nou falsă, este profund illogică. Un martor nu poate împiedica un procuror să îi pună întrebări, după cum nu poate cunoaște la ce întrebări este obligat să răspundă dacă procurorul nu i le pune. În acest sens sunt și dispozițiile art. 114, 116 și 122 din Codul de procedură penală completate cu dispozițiile art110 din același Cod. Practic, în acest dosar, procurorul l-a făcut mincinos pe martorul care nu i-a răspuns la ce întrebări nu i-a pus.

În apărare s-a susținut că din pasajele rezultate din paginile 28 - 32 din Rechizitoriu au apărut din nou interpretări fără nicio bază reală, tendențioase, forțate, cu accent pe așa-zisele relații apropiate, în condițiile în care martorul A. a spus adevărul, punctând esențialul, nefiind întrebat nimic în legătură cu alte amănunte: „îl cunosc pe domnul I. care a lucrat consilier la Cancelaria Prim-ministrului în timpul mandatului meu, iar sarcina lui era aceea de a organiza vizitele în teritoriu împreună cu alte persoane din echipă. Nu știu cât a fost domnul I. consilier, nu cred că tot mandatul și nici nu pot să precizez cum a fost ales/numit în această funcție. L-am reținut întrucât în timpul vizitelor în teritoriu acesta îmi prezenta anumite puncte, aspecte în legătură cu obiectul vizitei. Nu știu care este legătura dintre I. și E. dar aceștia se cunosc. Cu I. m-am întâlnit ulterior încetării funcției sale când a venit și m-a vizitat la Senat.” Deci nu a ascuns legătura sa reală cu acesta, lucru confirmat de toți martorii invocați, făcându-se referire la declarațiile martorilor Q1. (vol. II, f. 352-356); V1. (vol. II, f 213-220) și H1..

În continuare, s-a susținut că pasajele din paginile 34-39 din Rechizitoriu conțin afirmații nereale, speculații și mistificări infirmate atât de probele invocate de procuror, cât și de declarațiile martorilor date în fața instanței. Astfel, inculpatul a declarat că „L-am cunoscut pe C. în perioada 2000-2004 când era consilier al primului ministru P.. Ulterior l-am întâlnit pe C. la diferite evenimente dar n-am avut relații personale sau comerciale cu acesta.” Prima observație este că numele lui C. nici nu a fost menționat de procuror la obiectul cauzei, consemnat în declarația de martor, ca fiind implicat în retrocedarea suprafețelor de teren către L., așa cum au fost numele altor inculpați, menționate. A doua observație este că, și în aceste condiții, martorul A. a spus adevărul în ceea ce privește relația cu C., adevăr atestat de toate probele administrate în cauză, atât la urmărire penală cât, mai ales, în fața instanței. Astfel, așa cum rezultă, fără dubiu, din pasajele redate, inculpatul A. nu a avut cunoștință de retrocedări și de implicarea persoanelor menționate de procuror, nu s-a implicat în actele transferului proprietății pentru ca acestea să fie făcute la biroul soției sale de la acel moment, nu a negat orice legătură și orice întâlnire cu C., ci a spus că îl cunoaște și l-a întâlnit la diferite evenimente, nu a cunoscut pretensele activități infracționale ale inculpaților, nu a avut o relație de amiciție cu C., nici una apropiată. De asemenea, nu a existat nicio întâlnire în cadrul căreia inculpatul A. să discute cu C. în legătură cu vânzarea U3. și cu decizia ca autentificarea contractului să fie făcută de notarul public Z1., de altfel, la notariatul acesteia nu a avut loc nicio autentificare a vreunui act în acest sens.

Astfel, martorul A2. nu a precizat nimic despre A. în acest sens, martorul D. a relatat numai ceea ce i-a spus C., iar C. a negat că ar fi discutat cu A. pe marginea autentificării unui contract de vânzare cumpărare a unui din cele două imobile terenuri ce făceau obiectul retrocedării (declarație instanță). De asemenea, în aceeași declarație, C. a arătat că „*procurorul de caz a încercat să direcționeze discuția spre două subiecte, respectiv persoana domnului A. și direcționarea unor fonduri în campania electorală din 2009*”, respectiv „*cu ocazia celei de-a doua întâlniri domnul procuror mi-a spus că este ultima șansă că eu trebuie să știu multe în legătură cu domnul A. și fondurile de campanie*

din 2009, întâlnirea având loc cu câteva zile înainte ca eu să fiu trimis în judecată la Braşov”.

În acelaşi timp, martora H1. a arătat în declaraţia dată la instanţă că: „În legătură cu o altă întrebare (a procurorului) care se referea la cunoaşterea de către fostul meu soţ şi a altor probleme privind acea retrocedare, am răspuns, dar cred că nu s-a consemnat că nu cred că el ar fi cunoscut şi altceva decât ceea ce îi spusese eu şi am relatat mai sus”. A susţinut apărarea că relatarea martorei se referea la faptul că în anul 2008 a fost contactată pentru autentificarea unui contract de vânzare-cumpărare a unui teren, autentificare care nu a avut loc la biroul său notarial, lucru adus la cunoştinţă soţului său, inculpatul A., care i-a spus că a procedat corect, respectiv că a aplicat legea. Martora a precizat că nu a fost de acord cu solicitarea cumpărătorului deoarece acesta cerut o evaluare mai mică a terenului, astfel că taxele notariale urmau să fie mai mici. De altfel, şi la urmărirea penală martora a declarat că soţul său i-a spus să aplice legea.

Cât priveşte declaraţiile martorului Q1., apărarea a arătat că acesta este inculpat în alt dosar al D.N.A. şi că, având în vedere calitatea sa de denunţător, procurorul a evitat astfel punerea sa sub acuzare în dosarul ....P/2015, folosindu-l ca martor şi în prezenta cauză, în cursul urmăririi penale (dosar nr. ....P/2016). În aceste condiţii, credibilitatea acestui martor este serios pusă la îndoială. De altfel, declaraţiile acestui martor, în privinţa relaţiei A.-C., s-au diluat substanţial de la urmărirea penală la instanţă în privinţa următoarelor aspecte: întâlnirea la o masă la .... între A. şi C. a fost întâmplătoare şi nu programată, nu s-a discutat despre terenurile din .... şi ....., erau prezente vreo 5-6 persoane, iar afirmaţia de la urmărirea penală referitoare la relaţiile apropiate între cei doi a explicat-o martorul prin faptul că este firesc ca atunci când două persoane se întâlnesc şi între ele nu este o relaţie tensionată, să se comporte cordial una cu cealaltă - declaraţie instanţă 31 octombrie 2017.

De asemenea, apărarea a mai făcut referire la câteva pasaje din declaraţia martorului Q1. dată în faţa ICCJ - Secţia Penală în data de 25 aprilie 2017 şi din declaraţia martorului V1., dată în faţa ICCJ - Secţia Penală la data de 23 mai 2017.

În legătură cu declaraţia martorului N1., apărarea a arătat că, şi în condiţiile în care a fost acuzat de D.N.A. de mărturie mincinoasă şi şi-a retras prima declaraţie dată în instanţă, în cea de-a doua declaraţie, aspectele relatate de acesta nu au relevat nimic doveditor în acreditarea ideii unei relaţii apropiate A.-C.. Schimbarea anului vizitei în Israel din 2006 în 2009 şi vizita la Ierusalim în condiţiile în care a arătat că familiile A. şi C. se aflau în compania altor români, în apropierea Bisericii Mormântului Sfânt nu confirmă tezele acuzării. De altfel, martorul s-a referit la un grup de 30 de români cu care a servit prânzul la un popas, inclusiv domnul A.. O analiză a declaraţiilor acestui martor comparativ cu ale altor martori audiaţi în dosarul deschis la D.N.A. împotriva acestuia pentru mărturie mincinoasă relevă însă, multe contradicţii, în fond, neimportante, în legătură cu vizita în Israel. Este evident că trecerea timpului a făcut ca mai multe persoane să nu-şi mai amintească exact amănunte în legătură cu aceste aspect, cert este însă că în declaraţii nu s-a găsit niciun element care să susţină tezele acuzării în privinţa pretensei mărturii mincinoase reţinute în sarcina inculpatului A..

În legătură cu afirmațiile procurorului de la paginile 40-42 din rechizitoriu s-a susținut că, în realitate, toate probele administrate confirmă, fără dubiu, că inculpatul A. nu a știut de afacerea cu L., nu a cunoscut faptele imputate membrilor pretinsului grup infracțional, nu a cunoscut că aceștia s-ar fi folosit în acțiunea de traficare a influenței de relația profesională sau de prietenie avută cu acesta. În aceste condiții, toate alegațiile procurorului referitoare la adevăr, relația reală dintre E., I., M., contribuția declarației lui A., dacă ar fi declarat ce considera procurorul că trebuia să declare, raportat la infracțiunile de corupție investigate, la aflarea adevărului și, în final la tragerea la răspundere penală a acestora, sunt simple speculații fără niciun fundament probator, constituind un adevărat "proces de intenție" față de un martor care a spus adevărul, un veritabil nonsens juridic.

De altfel, inculpații respectivi au fost trimiși în judecată fără nicio stânjeneală din cauza martorului A., procurorul nearătând niciunde cum, în mod efectiv, real, martorul ar fi împiedicat tragerea la răspundere penală a acestora prin declarația sa. Urmărirea penală nu s-a efectuat după un scenariu prestabilit de procuror, după cum un martor nu poate spune ceea ce a dorit procurorul să consemneze pentru a confirma un scenariu prestabilit.

De asemenea, toate aprecierile procurorului în legătură cu relațiile personale între membrii pretinsului grup infracțional și între ei și lumea politică, precum și în legătură cu pretinsa întărire a convingerii cumpărătorului de influență că membrii grupului infracțional pot obține bunurile revendicate tocmai prin influența în lumea politică, la cel mai înalt nivel, sunt doar speculații fără niciun temei real, fiind infirmate de declarațiile L. și ale G2. date în fața instanței, care au fost reproduse în notele scrise, și din care rezultă, în esență, că inculpatul A. acționa împotriva intereselor acestora în România.

Practic, aceste declarații au desființat întreg eșafodajul fals pe care s-au construit acuzațiile nereale aduse inculpatului A.. Cât privește amănuntele intitulate de procuror "decisive", fără a le preciza, și relațiile între membrii grupului infracțional și pentru perioade ulterioare încetării valabilității mandatelor de siguranță națională (fără a preciza când s-a produs încetarea) - din cuprinsul proceselor verbale de redare a convorbirilor telefonice interceptate în noiembrie-decembrie 2015, rezultând contacte permanente între A. și E. și H. (fără a se indica nimic în acest sens - nicio probă), în condițiile în care aceștia au negat legăturile infracționale sau nu au dat declarații, amănunte care ar fi putut fi oferite de martor, iar declarația sa, apreciată prin prisma poziției sale în statul român, dacă ar fi fost corespunzătoare adevărului ar fi contribuit la dovedirea activității infracționale cercetate în cauză - apărarea a arătat că o asemenea frază, dincolo de incoerența ei, ar trebui să facă parte dintr-o viitoare antologie a umorului involuntar și al absurdului în practica judiciară. S-ar înțelege că, dacă nu a aflat de la inculpați ce dorea, este obligatoriu ca martorul să cunoască ce nu au spus procurorului aceștia, iar dacă i-ar fi spus, mai ales că e o importantă persoană în statul român, ar fi fost decisiv să le dovedească activitatea infracțională. Nu a contat pentru procuror că nu există nicio probă care să ateste că martorul știa ce nu aflase nici el de la inculpați, că nici procurorul nu spune ce nu știa de la aceștia, martorul trebuia să știe și să declare.

Cât privește apariția în presă a unor articole în legătură cu L., înainte de data comunicatului D.N.A. cu privire la acuzațiile formulate în dosarul .../P/2015, în viziunea procurorului, întrucât inculpatul, persoană implicată în viața publică din România, a avut cunoștință de acestea, era obligat să le citească și să le cunoască și să-i declare ce dorea să cunoască. În opinia apărării, în finalul expunerii, procurorul a realizat o ultimă mistificare. Astfel, în esență, a afirmat că inculpatul a mințit în privința intermedierei unor întâlniri cu alți politicieni aflați în conducerea statului, după încetarea mandatului său cu care membrii pretinsului grup infracțional doreau să intre în contact. De asemenea, procurorul a afirmat că, întrebat în mod expres dacă a intermediat sau a pus în legătură pe E. cu alți politicieni, inculpatul a negat aceasta fără a face orice fel de precizări.

Astfel, mistificarea a constat în aceea că, în realitate, martorul a fost întrebat altceva, și anume: „v-a cerut vreodată E. să-l prezentați altor politicieni, membri ai Guvernului sau reprezentanților unor instituții publice din România?”. Evident, a prezenta pe cineva cuiva înseamnă că cei doi nu se cunosc, pe când a intermedia sau a pune în legătură, înseamnă că cei doi se pot cunoaște. Deși procurorul folosește pluralul - politicieni - indică un singur politician - B2. - prim ministru al României în anul 2012, a cărei întâlnire cu E. ar fi fost intermediată de A.. Mistificarea procurorului a fost demontată de afirmațiile martorului B2.. Astfel, declarația acestui martor a atestat, fără dubii, realitatea declarației martorului A., în sensul că nu i l-a prezentat pe E.. Rezultă sinceritatea martorului A. când a negat faptul că i-ar fi fost cerut de către E. să-l prezinte altor politicieni din România.

Prin urmare, s-a solicitat achitarea inculpatului A. în baza art. 16 lit. a din Codul de procedură penală întrucât nu există nicio faptă în sensul arătat de procurori în materialitatea sa, adică nu există afirmații care să aibă caracter mincinos sau omisiuni în declarația de martor. În măsura în care instanța ar aprecia că afirmațiile din declarație au reprezentat, în sine, o faptă, apărătorul a indicat în subsidiar temeiul de la litera b al art. 16 din Codul de procedură penală întrucât, neavând caracter mincinos sau omisiv în legătură cu faptele sau împrejurările esențiale cu privire la care a fost întrebat, ci având valoare de adevăr, fiind făcute cu bună credință și complet prin prisma percepției martorului și a cunoștințelor acestuia, fapta nu este prevăzută de legea penală. Dacă instanța nu va avea în vedere temeiurile indicate mai sus, în condițiile în care inculpatul a declarat tot ce a știut, cu totală bună credință, nu a ascuns nimic în legătură cu faptele și împrejurările esențiale cu privire la care a fost întrebat, ceea ce a declarat a fost complet și adevărat prin prisma percepției martorului despre realitățile și evenimentele relatate, a solicitat să se constate că fapta nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege. A mai învederat că instanța poate avea în vedere și temeiul de la lit.c, întrucât nu există probe că inculpatul a săvârșit infracțiunile de care este acuzat, totalitatea probelor administrate demonstrând că acesta nu a comis nicio infracțiune.

În acest context, a arătat că, practic procurorul nu a demonstrat nici caracterul esențial al faptelor sau împrejurărilor în legătură cu care a avut loc audierea în raport de elementele concrete ale cauzei. Abordarea acuzării a reprezentat, în esență, o viziune subiectivă care, practic, deformează, înlocuiește

realitatea obiectivă atestată de probe, cu o realitate presupusă de parchet, dar nedovedită de niciun element probator. Altfel, procurorul a reținut în sarcina inculpatului acuzat de mărturie mincinoasă și favorizarea infractorului, fapte care, dacă ar fi fost reale (de exemplu implicarea în retrocedări prin solicitarea ca actele să fie făcute la biroul notarial al soției sale, angajarea lui I. la Guvern, etc), ar fi putut face obiectul trimiterii în judecată în dosarul nr. .../P/2015 al D.N.A. - Serviciul Teritorial Brașov, dosar în care, deși supravegheat tehnic prin mandat emis de Inalta Curte de Casație și Justiție (calitatea inculpatului A. atrăgând competența acestei instanțe) nu a avut nici măcar calitatea de suspect.

III. Normele de drept incidente

1. Norme de drept penal substanțial

Potrivit dispozițiilor art.269 din Codul penal, **favorizarea făptuitorului** constă în *ajutorul dat făptuitorului în scopul împiedicării sau îngreunării cercetărilor într-o cauză penală, tragerii la răspundere penală, executării unei pedepse sau măsuri privative de libertate.*

Obiectul juridic general al infracțiunii de favorizarea făptuitorului îl constituie relațiile sociale a căror ocrotire este asigurată prin apărarea activității de înfăptuire a justiției. Această infracțiune are și un obiect juridic special constituit din relațiile sociale a căror existență este ocrotită împotriva acțiunilor de imixtionare a terților în actul de justiție penală sau în exercitarea până la capăt a dreptului statului de a pedepsi.

Subiectul activ al infracțiunii de favorizarea făptuitorului poate fi orice persoană, cu excepția celei care a săvârșit infracțiunea sau a participat la săvârșirea infracțiunii la care se referă favorizarea, autofavorizarea nefiind incriminată.

Favorizarea are caracterul de incriminare generală, dar subsidiară, ajutorul dat unui făptuitor primind calificarea de favorizare numai atunci când alte dispoziții de lege nu incriminează ipoteze speciale de favorizare (Vintilă Dongoroz, Explicații teoretice ale Codului Penal Român, Partea specială, vol.IV, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1972, pagina 214, ultimul alineat).

Mărturia mincinoasă este incriminată prin dispozițiile art.273 din Codul penal și constă în *fapta martorului care, într-o cauză penală, civilă sau în orice altă procedură în care se ascultă martori, face afirmații mincinoase ori nu spune tot ce știe în legătură cu faptele și împrejurările esențiale cu privire la care este întrebat.*

Obiectul juridic general constă în relațiile sociale referitoare la înfăptuirea justiției, relații care presupun sinceritate din partea celor ascultați ca martori în orice procedură în care se ascultă martori. Obiectul juridic special al infracțiunii constă în acele relații sociale a căror existență este asigurată prin apărarea activității de înfăptuire a justiției împotriva faptelor de natură să împiedice sau să zădărnicească aflarea adevărului de către organele judiciare.

Subiectul activ este calificat prin calitatea de martor, calitate pe care o au *„numai persoanele ce au o sarcină judiciară [...] care decurge din existența unui raport special în care aceste persoane se găsesc față de organul judiciar”* (Vintilă Dongoroz, Explicații teoretice ale Codului penal român. Partea Specială. Vol.IV, Ediția a II-a, Editura Academiei Române, Editura All Beck,

București 2003, pag.157). Tot în ceea ce privește sfera de cuprindere a calității de martor, în doctrină s-a arătat că „*declarațiile neadevărate făcute de o persoană care nu are calitatea de martor [...] nu îndeplinesc condițiile de tipicitate*” (Sergiu Bogdan, Doris Alina Șerban, Drept penal. Partea specială. Infrațiuni contra persoanei și contra înfăptuirii justiției, Editura Universul Juridic, București, 2017, pag.339).

2. Norme de drept procesual penal

Prin **probă** se înțelege orice element de fapt care servește la constatarea existenței sau inexistenței unei infracțiuni, la identificarea persoanei care a săvârșit-o și la cunoașterea împrejurărilor necesare pentru justa soluționare a cauzei și care contribuie la aflarea adevărului în procesul penal.

Potrivit art.98 din Codul de procedură penală, printre mijloacele de probă se află și **declarațiile martorilor**.

Obiectul probațiunii constă în stabilirea, prin administrarea probelor, a faptelor și împrejurărilor ce constituie temeiul de fapt al acțiunii penale, în concret faptele și împrejurările de fapt ce trebuie dovedite într-o anumită cauză penală.

Potrivit dispozițiilor art.114 din Codul de procedură penală, poate fi audiată în calitate de **martor** orice persoană care are cunoștință despre fapte sau împrejurări de fapt care constituie probă în cauza penală.

Prin art. 115 din Codul de procedură penală ce are denumirea **Capacitatea de a fi martor**, legiuitorul a prevăzut în alineatul (1) că „*Orice persoană poate fi citată și audiată în calitate de martor, cu excepția părților și a subiecților procesuali principali (s.n.)*”.

Dreptul martorului de a nu se incrimina este reglementat prin dispozițiile art.118 din Codul de procedură penală și are în vedere că declarația de martor dată de o persoană care, în aceeași cauză, anterior declarației a avut sau, ulterior, a dobândit calitatea de suspect ori inculpat nu poate fi folosită împotriva sa.

3. Schimbarea încadrării juridice

Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală a reținut, atât din analiza ordonanțelor de începere a urmăririi penale (filele 1-6, vol.II d.u.p.) și de punere în mișcare acțiunii penale (filele 14-21, vol.II d.u.p.), cât și de la încadrarea în drept din rechizitoriu (filele 64-65), că aceeași activitate de natură penală ce i s-a imputat inculpatului A. a fost încadrată, din punct de vedere juridic, în două infracțiuni, respectiv:

- **mărturie mincinoasă, prev. de art.273 alin. 1 Cod penal** – *constând în aceea că, fiind audiat în calitate de martor la data de 15.04.2016 în dosarul .../P/2015, în legătură cu retrocedarea către L. a unor suprafețe de teren în .... (U3.) și .... (trunchiul de pădure V3.); actele de vânzare-cumpărare vizând aceste bunuri; implicarea inculpaților E., F., M., G. în procedurile de retrocedare, în depoziția luată sub jurământ a făcut declarații necorespunzătoare adevărului și nu a spus tot ce știe în legătură cu fapte și împrejurări esențiale ale cauzei asupra cărora a fost întrebat, respectiv cu privire la achiziționarea drepturilor succesoare ale lui L. în România de către E., C. și alții, relația avută cu E., H. și C. în perioada activității infracționale reținută în sarcina acestora în dosarul .../P/2015 (2006-2013), întâlnirile și*

discuțiile purtate cu acesta din urmă privitoare la taxele notariale privind tranzacționarea imobilelor obținute de L., raporturile avute cu M., dobândirea și valorificarea bunurilor revendicate de L., relația avută cu I. în calitatea acestuia de consilier personal și relația acestuia cu E., intermedierea unor întâlniri între cel din urmă și politicieni din România ;

- **favorizarea făptuitorului, prev. de art. 269 alin. 1 Cod penal** - constând în aceea că, fiind audiat în calitate de martor la data de 15.04.2016 în dosarul .../P/2015, în legătură cu retrocedarea către L. a unor suprafețe de teren în .... (U3.) și .... (trunchiul de pădure V3.); actele de vânzare-cumpărare vizând aceste bunuri; implicarea inculpaților E., F., M., G. în procedurile de retrocedare, a făcut aceste afirmații mincinoase și nu a spus tot ce știe în legătură cu împrejurări esențiale asupra cărora a fost întrebat (detaliate mai sus), urmărind prin aceasta împiedicarea, îngreunarea cercetărilor și tragerea la răspundere penală a inculpaților cercetați în dosarul .../P/2015 pentru infracțiuni de corupție și constituire grup infracțional în vederea comiterii unor astfel de infracțiuni, raportat la relațiile avute cu membrii ai grupului infracțional (profesionale, de prietenie) și la împrejurarea că avea cunoștință despre faptele pentru care aceștia sunt cercetați.

La termenul de judecată din data de 16 aprilie 2018, Înalta Curte a pus în vedere, atât acuzării, cât și apărării, să pregătească concluzii cu privire la încadrarea juridică dată aceleiași fapte de care a fost acuzat inculpatul A..

La termenul de judecată din data de 08 mai 2018, concluziile acuzării și ale apărării au fost concordante în sensul că infracțiunea de favorizarea făptuitorului are caracterul de incriminare generală, neputându-se reține un concurs ideal de infracțiuni în ipoteza unei pretinse declarații mincinoase între infracțiunea de favorizarea făptuitorului și infracțiunea de mărturie mincinoasă, aceasta din urmă având caracterul unei norme speciale, astfel că se aplică principiul *specialia generalia derogant*.

Instanța de fond a reținut că *favorizarea are caracterul de incriminare generală*, dar *subsidiară*, între infracțiunile de favorizarea făptuitorului și cea de mărturie mincinoasă existând un raport de subsidiaritate de tipul *infracțiune generală – infracțiune specială*, astfel că presupusul ajutor dat de către inculpatul A. nu poate primi calificarea juridică de favorizarea făptuitorului, câtă vreme legiuitorul, prin dispozițiile Codului penal, a incriminat *o ipoteză specială de favorizare*, în cazul nostru *cea de mărturie mincinoasă*. De altfel, aceasta este **opinia unanimă atât în doctrină** – V. Dongoroz, citat supra, Sergiu Bogdan, Doris Alina Șerban, Drept penal. Partea specială. Infracțiuni contra persoanei și contra înfăptuirii justiției, Editura Universul Juridic, București, 2017, pag.321, M. Udoriu, Drept penal. Partea specială. Noul Cod penal, Editura C.H. Beck, București, 2014, V. Dobrinou, N. Neagu, Drept penal. Partea specială, Editura Universul Juridic, București, 2014, **cât și în practica Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală** – Decizia penală nr.1705/21.05.2013 a Secției penale, Sentința penală nr.363/28.06.2017, definitivă prin Decizia penală nr.13/29.01.2018 a Completului de 5 Judecători.

În aceste condiții, în baza art. 386 alin. (1) din Codul de procedură penală, Înalta Curte a schimbat încadrarea juridică dată aceleiași fapte prin rechizitoriu, **din** infracțiunile de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. (1) din

Codul penal și favorizarea făptuitorului prevăzută de art. 269 alin. (1) din Codul penal, cu aplicarea dispozițiilor art. 38 alin. (2) din Codul penal, în infracțiunea de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. (1) din Codul penal.

IV. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la dreptul martorului de a păstra tăcerea și de a nu se autoincrimina

Potrivit instanței de contencios european a drepturilor omului, în anumite cazuri, o persoană care este audiată în calitate de martor în cadrul procesului penal poate fi considerată subiectul unei acuzații în materie penală. Prin urmare, devin incidente drepturile persoanei audiate în calitate de martor de a păstra tăcerea și de a nu contribui la propria incriminare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat în hotărârea *Serves contra Franței* din 20 octombrie 1997 că atribuirea calității de martor unei persoane și audierea în această calitate, în contextul în care refuzul de a da declarații atrăgea consecințe sancționatorii, reprezintă o practică contrarie art.6 din Convenție, un martor care are temerea că ar putea fi interogată în legătură cu aspecte autoincriminatorii având dreptul de a refuza să răspundă întrebărilor în această direcție.

Tot Curtea de la Strasbourg a statuat faptul că o persoană dobândește calitatea de acuzat – care atrage aplicabilitatea garanțiilor stabilite de art.6 din Convenție – nu la momentul în care îi este în mod oficial conferită această calitate, ci la momentul în care autoritățile naționale au motive plauzibile pentru a bănui implicarea persoanei respective în săvârșirea infracțiunii (cauza *Brusco împotriva Franței*, hotărârea din 14 octombrie 2010).

V. Aplicabilitatea și invocarea privilegiului de către martor. Istoricul reglementării. Legislația națională și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală a reținut că, în Codul penal N., în Secțiunea a III-a ce avea titlul *Mărturia mincinoasă și jurământul fals*, prin art.277 alin.1 era incriminată infracțiunea de mărturie mincinoasă în materie criminală sau corecțională – „*Acela care, în materie criminală sau corecțională, depunând ca martor sub jurământ înaintea unei instanțe sau referindu-se la un jurământ anterior prestat, face afirmații mincinoase sau nu spune tot ce știe privitor la împrejurări esențiale pentru judecată, asupra cărora este întrebat, în mod special, comite delictul de mărturie mincinoasă [...]*”.

În același Cod N., prin articolul 281 pct.1 era reglementată o cauză de nepedepsire – „*Pentru infracțiunile prevăzute în art.277 [...] nu se pedepsește : acela care, dacă ar fi făcut afirmațiuni adevărate sau ar fi spus tot adevărul, s'ar fi acuzat de infracțiunile pe sine, [...]*”.

Ulterior, în codificările – de drept material și de procedură – adoptate în anul 1968, legiuitorul nu a reglementat posibilitatea invocării de către martor a privilegiului împotriva propriei incriminări, în doctrina vremii apreciindu-se că „*Noul cod nu prevede aceste cazuri de nepedepsire, fiindcă s-a socotit că aflarea adevărului trebuie să primeze în realizarea justiției, față de interesele persoanei chemate să depună ca martor*” – V. Dongoroz, Gh. Dărăngă, S. Kahane, D. Lucinescu, A. Nemeș, M. Popovici, P. Sîrbulescu, V. Stoican. Noul Cod Penal și Codul Penal anterior. Prezentare comparativă, Editura Politică, București, 1968, pagina 173.

Art.118 din Codul de procedură penală în vigoare prevede dreptul martorului de a nu se acuza, legiuitorul național definind acest drept ca o obligație procesuală negativă a organelor judiciare care nu pot folosi declarația dată în calitate de martor împotriva persoanei care a dobândit calitatea de suspect sau inculpat în aceeași cauză. Astfel, textul național are în vedere două ipoteze principale, pe de o parte, situația în care persoana este audiată în calitate de martor după momentul începerii urmăririi penale cu privire la faptă, iar, ulterior, este continuată urmărirea penală față de aceasta, dobândind calitatea de suspect, iar, pe de altă parte, atunci când persoana are deja calitatea de suspect sau inculpat, iar ulterior organul judiciar dispune disjungerea cauzei, în dosarul nou format persoana dobândind calitatea de martor.

În condițiile în care art.118 din Codul de procedură penală constituie o preluare a jurisprudenței instanței europene de contencios al drepturilor omului, se ridică problema de a ști dacă dreptul la tăcere – în manifestarea sa directă de a refuza îndeplinirea obligației de a da declarații – poate fi invocat de către martor.

Sub acest aspect, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală a reținut că instanța europeană de contencios al drepturilor omului realizează o analiză prin raportare la situația concretă a persoanei. Astfel, dacă la momentul audierii, organele judiciare o suspectau pe respectiva persoană de săvârșirea infracțiunii, având în vedere celelalte mijloace de probă deja administrate în cauză, existând, așadar, niște suspiciuni, atunci toate drepturile prevăzute de art.6 în materia acuzației în materie penală sunt incidente, inclusiv dreptul la tăcere, chiar dacă organele judiciare nu dispun efectuarea în continuare a urmăririi penale și audiază persoana în calitate de martor (*CiEDO, Sergey Afanasyev c. Ucrainei, hotărârea din 15 noiembrie 2012, parag.58*).

VI. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

Standardul convențional menționat supra la pct.V, ultimul alineat, a fost preluat și de instanța supremă a României.

Astfel, Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală, a reținut în considerentele deciziei penale nr.397 din 21 noiembrie 2014 că *„inițiativa de a pune în vedere martorului că are dreptul de a nu se autoincrimina, trebuia să fie a organului judiciar deținător al unor date care ofereau suspiciuni privind implicarea martorului la comiterea unei fapte penale. Astfel, o persoană citată spre a fi audiată ca martor, calitate în care are obligația de a spune adevărul, dacă se autoincriminează ar putea fi pusă sub învinuire, iar în situația în care nu ar spune adevărul, evitând o autoincriminare, ar comite infracțiunea de mărturie mincinoasă. Mecanismul acesta duce întotdeauna, de fapt, la punerea sub învinuire a persoanei și este inechitabil dacă, anterior audierii persoanei în calitate de martor, organele de urmărire penală aveau indicii care creau suspiciunea implicării acesteia în comiterea faptei ce face obiectul audierii în calitate de martor. Dreptul martorului de a nu depune mărturie asupra faptelor care îl expun la urmări decurge din principiul general recunoscut care este de esența unui proces echitabil consacrat de art.6 din Convenție, și anume dreptul de a nu contribui la propria incriminare (nemo tenetur se ipsum accusare)”*.

Prin decizia penală nr.231/A/09 iunie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală a menținut soluția de achitare a inculpatului acuzat de comiterea infracțiunii de mărturie mincinoasă, reținând că *„[...] în doctrina și*

jurisprudența națională a fost constant susținută, cu valoare de principiu, opinia potrivit căreia dacă martorul, pentru a nu se învinui pe sine de săvârșirea unei infracțiuni, face afirmații neadevărate sau, cu intenție, trece sub tăcere anumite împrejurări esențiale despre care a fost întrebat, el nu ar săvârși infracțiunea de mărturie mincinoasă. În realitate, o asemenea persoană nu mai este „un martor”, deoarece el nu mai poate apărea în această calitate în raport cu o eventuală inculpare a sa, din moment ce întrebările ce i se adresează ar conduce, dacă ar răspunde sincer, la implicarea sa într-un proces penal. Într-o asemenea situație, martorului nu i se mai poate cere să fie obiectiv, în același timp în care deasupra sa planează sancțiunea penală”. În cuprinsul aceleiași decizii s-a făcut trimitere la jurisprudența fostului Tribunal Suprem care a afirmat „[...] principiul potrivit căruia, în cazul în care o persoană, după ce a fost ascultată ca martor în cursul procesului penal, este trimisă în judecată pentru o infracțiune în legătură cu cea care face obiectul judecății, ea pierde calitatea de martor, devenind inculpat și nu mai poate fi trasă la răspundere pentru afirmațiile neadevărate făcute cu ocazia ascultării sale în calitate de martor (decizia penală nr.1975/1979)”.

VII. Doctrina.

Atât în doctrina de dinainte, cât și în cea de după 1990, s-a apreciat că *„dacă martorul, pentru a nu se învinui pe sine de săvârșirea unei infracțiuni, face afirmații mincinoase sau, cu intenție, trece sub tăcere anumite împrejurări esențiale despre care a fost întrebat, el nu ar săvârși infracțiunea de mărturie mincinoasă. În realitate, o asemenea persoană nu mai este martor, deoarece el nu poate apărea în această calitate în raport cu o eventuală inculpare a sa, din moment ce întrebările care i se adresează ar conduce la implicarea sa într-un proces penal dacă le-ar răspunde sincer. Într-o asemenea situație, martorului nu i se poate cere să fie obiectiv, în același timp în care deasupra sa planează acțiunea penală”* – Avram Filipaș, *Infracțiuni contra înfăptuirii justiției*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1980, paginile 60-61.

De asemenea, într-o lucrare de specialitate al cărei obiect îl constituie Codul de procedură penală în vigoare, colectivul de autori a menționat că *„instanțele [...] analizează [...] dacă, la momentul audierii, martorul se afla în situația unui acuzat în sensul Convenției, iar dacă răspunsul este afirmativ, atunci martorul nu poate răspunde pentru mărturie mincinoasă, chiar dacă acesta dă declarații neconforme cu adevărul”* – Codul de procedură penală. Comentariu pe articole, Ediția 2, Editura C.H. Beck, București, 2017, paginile 578-579.

VIII. Starea de fapt reținută de Înalta Curte de Casație și Justiție într-o ordine cronologică și relaționarea cu actele de urmărire penală, probatoriul administrat și interpretarea dată acestuia de către procuror în dosarul nr...../P/2015 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, DNA – Serviciul Teritorial Brașov. Analiza probatoriului, a criticilor și argumentelor aduse de acuzare și de apărare în acest dosar.

1. La data de 1 noiembrie 2006, astfel cum este menționat în rechizitoriul nr...../P/2015 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Brașov, în contextul încheierii unui contract de cesiune de drepturi litigioase și succesoriale

între numitul L., în calitate de cedent, și S.C. K. S.R.L., în calitate de cesionar, *„inculpații (calitate procesuală în dosarul .../P/2015) C., E., F., D. și M. ar fi (s.n.) constituit un grup infracțional care a avut ca scop dobândirea întregii averi revendicate de inculpatul L., prin infracțiuni de corupție/asimilate acestora, respectiv oferire de bani/bunuri persoanelor din cadrul autorităților/instituțiilor deținătoare a acestor proprietăți sau altor persoane cu influență asupra funcționarilor publici în scopul determinării acestora să acționeze potrivit scopului grupului, instigarea și complicitatea la săvârșirea de către aceste persoane a infracțiunii de abuz în serviciu (prin punerea la dispoziție/semnarea înscrisurilor necesare), traficarea influenței reale asupra funcționarilor publici”* (filele 52-53, vol.I d.u.p.).

În referire la aceste aspecte de fapt și interpretarea dată materialului probator administrat în dosarul penal .../P/2015 – *aspecte de fapt care sunt reținute de procuror, nefiind obligatorii și definitive pentru următoarea fază a procesului penal (Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală, sentința penală nr.142 din 23.02.2016) ce se desfășoară în acest moment la Curtea de Apel Brașov*, instanța de fond a făcut precizarea că ceea ce este important pentru rezolvarea conflictului de drept din prezenta cauză este doar data de 01 noiembrie 2006, punct de referință în cronologia evenimentelor care au stat la baza constituirii unor dosare pe rolul organelor de urmărire penală, inclusiv cel de față, astfel cum se va dezvolta infra.

În ceea ce privește susținerea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Brașov că, la acea dată, respectiv 01 noiembrie 2006, inculpații menționați *„au constituit un grup infracțional”*, instanța de fond a reținut, prin subliniere proprie, condiționalul optativ, dat fiind faptul că, în prezentul dosar, obiectul judecății nu-l constituie această infracțiune, după cum nici celelalte infracțiuni care s-au constituit în scopul pentru care ar fi luat ființă un grup (după cum susține Parchetul în dosarul .../P/2015), grup ce a fost apreciat de procurori a fi infracțional.

În ceea ce privește cesionara S.C. K. S.R.L., potrivit înscrisurilor comunicate de O.N.R.C., aceasta a fost înmatriculată în data de 13.12.2005, având ca asociați persoana juridică K. Limited înregistrată în Cipru (filele 317-324, vol.IV d.u.p.).

Potrivit declarației de martor dată de A2. în dosarul penal nr...../P/2015, *„La începutul anului 2006 am fost contactat de avocații D3. și E3., separat, care mi-au prezentat o oportunitate de investiție, respectiv achiziția drepturilor succesoriale de pe urma F3., drepturi care ar fi fost deținute de L. [...] iar apoi avocatul D3. mi-a spus în vara anului 2006 că proiectul nu este valabil, fiind preluat de investitori israelieni reprezentați de C.”* (fila 239, vol.II d.u.p.). Potrivit aceleiași declarații, martorul l-a cunoscut ulterior pe C. care *„mi-a propus să identific pentru el niște imobile care au aparținut lui N. [...] mi-a spus să merg la firma de avocați X1. [...] Am discutat la firma de avocați cu avocatul D. [...] Încă de la început am știut de la C. că acesta lucrează pentru K. SRL, deținută de investitori străini”* (fila 240, vol.II d.u.p.).

În ceea ce-i privește pe „investitorii străini”, instanța de fond, în raport de probele administrate în dosarul nr..../P/2015 al DNA – Serviciul Teritorial Brașov, a reținut că aceștia erau :

- **G.** – „din partea K. SRL. Acesta era un fel de consultant care se ocupa de identificarea potențialului imobiliar și urbanistic al terenurilor care făceau parte din contractul K. SRL” (declarație A2., fila 242, vol.II d.u.p.);

- **E.** – „care părea reprezentant al asociaților K. SRL” (declarație A2., fila 242, vol.II d.u.p.), respectiv „întâlniri la care a participat și E. ca reprezentant al investitorilor” (declarație A2., fila 260, vol.II d.u.p.). Despre E. a făcut referiri și L. în declarația sa, respectiv că „E. a spus că el este în spatele firmei K. [...], că este consilier a lui A. în probleme de PR [...] și că este reprezentantul din România a lui F.” (fila 96, vol.II d.u.p.) ;

- **F.** – „Tot din discuțiile cu C. am aflat că asociat la K. este și F.” (declarație A2., fila 242, vol.II d.u.p.).

De asemenea, din cuprinsul declarației aceluiași A2. a rezultat că „din afirmațiile lui C. am aflat că acesta [...] are și el o participație în K.” (fila 242, vol.II d.u.p.).

Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală a reținut că, potrivit declarației pe care L. a dat-o în calitate de suspect în dosarul nr..../P/2015 la data de 23.04.2015, acesta a menționat că, în contextul mai multor întâlniri care au avut ca scop încheierea contractului dintre L. și S.C. K. S.R.L., C. i-ar fi menționat că „este consilierul lui A., pe care-l sfătuiește în materie de afaceri, fiind în relații foarte apropiate [...] am discutat despre toate problemele” și că, „[...] în acest context, C. a spus să nu-mi fac griji cu A. deoarece rezolvă el. În acele împrejurări, C. mi-a spus că ZI. lucrează la XI.” (fila 94, vol.II d.u.p.).

2. Pornind de la data de 01 noiembrie 2006, instanța de fond a reținut că, prin prisma contractului de cesiune de drepturi, mai multe persoane ar fi întreprins anumite activități care ar fi avut ca finalitate restituirea bunurilor ce erau menționate în acest contract, cu precizarea că prezenta hotărâre va avea în vedere două dintre aceste bunuri, respectiv Fosta U3. și trunchiul de pădure cunoscut sub denumirea V3. din Ț3., dat fiind faptul că acuzațiile ce i se aduc inculpatului A. au avut ca punct de plecare declarația sa de martor când, aducându-i-se la cunoștință obiectul probațiunii, acesta a fost întrebat asupra „retrocedării către L. a unor suprafețe de teren în ... (U3.) și ... (trunchiul de pădure V3. și actele de vânzare-cumpărare vizând aceste bunuri” (fila 47, vol.II d.u.p.).

Astfel, potrivit declarației date în calitate de suspect de către D. în dosarul penal ..../P/2015 al DNA – Serviciul Teritorial Brașov, „În ce privește demersurile firmei mele de avocatură pentru revendicarea bunurilor, arăt că de acestea s-au ocupat mai mulți avocați, între care și eu. În concret, am reprezentat L. în unele dosare litigioase, am redactat puncte de vedere [...], l-am asistat în fața unei singure instituții [...]” (fila 173, vol.II d.u.p.).

C., în declarația pe care a dat-o în calitate de suspect în dosarul nr..../P/2015, a precizat că „Prin intermediul avocaților de la societatea de avocați s-au întocmit cererile/notificările către primărie, institute, etc. Rolul meu a fost semi-activ, în sensul că am menținut legătura cu L., în sensul că mă

deplasam în biroul avocaților [...], iar în anumite cazuri (Institutul de Plante) am participat la aceste ședințe [...]" (fila 179, vol.II d.u.p.).

A2. a precizat în declarația sa de martor dată în același dosar ....P/2015 (fila 248, vol.II d.u.p.) că, *„În toamna anului 2007, C. i-a cerut lui G3. să mă trimită pe mine pentru a colabora cu avocații de la XI. în vederea identificării amplasamentelor imobiliare revendicate de L., imobile trecute într-o anexă a contractului dintre L. și SC K. SRL”*. De asemenea, fiind întrebat dacă H. ar fi participat la întâlnirile în care se discuta situația procedurilor de restituire, A2. a menționat că *„I-am văzut pe H. la o astfel de întâlnire de la firma de avocați în anul 2007, subiectul întâlnirii fiind un articol din presă negativ legat de L.”*.

3. La data de **07.08.2007** – pentru 10 hectare, respectiv la data de **31.08.2007** – pentru 36,78 de hectare (cele două suprafețe fiind situate în Ț3.), au fost emise titlurile de proprietate pe numele lui L. (fila 183, vol.I d.u.p.).

Prin decizia nr.30/**26.09.2008**, Consiliul de Administrație al Institutului de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Plantelor (ICDPP) a hotărât restituirea în natură a imobilului-teren în suprafață de 170.924,97 mp situat în ...., cunoscut sub denumirea de Fosta U3. (fila 223, vol.I d.u.p.).

Instanța de fond a reiterat precizarea că obiectul judecății nu îl constituie modalitatea de emitere a titlurilor de proprietate și a hotărârii ICDPP despre care parchetul a menționat în rechizitoriul nr.....P/2015 că ar fi fost urmarea unor activități circumscrise ilicitului penal.

Trimiterea la aceste titluri de proprietate și la decizia ICDPP a fost făcută pentru a urmări anumite activități ce ar fi fost întreprinse de către anumite persoane în realizarea demersurilor ce ar fi vizat – astfel cum susține Ministerul Public în rechizitoriul nr.....P/2015 – obținerea celor două bunuri imobile, dar doar din perspectiva cronologică anterioară formulării acuzațiilor în dosarul ....P/2015. Astfel, în acest din urmă dosar, după formularea acuzațiilor împotriva inculpaților, parchetul avea conturată o anumită stare de fapt (*astfel cum se va dezvolta infra*) care a condus la audierea, în calitate de martor, a inculpatului din prezenta cauză, A..

4. La data de **06.05.2008**, I. (martor în prezenta cauză și inculpat în dosarul nr.....P/2015 al DNA – Serviciul Teritorial Brașov) a fost angajat pe postul de consilier personal în cadrul Cancelariei Prim-Ministrului – Cabinetul Șefului Cancelariei Prim-Ministrului, raporturile de muncă încetând în data de 22.12.2008 (adresa nr.15A/1128/RU/19.04.2016 – fila 57, vol.II d.u.p.). Din partea angajatorului, contractul individual de muncă a fost semnat de numitul B. (fila 59, vol.II d.u.p.).

Potrivit declarației de martor dată de J1. în cursul urmăririi penale în procedura declanșată împotriva inculpatului A., *„În ceea ce-l privește pe I., acesta a apărut la Cancelarie [...] în cursul primăverii anului 2008 [...] I. ne-a spus că vine trimis de consultanții politici ai partidului, respectiv de E. [...] Toată lumea știa că era acolo din partea consultanților.”* (fila 323, vol.II d.u.p.).

Despre activitatea desfășurată de către I. în cadrul Cancelariei Prim-Ministrului României – la acea dată demnitatea aparținându-i inculpatului A. –, martorul K1., în declarațiile pe care le-a dat atât în cursul urmăririi penale, cât și al cercetării judecătorești în procedura declanșată împotriva inculpatului din prezenta cauză, a menționat că *„I. era într-un grup din care făcea parte E. și*

încă o persoană al cărei nume nu mi-l amintesc. I. a venit la început în acest grup cu E. și au discutat cu premierul la Guvern. [...] Ulterior l-am mai văzut pe I. la cancelarie, **în special în a doua parte a anului 2008 (s.n.)**, dar nu îmi amintesc să fi primit însărcinări de serviciu în cadrul Cancelariei. [...] Cred că l-am văzut cam o dată pe lună venind la cabinetul primului ministru și intra în biroul domnului A. la discuții. Au fost cazuri în care el nu a intrat în birou, ci doar E. cu care venise. Nu îmi amintesc cât de des a venit E. la Guvern, dar a venit de mai multe ori” (fila 403, vol.II d.u.p.).

Sublinierea referitoare la faptul că martorul K1. a menționat că l-a văzut pe I. venind la Cancelaria Primului Ministru din acea perioadă, **„în special în a doua parte a anului 2008”**, când era însoțit și de E., are legătură cu cele reținute la pct.5.

5. La data de **06.08.2008**, Înalta Curte de Casație și Justiție a autorizat Serviciul Român de Informații să desfășoare anumite categorii de activități reglementate prin Legea nr.535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului raportat la Legea nr.51/1991 privind siguranța națională a României, emițând mandatul nr.002812 din 06.08.2008 – prelungire (fila 431, vol.III d.u.p.).

În baza acestui mandat, au fost interceptate și înregistrate comunicațiile numitului C. (martor în prezenta cauză și inculpat în dosarul nr...../P/2015 al DNA – Serviciul Teritorial Brașov) de la un post de telefonie mobilă și de la un post telefonic fix, procesele-verbale de redare a convorbirilor telefonice interceptate aflându-se în vol.III d.u.p., filele 1 – 30.

6. În data de **13.10.2008**, la ora 21:43, C. și D., au purtat o discuție al cărei conținut – care prezintă importanță pentru soluționarea prezentei cauze – este următorul :

„C. : Ai apucat să vorbești cu YI. cumva ?

D. : NU, n-am mai vorbit cu ea.

C. : **Foarte bine ai făcut că, uite, sunt la masă cu premierul și o să facem actele alea cu soția dânsului.**

D. : Ok. Bine, nicio problemă.

C. : Da.

D. : N-am vorbit că am zis că până nu-mi iese aia, nu ar rost că știu că tot aia...

C. : Bine ai făcut, uite că s-a brodit bine. Bravo ! Scuze de ora târzie. Hai, vorbim.” (fila 1, vol.III d.u.p.).

Instanța de fond a reținut că mențiunea **„o să facem actele alea cu soția dânsului”** ar fi avut în vedere, după cum susține acuzarea în dosarul nr...../P/2015, autentificarea unui contract de vânzare-cumpărare al imobilului-teren „[...] U3., după dobândirea bunului” (după cum a menționat D. în procedura declanșată împotriva inculpatului A. la fila 337, vol.II d.u.p.) la cabinetul notarial al fostei soții a inculpatului A., numita H1..

De asemenea, instanța de fond a menționat faptul că asupra acestui proces-verbal, pentru o corectă apreciere asupra cronologiei desfășurării actelor de urmărire penală din dosarul penal nr...../P/2015, va reveni la pct.17.

7. A doua zi, în data de **14.10.2008**, la ora 12 :53, C. a fost contactat de către D..

Din discuția pe care cei doi au purtat-o și care este redată în procesul-verbal de la fila 3, vol.III d.u.p., rezultă că D. i-ar fi adus la cunoștință lui C. că „[...] am vorbit cu notarul, i-am trimis actele”, iar la întrebarea lui C. dacă este vorba de „[...] notarul (pe – s.n.) care ți l-am dat eu ieri seară”, răspunsul lui D. a fost unul afirmativ : „Da, da, da. Sigur”.

Potrivit declarației de martor dată de D. în procedura declanșată împotriva inculpatului A., „În 13 octombrie 2008, am fost contactat telefonic de către C. care mi-a spus că este la masă cu premierul și se va încheia contractul la biroul notarial al soției acestuia. La acel moment am realizat că este vorba de **Z1**, iar a doua zi am discutat cu aceasta. Nu știu dacă am contactat-o eu sau m-a sunat ea, dar atunci când am vorbit cu aceasta părea că știe despre ce este vorba și mi-a cerut actele pentru a vedea despre ce este vorba în tranzacție și a calcula care este valoarea costurilor notariale”.

În acest context, date fiind elementele de fapt ce se desprind din conținutul procesului-verbal de redare a convorbirii telefonice menționate cu două alineate mai sus, ce a fost purtată în data de 14.10.2008, la ora 12:53, și din care rezultă că D. ar fi vorbit cu „notarul” despre care C. ar fi afirmat că „ți l-am dat eu ieri seară”, la care se adaugă și faptul că discuția din 13.10.2008 avusese loc seara târziu, la ora 21:43, iar a doua zi, în data de 14.10.2008, fosta soție a inculpatului A. „părea că știe despre ce este vorba”, în interpretarea probelor de către procuror s-ar fi putut trage concluzia că, între inculpatul A. și fosta sa soție de la acea dată, ar fi avut loc o discuție pe marginea acestui subiect.

La finalul convorbirii telefonice din data de 14.10.2008, ce a fost purtată între C. și D., acesta din urmă i-a comunicat primului faptul că mai are de rezolvat anumite probleme „**cu fiscalul [...] că vor să zicem dacă este intravilan agricol sau intravilan construcții, fiind diferență mare**”, aceste din urmă afirmații fiind unele care prezintă importanță în soluționarea prezentei cauze, astfel cum se va arăta la pct.21.

8. În data de **16.10.2008**, ora 12:25:28, fosta soție a inculpatului A. i-a transmis lui C. un sms care a avut următorul conținut : „Bună. H1. sunt. Îmi dau acum cadastrul și vdm (vedem – s.n.) cum încadrăm ca să fie bine. Mă uit pe cadastru și vbm (vorbit – s.n.). Chiar dak (dacă – s.n.) va fi ceva pe str (strada – s.n.) aia scumpă, găsim o s (soluție – s.n.)” (fila 13, vol.III d.u.p.).

În aceeași zi, la ora 12:57:30, C. a fost contactat telefonic de D., acesta din urmă aducându-i la cunoștință primului că „notarul a fost de acord cu soluția și încercă, după îndelungi discuții [...] să [...] urcăm de la șase pe la un trei, așa. Ar fi ok ?” (fila 14, vol.III d.u.p.). Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală a reținut că referirea la „notarul” ar fi putut face trimitere la fosta soție a inculpatului A., iar cea care viza „urcăm de la șase pe la un trei” ar fi putut însemna reducerea taxelor pe care ar fi trebuit să le plătească „fiscalului”, astfel cum s-a arătat la pct.7, partea finală.

Tot în data de 16.10.2008, H1., fosta soție a inculpatului A., l-a apelat telefonic pe C., discuția dintre cei doi, care a fost redată în procesul-verbal de la fila 18, vol.III d.u.p., fiind următoarea :

„DOAMNA: Mi-a dat Președintele acceptul pentru partea , legea cea mai favorabilă, m-am rugat și a zis: Băi, OK! Luați și voi legea cea mai favorabilă!
Zic: Da', zic, în afară de dumneavoastră, cine ar mai putea să mai facă ceva? Și

mi-a zis că Fiscul, dar ăia-s bucuroși că își iau niște bani și iau niște bani oricum...

C.: Da, da ...

DOAMNA: Așa că din ăla rezultă foarte bine și m-am uitat și i-am explicat că așa...

C.: Da, da, da ...

DOAMNĂ: Ă, deci, mergem totu' pe calculul cu ălălaltul cu cinci sute și cu asta, basta!

C. : Am înțeles... [...]” (filele 18-19, vol.III d.u.p.).

În referire la elementele de fapt ce se desprind din procesul-verbal de redare a acestei din urmă convorbiri telefonice, instanța de fond a reținut că „*acceptul pentru legea mai favorabilă*” ar fi putut viza taxele notariale despre care D. îi comunicase lui C. – în cadrul convorbirii pe care cei doi au purtat-o în data de 16.10.2008, la ora 12:57:30 și care a fost redată parțial cu două alineate mai sus – că „*notarul a fost de acord cu soluția și încearcă, după îndelungi discuții [...] să [...] urcăm de la șase pe la un trei*”.

9. În intervalul 06-07.05.2009, între inculpatul A. și un grup de persoane, printre care și martorul H., prin intermediul poștei electronice, au avut loc discuții având ca obiect locul și perioada de efectuare a unui concediu în Italia pe care urmau să-l efectueze mai multe familii, printre care și familiile inculpatului A. și martorului H. (a se vedea în acest sens filele 291-295, 300-304, 306-307, 319-320 vol.II d.u.p.).

10. În intervalul **20.09.2011-19.11.2012**, inculpatul A. a purtat mai multe convorbiri telefonice și a trimis un sms, ce au fost interceptate în baza unor mandate de siguranță națională emise de Înalta Curte de Casație și Justiție pe numele unora dintre interlocutorii inculpatului A., după cum urmează :

- **cu H.** (inculpat în dosarul nr..../P/2015 al DNA – Serviciul Teritorial Brașov) a purtat convorbiri în datele de 20.09.2011 (filele 31-33, vol.III d.u.p.), 10.01.2012 (filele 121-122, vol.III d.u.p.), 28.02.2012 (fila 154, vol.III d.u.p.) și 17.04.2012 (filele 201-202, vol.III d.u.p.),

- **cu E.** (inculpat în dosarul nr..../P/2015 al DNA – Serviciul Teritorial Brașov) a purtat convorbiri telefonice în datele de 09.02.2012 (filele 129-130, vol.III d.u.p.), 26.03.2012 (filele 191-192, vol.III d.u.p.), 02.04.2012 (filele 193-194 și 195-197, vol.III d.u.p.), 15.05.2012 (filele 240-241, vol.III d.u.p.), 04.06.2012 (filele 250-251, vol.III d.u.p.), 01.07.2012 (filele 259-260, vol.III d.u.p.), 16.07.2012 (filele 264-265, vol.III d.u.p.), 23.07.2012 (filele 266-267 și 268-269, vol.III d.u.p.), 19.11.2012 (filele 270-271, vol.III d.u.p.), iar în data de 07.05.2012, inculpatul A. i-a trimis lui E. un sms redat în procesul-verbal de la fila 223, vol.III d.u.p. ;

- **cu I.** (inculpat în dosarul penal nr..../P/2015 al DNA – Serviciul Teritorial Brașov) a purtat convorbiri telefonice în datele de 01.05.2012 și 11.05.2012 (filele 218-219 și 234-235, vol.III d.u.p.).

11. În cursul **anului 2012**, pe rolul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, DNA – Serviciul Teritorial Brașov, a fost înregistrat, sub nr..../P/2012, un dosar care avea ca obiect comiterea unor fapte ce au fost circumscrise de procuror ilicitului penal incriminat în infracțiuni de

corupție, fapte în legătură cu retrocedarea a 43.000 hectare de pădure (fila 14, vol.I d.u.p.).

12. În anul 2013, inculpatul A. a purtat convorbiri telefonice și a primit un sms ce au fost interceptate în baza unor mandate de siguranță națională emise de Înalta Curte de Casație și Justiție pe numele unora dintre interlocutorii inculpatului A., după cum urmează :

- **cu E.** a purtat convorbiri telefonice în 07.01.2013 (filele 277-278, vol.III d.u.p.) 08.01.2013 (filele 281-282 și 283-284, vol.III d.u.p.), 07.03.2013 (filele 293-294, vol.III d.u.p.), 19.08.2013 (filele 366-367, vol.III d.u.p.), 16.09.2013 (filele 370-371, vol.III d.u.p.) și 17.09.2013 (filele 372-373, vol.III d.u.p.),

- iar la fila 276, vol.IV d.u.p. se află procesul-verbal de redare a unui sms pe care martorul H. i l-a trimis inculpatului A. în data de 04.01.2013.

13. În cadrul dosarului nr...../P/2012, soții L. și G2. au dobândit calitatea de suspecți, iar prin rechizitoriul întocmit în acest dosar s-a dispus disjungerea cauzei în ceea ce-i privește pe cei doi suspecți și formarea unui dosar separat înregistrat la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, DNA – Serviciul Teritorial Brașov, sub nr...../P/2015 (fila 14, vol.I d.u.p.).

14. La data de **23.01.2015**, în cadrul dosarului penal nr...../P/2015 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, DNA – Serviciul Teritorial Brașov, **numitul L. a formulat plângere penală împotriva următoarelor persoane: C., E., I., D. și A.** sub aspectul comiterii de către aceștia a unor fapte de corupție prin care i s-ar fi cauzat un prejudiciu evaluat la 45.000.000 lei (filele 120-130, vol.II d.u.p.).

Ulterior, la data de **15.04.2015**, L. a formulat un denunț împotriva aceluiași persoane menționate în plângerea penală din alineatul precedent (filele 131-144, vol.II d.u.p.).

Sub aspectul stării de fapt descrise, instanța de fond a reținut că aceasta este, în cea mai mare parte, identică în cele două acte de sesizare, iar autorul lor a făcut vorbire că ar fi suferit o vătămare din punct de vedere financiar, respectiv un prejudiciu estimat la suma de 45.000.000 lei.

15. La data de **23.04.2015**, în cadrul dosarului nr...../P/2015, procurorul de caz a procedat la luarea unei declarații de suspect lui L. (filele 89-100, vol.II d.u.p.).

În cuprinsul acestei declarații, L. a făcut mai multe referiri la proprietățile pe care urmărea să le obțină ca urmare a cererilor de retrocedare pe care le formulase și modalitatea în care a încheiat contractul cu S.C. K. S.R.L.. În ceea ce privește acest contract, a menționat faptul că discuțiile le-ar fi purtat cu C. la sediul casei de avocatură X1. unde „am discutat despre toate problemele, inclusiv despre legătura dintre A. și H3.. Țin minte că, în acest context, **C. a spus să nu-mi fac griji cu A. deoarece rezolvă el. În acele împrejurări, C. mi-a spus că Z1. lucrează la X1.**” (fila 94, vol.II d.u.p.).

Așadar, suplimentar celor două plângeri penale, acuzarea lua la cunoștință despre faptul că, în dosarul penal nr...../P/2015, suspectul din acel dosar (L.), a făcut referiri la posibila influență pe care C. o afirma față de inculpatul din prezenta cauză, A., în legătură cu demersurile ce vizau retrocedarea unor bunuri, printre care și cele menționate supra la pct.2.

16. La data de **06.05.2015**, în cadrul dosarului nr...../P/2015, procurorul de caz a procedat la luarea unei declarații de suspect numitei G2. (filele 145-100, vol.II d.u.p.).

În declarația de suspect, aceasta a precizat, referitor la contractul de cesiune drepturi pe care soțul său, L., îl încheiase cu S.C. K. S.R.L., că „*la momentul încheierii contractului am aflat că C. vrea 80% din domeniul .....* Deși noi nu eram de acord cu acest procentaj, **C. ne-a spus că [...] fără el și prietenii lui (A., I., E.) nu vom câștiga vreun bun**” (fila 148, vol.II d.u.p.).

În cuprinsul aceleiași declarații, referindu-se la perioada derulării contractului de cesiune de drepturi, G2. a precizat că „*ne-am întâlnit de mai multe ori cu C.*” care le-ar fi spus ei și soțului său că „*[...] A. îl va ajuta pe el cu retrocedarea bunurilor noastre*”, respectiv că „*[...] I. și J. m-au amenințat de vreo două ori spunând că fără ei nu vom mai putea recupera nimic, că I. a fost consilierul lui A., că ZI. lucra la XI., etc.*” (filele 149 și 152, vol.II d.u.p.).

Din nou, în cadrul aceluiași dosar .../P/2015, se făcea referire la posibila influență pe care C., I. și J. o afirmă față de inculpatul din prezenta cauză, A..

17. În data de **12.08.2015**, în cadrul dosarului nr...../P/2015, înregistrările convorbirilor telefonice și a sms-urilor ce fuseseră obținute potrivit Legii nr.51/1991, în baza Mandatului nr.002812/06.08.2008 emis de Înalta Curte de Casație și Justiție (a se vedea supra pct.5), au fost valorificate din punct de vedere probator de către organele de urmărire penală prin redarea acestora în cuprinsul unor procese-verbale, după cum urmează :

- *discuția dintre C. și D. ce a avut loc în data de 13.10.2008, ora 21:43. Din cuprinsul procesului-verbal de redare a acestei convorbiri (filele 1-2, vol.III d.u.p.), rezultă că C. și D. ar fi purtat o discuție având ca obiect notarul la care ar fi urmat să fie autentificat contractul de vânzare-cumpărare al imobilului-teren U3.. În cadrul aceleiași discuții, C. ar fi afirmat că s-ar fi aflat „[...] la masă cu premierul și o să facem actele alea cu soția dânsului”;*

- *sms-ul pe care H1. i l-a transmis, în data de 16.10.2008, ora 12:25:28, lui C. și din conținutul căruia rezultă că acestuia din urmă i s-ar fi comunicat de către fosta soție a inculpatului A. că urma să vadă „cum încadrăm” imobilul-teren Fosta U3. „ca să fie bine” din punct de vedere al taxelor notariale. În referire la acest din urmă proces-verbal, Înalta Curte a precizat că a fost analizat, din punct de vedere factual, la pct.8 ;*

- *discuția dintre inculpatul A. și E. ce a avut loc în data de 09.02.2012, ora 14:01:10 și din care rezultă că acesta din urmă ar fi dorit să-l întâlnească pe inculpat (filele 129-130, vol.III d.u.p.) ;*

- *discuția dintre inculpatul A. și H. ce a avut loc în data de 28.02.2012 din care rezultă că acesta din urmă l-ar fi văzut pe inculpat în timp ce se aflau în același restaurant (fila 154, vol.III d.u.p.) ;*

- *discuția dintre inculpatul A. și E. ce a avut loc în data de 26.03.2012, ora 12:34:00 și din care rezultă că acesta din urmă ar fi dorit să-l întâlnească pe inculpat (filele 191-192, vol.III d.u.p.) ;*

- *discuția dintre inculpatul A. și E. ce a avut loc în data de 02.04.2012, ora 16:24:39 și din care rezultă că acesta din urmă ar fi dorit să-l întâlnească pe un prieten de-al inculpatului, inculpatul stabilind ca cei doi să se întâlnească la el acasă (filele 195-197, vol.III d.u.p.) ;*

- sms-ul pe care inculpatul A. i l-a trimis lui E. în data de 07.05.2012, ora 22:28:45 prin care acesta din urmă ar fi fost întrebat dacă s-ar putea întâlni a doua zi pentru a lua micul dejun (fila 223, vol.III d.u.p.) ;
- discuția dintre inculpatul A. și E. ce a avut loc în data de 01.07.2012, ora 13:59:15 și din care rezultă că acesta din urmă ar fi dorit să-l întâlnească pe un cunoscut de-al celor doi și la care inculpatul ar fi insistat pentru a se întâlni cu E. (filele 259-261, vol.III d.u.p.) ;
- discuția dintre inculpatul A. și E. ce a avut loc în data de 19.11.2012, ora 15:31:56 și din care rezultă că cei doi ar fi urmat să se întâlnească în aceeași zi acasă la inculpat (filele 270-271, vol.III d.u.p.) ;
- sms-ul pe care inculpatul A. l-a primit în data de 04.01.2013, ora 11:02:04, de la H. și din conținutul căruia rezultă că acesta din urmă ar fi dorit să discute cu inculpatul (fila 276, vol.III d.u.p.) ;
- discuția dintre inculpatul A. și E. ce a avut loc în data de 07.01.2013, ora 17:18:26 și din care rezultă că cei doi ar fi urmat să se întâlnească la hotelul lui E. din București (filele 277-278, vol.III d.u.p.) ;
- discuția dintre inculpatul A. și E. ce a avut loc în data de 08.01.2013, ora 8:29:52 și din care rezultă că cei doi ar fi urmat să se întâlnească la micul dejun (filele 281-282, vol.III d.u.p.) ;
- discuția dintre inculpatul A. și E. ce a avut loc în data de 08.01.2013, ora 12:53:11 și din care rezultă că cei doi ar fi urmat să se întâlnească (filele 283-284, vol.III d.u.p.) ;
- discuția dintre inculpatul A. și E. ce a avut loc în data de 07.03.2013, ora 18:36:07 și din care rezultă că cei doi ar fi urmat să se întâlnească (filele 293-294, vol.III d.u.p.) ;
- discuția dintre inculpatul A. și E. ce a avut loc în data de 19.08.2013, ora 14:14:41 și din care rezultă că cei doi ar fi urmat să se întâlnească (filele 366-367, vol.III d.u.p.) ;
- discuția dintre inculpatul A. și E. ce a avut loc în data de 16.09.2013, ora 21:54:29 și din care rezultă că cei doi ar fi urmat să se întâlnească a doua zi dimineața acasă la inculpat (filele 370-371, vol.III d.u.p.) ;
- discuția dintre inculpatul A. și E. ce a avut loc în data de 17.09.2013, ora 10:55:15 și din care rezultă că cei doi ar fi urmat să se întâlnească (filele 372-373, vol.III d.u.p.).

18. Prin ordonanța din data de **30.09.2015**, pentru o mai bună înfăptuire a justiției, s-a dispus „*disjungerea din dosarul nr..../P/2015 a faptelor vizând retrocedarea averii pretinse de suspecții L. și G2., formarea unui nou dosar (.../P/2015) și continuarea cercetărilor cu privire la [...] suspecții L. și G2., pentru săvârșirea infracțiunii prev. de art.292 C.pen. rap. la art.6 din Legea nr.78/2000 [...] faptele sesizate de către L. prin plângerea și denunțul susmenționate*”. (fila 15, vol.I d.u.p.).

Ulterior, astfel cum rezultă din mențiunile efectuate în cuprinsul aceluiași rechizitoriu, la acest dosar au fost reunite și dosarele ..../P/2008 și ..../P/2010 ale Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de combatere a corupției.

19. În cadrul dosarului nr...../P/2015 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, DNA – Serviciul Teritorial Brașov, urmărirea penală a vizat fapte comise în diferite forme de participare în intervalul 2006-2013 prin care se urmărea obținerea unor imobile, printre care Ț3. și U3., bunuri ce au fost menționate de către numitul L. (inculpat în dosarul nr...../P/2015) în plângerea și denunțul la care s-a făcut referire supra la pct.14.

Potrivit rechizitoriului nr...../P/2015, ce a fost atașat la prezentul dosar în vol.I d.u.p., „*acuzățiile reținute în sarcina inculpaților vizează infracțiuni comise în perioada 2006-2013 în diferite forme de participare, în interesul obținerii unor imobile de o valoare deosebită, între care Ț3. și U3., revendicate fără drept de inculpatul L. [...]*” (fila 10, vol.I d.u.p.).

Obiectul urmăririi penale din dosarul nr...../P/2015 l-a constituit, astfel cum prevăd și dispozițiile art.285 din Codul de procedură penală, strângerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunilor menționate la filele 1-6 din rechizitoriul nr...../P/2015 (filele 5-10, vol.I d.u.p.), la identificarea persoanelor care au săvârșit aceste infracțiuni și la stabilirea răspunderii acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată.

Instanța de fond a făcut precizarea că, prin sentință, nu se va face nicio analiză asupra raportului juridic de conflict în care DNA – Serviciul Teritorial Brașov a emis rechizitoriul nr...../P/2015, acest raport de conflict de drept penal aflându-se spre soluționare pe rolul Curții de Apel Brașov, inclusiv asupra legalității demersurilor întreprinse de L. având ca obiect retrocedarea Ț3. și Fostei U3. care, potrivit propriilor susțineri, ar fi aparținut antecesorilor săi, deoarece, pe de o parte, nu acesta este obiectul prezentei judecăți, iar pe de altă parte, legalitatea acestor demersuri și cadrul în care au fost făcute, fac obiectul unui dosar penal distinct aflat pe rolul Curții de Apel Brașov.

20. La data de **05.11.2015**, în dosarul penal nr...../P/2015 al DNA – Serviciul Teritorial Brașov, s-a dispus extinderea urmăririi penale sub aspectul următoarelor infracțiuni:

- *abuz în serviciu dacă funcționarul a obținut, pentru sine sau pentru altul, u folos necuvenit cu consecințe deosebit de grave, prev. de art.13² din Legea nr.78/2000 rap. la art.297 alin.1 C.pen. cu aplic. art.309 C.pen. și art.5 C.pen. ;*

- *trafic de influență, prev. de art.291 C.pen. rap. la art.6 din Legea nr.78/2000 cu aplic. art.5 C.pen. ;*

- *cumpărare de influență, prev. de art.292 C.pen. rap. la art.6 din Legea nr.78/2000 cu aplic. art.5 C.pen. ;*

- *spălarea banilor, prev. de art.29 lit.a din Legea nr.656/2002, cu aplic. art.5 C.pen. ;*

- *evaziune fiscală, prev. de art.9 alin.1 lit.a și alin.3 din Legea nr.241/2005, cu aplic. art.5 C.pen. (fapte săvârșite în legătură cu retrocedarea U3.) – a se vedea fila 356, vol.I d.u.p.*

21. La data de **10.11.2015**, prin încheierea ședinței camerei de consiliu, **Judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție**, Secția penală, a admis cererea formulată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție – Serviciul

Teritorial Braşov și **a încuviințat**, „pentru o perioadă de 30 de zile, de la data de 10.11.2015 până la data de 09.12.2015 inclusiv, a măsurilor de supraveghere tehnică constând în **interceptarea comunicațiilor realizate de numiții [...] A.** (CNP ....) – de la posturile telefonice cu numerele : ..., ..., ..., ...; [...] **supravegherea video, audio sau prin fotografiere în mediu ambiental în spații publice a numiților : [...] A.** (CNP ....) [...]; [...] **localizarea sau urmărirea prin mijloace tehnice a numiților [...] A.** (CNP ....) [...]" (filele 447-488, vol.4 d.u.p.).

Pentru a pronunța această încheiere, judecătorul de drepturi și libertăți a avut în vedere – **după cum a menționat și procurorul de caz în referatul cu propunerea formulată** – că „[...] **numitul A., persoană implicată în activitatea infracțională, are calitatea de senator în Parlamentul României [...]**”.

În considerentele încheierii pronunțate de Judecătorul de drepturi și libertăți, în partea care redă susținerile procurorului, s-a reținut că „[...] pentru a diminua valoarea taxelor notariale datorate bugetului de stat, prin sprijinul numitului C. și al altor persoane, a fost determinată valoarea taxelor prin încadrarea terenului în categoria terenului agricol, cu consecința păgubirii bugetului de stat aproximativ 1 milion euro. **Pentru a reuși sustragerea de la plata taxelor aferente transferului de proprietate asupra terenului, necesară pentru ascunderea provenienței reale, C. a apelat la A., primul ministru al României la acea dată, și prin intermediul acestuia la notarul Z1.. Aceasta a acceptat apoi să perceapă taxe diminuate fraudulos, prin declararea nereală a prețului și a categoriei de folosință a terenului, „soluții” pe care chiar ea le-a prezentat cumpărătorilor de influență”.**

22. În data de **18.11.2015**, inculpatul A. și E. au purtat o discuție ce a fost interceptată în baza mandatului de supraveghere tehnică 1684/UP/10.11.2015 emis de Judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, discuție ce a fost redată de organele de urmărire penală în data de 24.11.2015 în procesul-verbal de la filele 409-411, vol.III d.u.p., subiectul acestei discuții fiind o vizită pe care inculpatul A. ar fi urmat să o efectueze în Israel.

23. În data de **04.12.2015**, în cadrul dosarului penal nr..../P/2015 al DNA – Serviciul Teritorial Braşov, a fost audiată, în calitate de martor, H1., fosta soție a inculpatului A..

Din cuprinsul declarației de martor rezultă că :

-aceasta a fost audiată „**în legătură cu vânzarea de către L. a terenului situat în .... care i-a fost retrocedat în temeiul Legii 10/2001**” (fila 206, vol.II d.u.p.),

-iar una dintre întrebările ce i-au fost adresate de către procuror – în contextul taxelor pe care S.C. K. S.R.L., „**compania [...] care va cumpăra aceste imobile**”, ar fi trebuit să le plătească – a fost: „**E. v-a cerut să acceptați această valoare redusă. Sotul d-voastră a intervenit pentru el ?**”. Răspunsul dat de martoră la această întrebare a fost următorul : „**Din câte îmi amintesc, nu am discutat cu E.. I-am povestit soțului meu și acesta mi-a spus să aplic legea**” (fila 207, vol.II d.u.p.).

În contextul urmăririi penale efectuate în dosarul penal nr..../P/2015 până la data de 04.12.2015, în ceea ce privește declarația de martor dată de H1., instanța de fond a precizat că, la data când a fost audiată în calitate de martor, Ministerul Public avea deja conturată o anumită stare de fapt în ceea ce-l privește pe A., fostul său soț, câtă vreme, în noiembrie 2015, în referatul înaintat Judecătorului de drepturi și libertăți din cadrul instanței supreme, s-a menționat că este o „[...] persoană implicată în activitatea infracțională” (a se vedea supra pct.21).

Or, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală a reținut că H1. avea, la data de 04.12.2015, calitatea de fostă soție a lui A., iar dreptul de a refuza să dea declarații în calitate de martor, potrivit art. 117 alin. (1) lit.b) din Codul de procedură penală, nu poate fi condiționat de decizia organelor de urmărire penală de a formula sau nu acuzații împotriva unei persoane ce avea calitatea de fost soț al celui audiat în calitate de martor și despre care, astfel cum s- a arătat anterior, Parchetul afirmase că era (deci era o certitudine – s.n.) implicată în activitatea infracțională, cu privire la care fosta sa soție fusese chemată să dea declarații. Un argument care vine să susțină suplimentar cele reținute anterior, este dat de întrebarea ce i-a fost adresată martorei – „Sotul d-voastră a intervenit pentru el ?” –, când aceasta ar fi putut să se prevaleze de dreptul de a refuza să dea declarații.

Așadar, prin neformularea unei acuzații împotriva lui A., s-a creat posibilitatea pentru Parchet de a o audia în calitate de martor pe fosta sa soție fără ca aceasta să poată invoca dispozițiile art. 117 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală.

S-a remarcat că, după disjungerea dispusă de procuror în dosarul ..../P/2015 în ceea ce-i privește, printre alții, și pe A., formându-se, inițial, dosarul nr..../P/2016 (fila 385 partea finală, vol.I d.u.p.), ulterior, din dosarul ..../P/2016, fiind dispusă o nouă disjungere în ceea ce-i privește pe A. și B., astfel formându-se dosarul nr..../P/2016 (filele 1-4, vol.I d.u.p.), în niciunul din cele două dosare formate în urma disjungerilor, fosta soție a inculpatului A. nu a mai fost audiată în calitate de martor.

Cu toate acestea, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală a remarcat faptul că, în susținerea acuzației ce a fost formulată împotriva inculpatului A., s-a făcut trimitere la declarația dată de fosta sa soție în calitate de martor în dosarul ..../P/2015, declarație de martor care, în opinia parchetului, ar fi conținut elemente de fapt incriminatoare împotriva fostului său soț. Or, în privința acestor elemente de fapt ce se constituie în probe, posibilitatea de a fi obținute, era una pusă sub semnul întrebării dacă i s-ar fi adus la cunoștință dispozițiile art. 117 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, H1. chiar prevalându-se în fața instanței de fond, la cercetarea judecătorească, de aceste dispoziții.

24. În data de **07.12.2015**, inculpatul A. și E. ar fi purtat o discuție ce a fost interceptată în baza mandatului de supraveghere tehnică 1684/UP/10.11.2015 emis de Judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, discuție ce a fost redată de organele de urmărire penală în data de 16.12.2015 în procesul-verbal de la filele 428-430, vol.III d.u.p.

25. În data de **08.12.2015**, în dosarul penal ....P/2015 al DNA – Serviciul Teritorial Braşov, s-a dispus extinderea și efectuarea în continuare a urmăririi penale față de C., D., E., M., F., G., H., I., J., L., S.C. K. S.R.L. și alte persoane sub aspectul comiterii infracțiunilor menționate supra la pct.20, la care s-a adăugat în privința persoanelor fizice de mai sus și infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat prevăzută de art.367 alin.1 C.pen. (filele 357-358, vol.I d.u.p.)

26. În intervalul **09-11.12.2015**, în cadrul dosarului penal nr....P/2015, procurorul de caz a procedat la luarea de declarații unor suspecți (filele 171-189, vol.II d.u.p.) printre care și L., în data de **10.12.2015** (filele 101-110, vol.II d.u.p.).

În cuprinsul declarației sale, suspectul L. a menționat, referindu-se la contractul de cesionare drepturi, că *„M-a convins D. care mi-a spus că am nevoie de un avocat ca ei pentru a câștiga și că fără ei nu o să obțin nimic. [...] Mi-a spus că H. lucrează cu ei și că are un trust de presă cu 50 de oameni care poate să ne ajute în acest fel. Mi-a spus, de asemenea, că soția primului ministru A. lucrează la firma lor de avocatură, pe care am văzut-o apoi de două ori la sediul firmei de avocatură. A vrut să-mi arate astfel că firma lor este puternică, că la ei lucrează oameni importanți. C. a confirmat cele spuse de D.. Nu mi-a convenit că doamna A. lucrează la firmă pentru că soțul ei, primul ministru, îl avea drept consilier pe H3.. Nu am fost încântat de ceea ce mi s-a propus, dar după ce m-am sfătuit și cu soția mea, am fost de acord să închei o astfel de înțelegere”* (filele 104-105, vol.II d.u.p.).

27. În data de **16.12.2015**, organele de urmărire penală au procedat la redarea discuției telefonice dintre C. și alte două persoane, discuție ce ar fi avut loc în data de 15.10.2008 și care a fost interceptată în baza Mandatului nr.002812/06.08.2008 emis de Înalta Curte de Casație și Justiție.

Din cuprinsul procesului-verbal de redare a acestei convorbiri (filele 6-8, vol.III d.u.p.) rezultă că C. le-ar fi comunicat celor doi interlocutori ai săi faptul că *„notarul public (s.n.) ne-a spus să nu folosim strada ieftină, deoarece hârtiile pe care le avem sunt înregistrate pe strada scumpă. Așa că acum încercăm să găsim o soluție. Nu știu ce D. a scris în mail-ul său, dar încercăm să găsim o soluție să luăm alt număr, număr poștal pentru a pune tot pământul pe strada ieftină”*.

28. În data de **21.12.2015**, organele de urmărire penală au procedat la redarea discuției telefonice dintre C. și D., discuție ce ar fi avut loc în data de 14.10.2008 și care a fost interceptată în baza Mandatului nr.002812/06.08.2008 emis de Înalta Curte de Casație și Justiție.

Din cuprinsul procesului-verbal de redare a acestei convorbiri (filele 3-5, vol.III d.u.p.) rezultă că C. s-ar fi interesat dacă D. a vorbit cu soția inculpatului A., *„Cu notarul (pe – s.n.) care ți l-am dat eu ieri seară”*, răspunsul primit fiind unul pozitiv, *„Da, da, da. Sigur...”*.

Astfel cum s-a reținut la pct.6, la data de 13.10.2008, ora 21:43, C. și D., ar fi purtat o discuție al cărei conținut s-a raportat la autentificarea, de către soția inculpatului A., a unui contract de vânzare-cumpărare ce ar fi avut ca obiect imobilul-teren U3., discuție în cadrul căreia C. i-ar fi comunicat interlocutorului D. că *„[...]Juite, sunt la masă cu premierul [...]”*.

29. Acestea au fost o parte actele de urmărire penală efectuate în dosarul penal nr...../P/2015 al Direcției Naționale Anticorupție – Serviciul Teritorial Brașov, acte ce se regăsesc în prezenta cauză, astfel că, în interpretarea materialului probator administrat în dosarul ....P/2015, procurorii de caz au apreciat că, *„pentru lămurirea cauzei, s-a dispus citarea pentru a fi audiat ca martor numitul A., în condițiile în care erau indicii că acesta ar fi avut cunoștință de activitatea infracțională a grupului susmenționat, prin prisma relațiilor de afaceri sau de prietenie avute cu membrii acestuia”* (fila 2, alineat 2, vol.I d.u.p.).

Înainte de a expune, în integralitate, declarația de martor dată de A. în dosarul penal nr...../P/2015 al Direcției Naționale Anticorupție – Serviciul Teritorial Brașov, instanța de fond a reamintit faptul că, în referatul înaintat în data de 10.11.2015 Judecătorului de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți, procurorii de caz au menționat că *„Pentru a reuși sustragerea de la plata taxelor aferente transferului de proprietate asupra terenului, necesară pentru ascunderea provenienței reale, C. a apelat la A., primul ministru al României la acea dată, și prin intermediul acestuia la notarul Z1.”* (a se vedea supra pct.21). De asemenea, cu ocazia audierii, în calitate de martor, a fostei soții a inculpatului A., una din întrebările pe care procurorii i-au adresat-o acesteia a fost *„E. v-a cerut să acceptați această valoare redusă. Sotul d-voastră a intervenit pentru el ?”* (a se vedea supra pct.23).

În acest context al împrejurărilor comiterii presupuselor fapte care făceau obiectul urmăririi penale din dosarul penal nr...../P/2015, la care se adăugau și procesele-verbale de redare a comunicațiilor interceptate în baza unor mandate de siguranță națională, asupra cărora instanța de fond a făcut referire, Parchetul putea și trebuia să analizeze condițiile în care lui A. i-a fost atribuită, în cauza ....P/2015, calitatea de martor.

30. Astfel, la data de **15.04.2016**, A. a fost audiat în cauza în care, față de C., D., M., F., G., H., I., J., L., fusese pusă în mișcare acțiunea penală sub aspectul comiterii infracțiunilor menționate supra la pct.20 și 25 (filele 357-359, vol.I d.u.p.).

Potrivit celor consemnate în cuprinsul formularului de declarație, s-a menționat că : *„Mi s-a adus la cunoștință că urmează să fiu audiat ca martor în legătură cu retrocedarea către L. a unor suprafețe de teren în .... (U3.) și .... (trunchiul de pădure V3.); actele de vânzare-cumpărare vizând aceste bunuri ; implicarea inculpaților E., F., M., G. în procedurile de retrocedare”* (fila 47, vol.2 d.u.p.).

Așadar, acesta era obiectul probațiunii în dovedirea cărora a fost audiat ca martor A., **faptele și împrejurările asupra cărora a fost audiat sub acest aspect datând din perioada 2007-2008**. De altfel, chiar acuzarea a făcut referire la această perioadă prin cele menționate în actul de sesizare, respectiv că *„În perioada în care membrii grupului infracțional au reușit obținerea celor două bunuri, prin infracțiuni de corupție, respectiv anii 2007-2008, [...]”* (pagina 7 din rechizitoriu, penultimul alineat). De asemenea, tot în cuprinsul actului de sesizare s-a menționat de ce s-a apreciat că era necesar a fi audiat în calitate de martor, *„Ținând cont de **calitatea avută la momentul comiterii***

faptelor cercetate, **prim ministru al României** [...]” (fila 10, alineatul 3 din rechizitoriu).

31. Declarația inculpatului A. are următorul conținut:

„*Declar următoarele : L-am cunoscut pe C. în perioada 2000-2004 când era consilier al prim-ministrului P.. Ulterior l-am întâlnit pe C. la diferite evenimente, dar n-am avut relații personale sau comerciale cu acesta.*

Pe E. l-am cunoscut în prima jumătate a anului 2007, iar acesta a acordat consultanță politică Ș.. Ulterior ne-am mai văzut sporadic, dar nu am avut relații comerciale cu acesta, nici nu știam că are societăți care se ocupă de activități economice în afara consultanței politice.

Pe F. l-am cunoscut după anul 2008, fiindu-mi prezentat de E. ca fiind un important om de afaceri, dar nu-mi amintesc dacă a menționat că este unul dintre investitorii din proiectul Roșia Montană. Oricum, la acel moment nu mai aveam vreo funcție publică, fiind doar deputat.

Nu-mi amintesc să-l fi cunoscut pe M., numele mi-e cunoscut, dar nu pot preciza sigur dacă am auzit numele în presă sau într-o discuție, însă știam că face parte dintr-un grup de consultanți politici. Nu-l cunosc pe G..

Îl cunosc pe domnul I. care a lucrat consilier la Cancelaria Prim-ministrului în timpul mandaului meu, iar sarcina lui era aceea de a organiza vizitele în teritoriu împreună cu alte persoane din echipă. Nu știu cât a fost domnul I. consilier, nu cred că tot mandatul și nici nu pot să precizez cum a fost ales/numit în această funcție. L-am reținut întrucât, în timpul vizitelor în teritoriu, acesta îmi prezenta anumite puncte, aspecte în legătură cu obiectul vizitei. NU știu care este legătura dintre I. și E., dar aceștia se cunosc.

Cu I. m-am întâlnit ulterior încetării funcției sale când a venit și m-a vizitat la Senat.

L-am cunoscut pe H. în calitate de ziarist, iar ulterior în perioada 2007-2008 Ș.-ul a avut contract cu firma acestuia, pe probleme de comunicare, analiză politică. Nu știu dacă din firma lui H. făcea parte și E., dar au fost discuții/întâlniri la care au participat împreună. De asemenea, am dat curs invitațiilor publicației pe care o conduce (U.) pentru interviuri. Nu sunt prieten cu H., dar pot spune că am avut o relație apropiată la nivel de familie, dar care s-a încheiat. Atât cu E., cât și cu H. am încetat legăturile atunci când aceștia au acordat consultanță Președintelui Q.. Nu știu dacă au avut vreun contract cu acesta, dar au jucat un rol de consultanți politici.

Întrebare: V-a cerut vreodată E. să-l prezentați altor politicieni, membri ai Guvernului sau reprezentanților unor instituții publice din România?

Răspuns: Nu.

Întrebare: C. sau E. v-au propus vreodată să achiziționați bunuri dintre cele pretinse de L. și cesionate către cei doi?

Răspuns: Nu. Nu am avut vreo discuție pe acest subiect cu vreunul dintre ei.

Întrebare: Când ați aflat despre intenția lui E./C. de a achiziționa drepturile succesoriale ale lui L. în România ?

Răspuns: Arăt că nu știam despre această intenție/afacere pe care intenționa să o desfășoare în România. Fosta soție nu mi-a adus la cunoștință că a discutat cu E. despre aceste aspecte.

De asemenea, precizez că nu am avut o relație apropiată cu domnul C. pentru a avea o discuție de acest gen sau de alt gen.

Întrebare: C., H., E., I. sau L. v-au cerut vreodată să promovați imaginea ultimului sau să susțineți pretențiile acestuia?

Răspuns: Nu. Simpatiile mele monarhice sunt către Casa regală, nu către L. și acest lucru este știut în anturajul meu.

Pe L. l-am cunoscut o dată în public, cred că am dat și mâna, dar nu am discutat cu acesta.

Întrebare: A venit vreo persoană la dvs. Să vă ceară să-l numiți pe L. reprezentant al țării sau să-i oferiți vreo altă funcție publică?

Răspuns: Nu. Nici nu am auzit de un asemenea demers.

Întrebare: Ați discutat cu domnul C. despre încheierea unor contracte de vânzare-cumpărare la biroul notarial al fostei soții?

Răspuns: Nu. După ce mi s-a prezentat procesul-verbal de redare a convorbirii telefonice din data de 13.10.2008 pe care l-am citit, precizez că eu nu am luat masa cu domnul C. și nu am discutat cu acesta despre vânzarea unor terenuri. Nu am avut niciun fel de relație cu domnul C..

Întrebare: Care era relația dintre E. și Q.?

Răspuns: nu știu dacă au avut o relație apropiată, dar a fost sfătuitorul/consultantul acestuia.

Întrebare: Care era relația lui C. cu I3. și N1.?

Răspuns: Nu am cunoștință. Cei doi nu mi-au pomenit vreodată de C..

Întrebare: Care era relația dintre H. și E.? Erau parteneri sau H. era reprezentantul lui E.?

Răspuns: Cred că între cei doi era o relație de colaborare în ceea ce privește consultanța. Nu pot să precizez mai mult de atât.

Întrebare: Cunoașteți avocații de la X1. ? Ați discutat vreodată cu D.?

Răspuns: Îi cunosc pe titulari. J3. și K3.. Nu-mi aduc aminte să fi auzit că aceștia susțin interesele L.. Nu-l cunosc și nu am discutat cu D..

Întrebare: Dvs., personal sau Ș.-ul, ați primit donații sau sponsorizări de la persoanele menționate (H., E., C.) sau societățile acestora? –

Răspuns: Nu. Nu am cunoștință ca firma lui H. să fi încheiat contracte de sponsorizare/donație cu Ș., dar puteți să verificați.

Întrebare avocat L3.: Domnul C. a fost consilierul dvs.?

Răspuns: Nu. Nu a deținut vreo funcție în guvernul condus de mine. Nu a fost sfătuitorul eu.

Întrebare avocat M3.: Ați auzit, direct sau indirect, ca domnul H. să se folosească de relația sau calitatea de consilier a dvs. Pentru afacerile desfășurate?

Răspuns: Nu.

Întrebare avocat M3.: După momentul 2008, după ce relația s-a diluat, ați mai avut alte discuții cu domnul H.?

Răspuns: Am mai avut discuții politice, întrucât acesta era apropiat de Q. și orice informație era utilă. Nici nu am știut că are afaceri, târziu am aflat că deține acțiuni la U. și director la această publicație, respectiv când a apărut știrea în spațiul public.

Întrebare avocat M3.: Ați auzit de firma K.?

Răspuns: Nu.

Întrebare avocat M3.: În perioada în care ați fost apropiat de H., v-a cerut acesta vreodată să interveniți pe la vreo autoritate/instituție pentru vreun prieten de-al său?

Răspuns: Nu”

32. Potrivit încadrării juridice menționate în cuprinsul actului de sesizare a instanței la rubrica „ÎN DREPT”, s-a avut în vedere că „în depoziția luată sub jurământ a făcut declarații necorespunzătoare adevărului și nu a spus tot ce știe în legătură cu fapte și împrejurări esențiale ale cauzei asupra cărora a fost întrebat, respectiv cu privire la achiziționarea drepturilor succesoare ale lui L. în România de către E., C. și alții, relația avută cu E., H. și C. în perioada activității infracționale reținute în sarcina acestora în dosarul .../P/2015 (2006-2013), întâlnirile și discuțiile purtate cu acesta din urmă privitoare la taxele notariale privind tranzacționarea imobilelor obținute de L., raporturile avute cu M., dobândirea și valorificarea bunurilor revendicate de L., relația avută cu I. în calitatea acestuia de consilier personal și relația acestuia cu E., intermedierea unor întâlniri între cel din urmă și politicieni din România”.

33. În cuprinsul rechizitoriului, procurorul de caz – același cu unul din cei doi procuri redactori ai rechizitoriului nr...../P/2015 – a menționat că „Având în vedere acestea, pentru lămurirea legăturii între membrii grupului infracțional, relațiile avute cu primul ministru din perioada 2007- 2008, pentru a se stabili dacă i s-a solicitat acestuia în vreun fel ajutorul pentru soluționarea favorabilă a cererilor de retrocedare de bunuri ori pentru valorificarea ulterioară a acestora, precum și pentru stabilirea condițiilor în care a fost angajat I., funcția deținută și nivelul real de influență în Guvernul României, au fost citați pentru a fi audiați ca martori în dosarul .../P/2015 A. și [...] ” (fila 9, alineatul 2 din rechizitoriul .../P/2016 privindu-l pe inculpatul A.).

Instanța de fond a reținut că, în același rechizitoriu, nr. ..../P/2016, s-a menționat: „În cadrul actelor de cercetare efectuate în dosarul .../P/2015, pentru lămurirea cauzei s-a dispus citarea, pentru a fi audiat ca martor, (a lui – s.n.) A., **în condițiile în care erau indicii că acesta ar avea cunoștință de activitatea infracțională a grupului susmenționat, prin prisma relațiilor de afaceri sau de prietenie avute cu membrii acestuia**” (fila 9, ultimul alineat din rechizitoriul nr...../P/2016 privindu-l pe inculpatul A.).

În aceste condiții, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală a reținut că prin solicitările ce i-au fost adresate, prin întrebări, martorului A. în dosarul nr...../P/2015, se urmărea ca acesta să aducă lămuriri asupra legăturii dintre membrii grupului infracțional în raport de faptul că, în opinia Parchetului, „erau indicii că acesta ar avea cunoștință de activitatea infracțională a grupului susmenționat”, grup despre care tot Parchetul a afirmat că se constituise în scopul intervenirii la nivelul cel mai înalt în stat, adică la nivelul Primului Ministru al României din perioada 2007-2008 care la vremea respectivă era tocmai inculpatul din prezenta cauză, A..

De asemenea, în rechizitoriu s-a reținut, în raport cu relația pe care ar fi avut-o cu I., că inculpatul A. ar fi declarat mincinos când a fost audiat în calitate de martor „cunoscând acuzațiile aduse inculpaților din dosarul .../P/2015, inclusiv faptul că pentru a întări convingerea cumpărătorului de influență L. în

reușita demersului, membrii grupului infracțional au făcut referire la funcția deținută de I. de consilier personal al primului-ministru de la acel moment, inculpatul A.” (fila 28, alineatul 4 din rechizitoriul nr..../P/2016).

Tot în rechizitoriu s-a menționat că „după dobândirea fostei U3. inculpatul s-a implicat pentru ca actele pentru transferul proprietății în favoarea K. SRL să fie făcute la biroul notarial al soției sale de la acel moment, martora H1., discutând în acest sens în mod direct și cu C.” (fila 34 rechizitoriu).

Instanța de fond a apreciat că „implicarea” inculpatului pentru ca actele vizând transferul proprietății să fie autentificate la BNP Z1. ar fi putut viza un ajutor dat grupului sub forma sprijinirii, în condițiile în care „notarul” (fosta soție a inculpatului la acea vreme) ar fi urmat să găsească o soluție ce viza problemele „cu fiscul” (convorbirea din 14.10.2008, supra pct.7), respectiv „pentru a reuși sustragerea de la plata taxelor aferente transferului de proprietate asupra terenului” (pct.21). Tot în acest context, s-a reținut faptul că fosta soție a inculpatului i-ar fi comunicat, printr-un sms, lui C. că ar fi urmat să vadă „cum încadrăm ca să fie bine. Mă uit pe cadastru și vbm (vorbim – s.n.). Chiar dak (dacă – s.n.) va fi ceva pe str (strada – s.n.) aia scumpă, găsim o s (soluție – s.n.)” (fila 13, vol.III d.u.p., supra pct.8).

Mai mult decât atât, dacă inculpatul ar fi avut, într-adevăr, o relație cu membrii grupului calificat de procuror ca fiind infracțional și ar fi cunoscut activitatea acestora, intermediind întâlniri cu alți politicieni aflați în conducerea statului după încetarea mandatului său, politicieni cu care membrii grupului ar fi dorit să intre în contact în vederea realizării scopului pentru care s-ar fi constituit grupul, iar inculpatul ar fi cunoscut scopul acestui grup (așa cum rezultă din partea expozitivă a rechizitoriului), este evident faptul că, dacă ar fi făcut declarații de recunoaștere, inculpatul A. s-ar fi autoincriminat.

Or, dacă martorul A. ar fi declarat că ar fi știut aceste aspecte, s-ar fi ajuns la o autoincriminare din partea sa, autoincriminare ce s-ar fi circumscris subiectului activ al infracțiunii de grup infracțional organizat sau formei de participare a complicității la activitățile de natură penală care făceau tocmai obiectul urmăririi penale în dosarul nr..../P/2015 al DNA – Serviciul Teritorial Brașov.

Argumente suplimentare care vin să susțină cele menționate anterior sunt chiar cele reținute de către procuror în referatul înaintat Judecătorului de drepturi și libertăți din cadrul Înalte Curți (supra pct.21) și întrebarea ce i-a fost adresată fostei sale soții (pct.23) din care rezultă că Parchetul, în raport cu probatoriul administrat în dosarul nr..../P/2015 până la momentul audierii în calitate de martor a lui A., a apreciat că existau suspiciuni privind o eventuală implicare a acestuia din urmă în activitatea infracțională ce făcea obiectul urmăririi penale în dosarul ..../P/2015.

De asemenea, instanța de fond a reținut că și procurorul de ședință a adresat unui martor o întrebare care a avut următorul conținut: „dacă inculpatul A. a fost implicat în procedurile de retrocedare a celor două bunuri imobile din .... și ....?” (fila 114 verso, penultimul alineat, vol.IV dosar instanță).

Prin urmare, Parchetul avea suficiente date și își formase o convingere din care putea și trebuia să-și dea seama că A., fiind chemat a da declarație în

calitate de martor în dosarul nr...../P/2015, putea fi pus în situația de a se autoincrimina. Astfel, fiind obligat să declare adevărul în calitate de martor, dacă ar fi confirmat că știe despre ceea ce a declarat mincinos în opinia parchetului, declarația sa l-ar fi expus unor sancțiuni penale.

În aceste condiții, nu poate fi pus la îndoială faptul că dreptul de a nu se autoincrimina nu poate fi condiționat de decizia organelor de urmărire penală de a formula sau nu acuzații împotriva unei persoane despre care, anterior, făcuse afirmația că era o „*persoană implicată în activitatea infracțională*” (supra pct.21) ori de a atribui, în mod formal, calitatea procesuală de martor celui pe care organele de urmărire penală îl suspectau de comiterea unor fapte ce pot fi circumscrise ilicitului penal, iar în situația în care acesta nu declară adevărul – la care îl obligă calitatea de martor atribuită formal – să se formuleze împotriva sa o acuzație. Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală a avut în vedere faptul că, pe tărâmul art.6 din Convenție, orice persoană împotriva căreia există suspiciuni de vinovăție este protejată, beneficiind de dreptul la tăcere și de dreptul a nu se autoincrimina.

Cerința normei de incriminare presupune o situație premisă, aceea a existenței unui raport juridic între o persoană și autoritatea judiciară, respectiv a martorului, ulterior constatării existenței acestui raport urmând a se face analiza realizării sau nu a tipicității obiective și subiective a infracțiunii de mărturie mincinoasă.

Câtă vreme inculpatul A. nu putea avea calitatea de martor în prezenta cauză, nefiind astfel în prezența situației premisă, nu se mai poate trece la analiza realizării cerințelor de tipicitate. De altfel, astfel cum s-a precizat la pct. III.2., legiuitorul a reglementat prin art. 115 alin. (1) din Codul de procedură penală **Capacitatea de a fi martor**, prevăzând că *Orice persoană poate fi citată și audiată în calitate de martor, cu excepția părților și a subiecților procesuali principali*.

În raport cu aspectele de fapt și de drept expuse, instanța de fond a apreciat că nu se mai justifică analiza criticilor formulate de inculpatul A. sub aspectul proceselor-verbale de redare a convorbirilor telefonice și SMS-urilor interceptate în baza unor mandate pe siguranța națională, având în vedere considerentele care au stat la baza soluției pronunțate, după cum este de prisos a mai fi analizat dacă aspectele despre care a fost întrebat A. erau sau nu împrejurări esențiale în soluționarea raportului de conflict de drept penal ce făcea obiectul cauzei înregistrate în dosarul nr...../P/2015 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Brașov, cât și elementele de fapt care se desprind din declarațiile date de martori în dosarul ..../P/2016 și, ulterior, în fața Înaltei Curți în cadrul cercetării judecătorești.

În ceea ce privește solicitarea făcută în apărarea sa de către inculpat, în sensul pronunțării unei soluții de achitare întemeiate pe dispozițiile art.16 alin.1 lit. a) din Codul de procedură penală – *fapta nu există*, instanța de fond a menționat că nu se poate susține inexistența unui act din partea inculpatului A..

Împotriva sentinței penale nr. 318 din 22 mai 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Penală în dosarul nr...../1/2016, a formulat apel Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția

Națională Anticorupție, cauza fiind înregistrată pe rolul Înalta Curte - Completul de 5 Judecători la data de 2 octombrie 2018, sub nr...../1/2018, primul termen fiind stabilit aleatoriu la data de 19 noiembrie 2018.

Prin motivele de apel, depuse la dosar la data de 15 noiembrie 2018 și susținute oral în ședință publică, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție a arătat, în esență, că soluția de achitare a inculpatului A., sub aspectul săvârșirii infracțiunii de mărturie mincinoasă, este netemeinică. S-a susținut că în mod greșit prima instanță a considerat că prin audierea în calitate de martor a lui A., în cauza ce a format obiectul dosarului nr...../P/2015 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Brașov, s-ar fi încălcat principiul loialității administrării probelor, dreptul la tăcere și dreptul acestuia de a nu se auto-incrimina, în condițiile în care la momentul audierii, în calitate de martor, față de A. nu existau indicii ori motive plauzibile de implicare a sa în activitatea infracțională cu privire la care a fost audiat.

Astfel, s-a arătat că la data 15.04.2016, inculpatul A. a fost audiat în calitate de martor în dosarul ....P/2015 în legătură cu următoarele aspecte: retrocedarea către L. a unor suprafețe de teren în .... (U3.) și .... (trunchiul de pădure V3.); actele de vânzare-cumpărare vizând aceste bunuri; implicarea inculpaților E., F., M., G. în procedurile de retrocedare și că nici la data audierii, nici anterior acestei date, la dosarul cauzei nu existau probe din care să rezulte bănuiala rezonabilă că inculpatul a săvârșit (a comis) fapta pentru care s-a dispus începerea urmăririi penale în dosarul nr. ....P/2015.

În aceste condiții, s-a apreciat că nu a existat nicio „reticență”, nicio strategie a organelor de urmărire penală pentru a obține declarații de la A., ori vreo încălcare a dreptului acestuia la tăcere, drept recunoscut de art. 109 alin. 3 Cod procedură penală, respectiv a dreptului de a nu se auto-incrimina, garantat prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu referire la art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Chiar dacă, ipotetic, s-ar fi considerat că inculpatul A. ar fi fost implicat în activitatea infracțională și, inițial, ar fi fost audiat ca martor, avea obligația să declare adevărul. Aceasta deoarece nu este recunoscut prin lege martorului dreptul de a minți, de teamă să nu se auto-incrimineze, întrucât în orice situație martorul are obligația de a spune adevărul, iar dacă ulterior în aceeași cauză ar fi pus sub acuzare, declarația sa inițială de martor nu ar putea fi folosită împotriva sa, această garanție fiind asigurată de art. 118 din Codul de procedură penală.

De asemenea, s-a precizat că măsurile de supraveghere tehnică solicitate la data de 10.11.2015 s-au referit la o posibilă implicare a inculpatului în comiterea infracțiunii de evaziune fiscală și că pe tot parcursul urmăririi penale, până la data de 15.04.2016, când a fost audiat ca martor, nu a existat și nu a rezultat nici măcar o simplă bănuială rezonabilă că persoana respectivă a săvârșit fapta (autor, coautor, complice sau instigator), după cum nu au existat niciun fel de indicii sau probe în acest sens.

Prin urmare, organele de urmărire penală suspționau doar implicarea martorului A. în raport cu infracțiunea de evaziune fiscală, pentru care au și solicitat măsuri de supraveghere tehnică ce au fost încuviințate pentru perioada 10.11.2015 - 9.12.2015. Or, prin rechizitoriul nr. ....P/2015 din data de

17.05.2016 s-a dispus clasarea cu privire la infracțiunea de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit.a) și alin. (3) din Legea nr. 241/2005, pentru care s-a început urmărirea penală prin ordonanța din 05.11.2015, întrucât fapta nu există.

S-a mai învederat că inculpatul A. a fost audiat ca martor în dosarul nr. ....P/2015, la data de 15.04.2016, spre finalul urmăririi penale, iar din probele administrate a rezultat că membrii grupului infracțional, inculpați în cauza respectivă, au făcut trafic de influență pe seama inculpatului, fără ca el să cunoască acest aspect și fără să fie implicat în vreun fel în activitatea infracțională desfășurată de aceștia.

De asemenea, Parchetul a mai precizat că Judecătorul de cameră preliminară a statuat cu autoritate de lucru judecat că în dosarul nr. ....P/2016, toate actele de urmărire penală s-au desfășurat cu respectarea principiului loialității, dreptului la un proces echitabil, dreptului la apărare și că nu s-a pus problema incidenței art. 118 din Codul de procedură penală privind dreptul persoanei audiate de a nu se auto-incrimina.

În raport cu aceste considerente, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție Direcția Națională Anticorupție a apreciat că în mod greșit instanța de fond a reținut că, dacă martorul A. ar fi declarat adevărul cu privire la aspectele esențiale asupra cărora a fost întrebat, s-ar fi ajuns la o auto-incriminare din partea sa și, în consecință, a dispus achitarea acestuia. În consecință, a solicitat desființarea hotărârii apelate și trimiterea cauzei spre rejudecare, întrucât instanța de fond nu s-a pronunțat cu privire la fapta reținută în sarcina inculpatului prin rechizitoriu.

Procedura în fața Completului de 5 Judecători

La primul termen de judecată, respectiv 19 noiembrie 2018, la cererea apărătorului ales al intimatului inculpat, în vederea pregătirii apărării, s-a dispus amânarea cauzei pentru data de 21 ianuarie 2019.

În baza Hotărârii nr.1367 din 5 decembrie 2018 a Consiliului Superior al Magistraturii – Secția pentru Judecători, adoptată ca urmare a Deciziei nr.685 din 7 noiembrie 2018 a Curții Constituționale, cauza a fost scoasă de pe rol, iar la data de 13 decembrie 2018 a fost din nou repartizată aleatoriu Completului de 5 Judecători Penal 3 2018 pentru termenul din data de 19 decembrie 2018 când, la solicitarea apărătorului ales al intimatului inculpat, s-a dispus din nou amânarea pentru data de 28 ianuarie 2019.

La acest termen s-a amânat cauza pentru data de 25 februarie 2019, întrucât pe rolul Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție se aflau sesizările formulate de Completul de 5 judecători în materie penală și de Secția penală având ca obiect *interpretarea și aplicarea principiului continuității completului de judecată*, cu termen de judecată la data de 31 ianuarie 2019.

Prin Hotărârea nr.1 din 31 ianuarie 2019, Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție au respins, ca inadmisibile, sesizările formulate de Completul de 5 judecători în materie penală și de Secția penală privind schimbarea jurisprudenței existente la nivelul Completurilor de 5 judecători în materie penală, sub aspectul interpretării și aplicării principiului continuității completului de judecată, subsumat regulii anualității ce guvernează activitatea acestor formațiuni de judecată.

La termenul din 25 februarie 2019 s-au pus în discuție cererile de probe și s-a constatat administrată proba cu înscrisuri depuse la dosar, iar la termenul din 25 martie 2019 au avut loc dezbaterile.

Analizând hotărârea atacată, atât prin prisma criticilor formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, dar și din oficiu, sub toate aspectele de fapt și de drept, conform art. 417 alin. 2 din Codul de procedură penală, Înalta Curte - Completul de 5 Judecători, în majoritate, constată că sentința pronunțată de instanța de fond este legală și temeinică și, în consecință, că apelul declarat de Parchet este nefondat.

Din actele și lucrările dosarului, instanța de apel reține că intimatul inculpat A. a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. (1) din Codul penal și de favorizarea făptuitorului prevăzută de art. 269 alin. (1) din Codul penal, cu aplicarea dispozițiilor art. 38 alin. (2) din Codul penal.

Prin hotărârea atacată, instanța de fond a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina intimatului inculpat A. prin actul de trimitere în judecată, din infracțiunile de mărturie mincinoasă și favorizarea făptuitorului, în infracțiunea de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. (1) din Codul penal, iar Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție nu a formulat critici cu privire la acest aspect.

În ceea ce privește situația de fapt, Înalta Curte - Completul de 5 Judecători constată că intimatul inculpat A. este acuzat de procuror că, în declarația de martor pe care a dat-o la data de 15 aprilie 2016, în cauza ce a format obiectul dosarului nr. ....P/2015, ar fi făcut afirmații necorespunzătoare adevărului și nu ar fi spus tot ceea ce știa în legătură cu fapte și împrejurări esențiale ale cauzei, asupra cărora a fost întrebat, respectiv cu privire la: achiziționarea drepturilor succesoare ale lui L. în România de către E., C. și alții; relația avută cu E., H. și C. în perioada activității infracționale reținute în sarcina acestora în dosarul ....P/2015 (2006-2013); întâlnirile și discuțiile purtate cu C. privitoare la taxele notariale privind tranzacționarea imobilelor obținute de L.; raporturile avute cu M.; dobândirea și valorificarea bunurilor revendicate de L.; relația avută cu I. în calitatea acestuia de consilier personal și relația celui din urmă cu E.; intermedierea unor întâlniri între cel din urmă și politicieni din România.

Inițial, cercetările au debutat în dosarul nr. ....P/2012 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Brașov.

Prin ordonanța din data de 14 septembrie 2014, în dosarul ....P/2012, s-a dispus extinderea urmăririi penale cu privire la infracțiunile de trafic de influență prevăzută de art. 291 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, respectiv de cumpărare de influență prevăzută de art. 292 alin. (1) din Codul penal, constând în aceea că, începând cu luna noiembrie 2013 și până în prezent, numiții N3., O3., P3., Q3., R3., S3. și Ș3., cu ajutorul altor persoane, acceptând promisiunea unor foloase materiale, direct sau indirect, le-au promis numiților **L. și soției sale, G2.**, că vor interveni pe lângă funcționari din cadrul autorităților publice centrale și locale, din Călărași, Suceava, Sinaia etc, cu atribuții în domeniul retrocedărilor imobiliare sau al reconstituirii

dreptului de proprietate, în scopul urgentării unor acte ce intră în îndatoririle de serviciu ale acestora sau în scopul îndeplinirii unor acte contrare acestor îndatoriri (ex. obținerea urgentă și în mod ilegal a 39.885 hectare teren în Broșteni, jud. Suceava, a 50 ha + 3.165,87 de ha teren agricol la Mănăstirea, jud. Călărași și a două imobile în Sinaia etc).

Ulterior, prin **ordonanța din data de 11.10.2014**, s-a dispus efectuarea în continuare a urmăririi penale față de persoanele anterior menționate, pentru infracțiunile de trafic de influență și cumpărare de influență și, totodată, s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva acestora (cu excepția numiților L. și G2., care au rămas suspecti).

Prin rechizitoriul întocmit în cauza anterior menționată, s-a dispus disjungerea față de suspectii L. și G2. și formarea unui dosar separat, înregistrat la aceeași unitate de parchet, sub nr...../P/2015.

În cadrul dosarului nr...../P/2015 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Brașov, suspectul L., la data de 23.01.2015, a formulat plângere penală împotriva următoarelor persoane: C., E., I., D. și A. sub aspectul comiterii de către aceștia a unor fapte de corupție prin care i s-ar fi cauzat un prejudiciu evaluat la suma de 45.000.000 lei.

Prin declarația dată în fața organelor de urmărire penală, numitul L. a făcut mai multe referiri la proprietățile pe care intenționa să le obțină ca urmare a cererilor de retrocedare pe care le formulase și la modalitatea în care a încheiat contractul cu S.C. K. S.R.L., precum și cu privire la posibila influență pe care C. o afirma față de A., în legătură cu demersurile ce vizau retrocedarea unor bunuri. Astfel, a menționat că la sediul Casei de avocatură X1. a purtat o discuție cu C., discuție despre care a afirmat: *„am discutat despre toate problemele, inclusiv despre legătura dintre A. și H3.. Țin minte că, în acest context, C. a spus să nu mi fac griji cu A. deoarece rezolvă el. În acele împrejurări, C. mi-a spus că Z1. lucrează la X1.”*

Aspecte asemănătoare au fost relatate și de numita G2. în declarația dată în fața procurorului în data de **06.05.2015**, în cadrul dosarului nr...../P/2015, aceasta menționând că *„la momentul încheierii contractului am aflat că C. vrea 80% din domeniul ..... Deși noi nu eram de acord cu acest procentaj, C. ne-a spus că [...] fără el și prietenii lui (A., I., E.) nu vom câștiga vreun bun. (...)”*. De asemenea a mai precizat că C. i-a spus ei și soțului său că *„[...] A. îl va ajuta pe el cu retrocedarea bunurilor noastre”*, respectiv că *„[...] I. și J. m-au amenințat de vreo două ori spunând că fără ei nu vom mai putea recupera nimic, că I. a fost consilierul lui A., că Z1. lucra la X1., etc.”*

Prin **ordonanța din data de 30.09.2015** s-a dispus disjungerea din dosarul nr...../P/2015 a faptelor sesizate de către L. prin plângerea anterior menționată, formarea unui nou dosar (nr. ..../P/2015) și continuarea cercetărilor pentru fapte, presupus comise în diferite forme de participare, în intervalul 2006-2013, prin care se urmărea obținerea unor imobile, printre care Ț3. și U3., bunuri ce au fost menționate de către numitul L.. La acest dosar au fost reunite dosarele nr. ..../P/2008 și nr. ..../P/2010 ale Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de combatere a corupției.

La **data de 05.11.2015**, în dosarul penal nr...../P/2015 al DNA – Serviciul Teritorial Braşov, s-a dispus extinderea urmăririi penale sub aspectul săvârşirii infracţiunilor de: abuz în serviciu dacă funcţionarul a obţinut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit cu consecinţe deosebit de grave prevăzută de art. 13² din Legea 78/2000 raportat la art. 297 alin. 1 Cod penal cu aplicarea art. 309 Cod penal şi art. 5 Cod penal; trafic de influenţă prevăzută de art. 291 Cod penal raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 5 Cod penal; cumpărare de influenţă prevăzută de art. 292 Cod penal raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 5 Cod penal; spălarea banilor prevăzută de art. 29 lit. a din Legea nr. 656/2002, cu aplicarea art. 5 Cod penal; ***evaziune fiscală, prevăzută de art. 9 alin. 1 lit. a şi alin. 3 din Legea nr.241/2005, cu aplicarea art. 5 Cod penal (fapte săvârşite în legătura cu retrocedarea U3).***

La **data de 10 noiembrie 2015**, Judecătorul de drepturi şi libertăţi din cadrul Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, Secţia penală, prin Încheierea nr. 362, în temeiul art. 138 alin. (1) lit. a), c) şi d) din Codul de procedură penală, a admis cererea formulată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Direcţia Naţională Anticorupţie – Serviciul Teritorial Braşov şi a încuviinţat ***măsurile de supraveghere tehnică constând în interceptarea comunicaţiilor şi convorbirilor telefonice, supravegherea video, audio sau prin fotografiere în mediu ambiantal în spaţii publice, precum şi localizarea sau urmărirea prin mijloace tehnice, faţă de mai multe persoane, inclusiv faţă de A., pentru o perioadă de 30 de zile, de la data de 10.11.2015 până la data de 09.12.2015 inclusiv.***

În motivarea cererii, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Direcţia Naţională Anticorupţie – Serviciul Teritorial Braşov, printre altele, a arătat: „(...) Pentru a reuşi sustragerea de la plata taxelor aferente transferului de proprietate asupra terenului, necesară pentru ascunderea provenienţei reale, **C. a apelat la A., primul ministru al României la acea dată, şi prin intermediul acestuia la notarul Z1.. Aceasta a acceptat apoi să perceapă taxe diminuate fraudulos, prin declararea nereală a preţului şi a categoriei de folosinţă a terenului, „soluţii” pe care chiar ea le-a prezentat cumpărătorilor de influenţă. (...)**

Trebuie subliniat faptul că din cuprinsul discuţiilor interceptate în această perioadă, în baza unor mandate de siguranţă naţională emise de Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, rezultă că implicarea fostului prim ministru A. nu s-a limitat doar la găsirea unei soluţii pentru eludarea normelor fiscale în materie de taxe pentru transferul proprietăţii, ci a acţionat pentru sprijinirea traficantilor de influenţă în demersurile întreprinse, punându-i în legătură cu alte persoane influente, inclusiv cu primul ministru în funcţie la acea dată. (...)

Prin aceeaşi încheiere, Judecătorul de drepturi şi libertăţi din cadrul Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, Secţia penală a constatat că soluţionarea cererii formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Direcţia Naţională Anticorupţie – Serviciul Teritorial Braşov intră în competenţa Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie ca urmare a calităţii de senator în Parlamentul României a numitului A., **persoană implicată în activitatea infracţională.**

Ulterior, în cadrul dosarului penal nr...../P/2015 al DNA – Serviciul Teritorial Braşov, prin ordonanţa procurorului din data de **08.12.2015** s-a dispus

extinderea și efectuarea în continuare a urmăririi penale față de mai mulți suspecți, printre care:

C., pentru comiterea infracțiunilor de: **constituirea unui grup infracțional organizat prevăzută de art. 367 alin. 1 Cod penal**; trafic de influență prevăzută de art. 291 alin. 1 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal; spălarea banilor prevăzută de art. 29 alin. 1 lit. a din Legea nr. 656/2002, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal; complicitate la abuz în serviciu dacă funcționarul a obținut pentru altul un folos necuvenit cu consecințe deosebit de grave prevăzută de art. 48 alin. 1 Cod penal raportat la art. 13² din Legea nr.78/2000 și la art. 297 alin. 1 Cod penal cu aplicarea art. 309 Cod penal; dare de mită prevăzută de art. 290 alin. 1 Cod penal raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, toate cu aplicarea art. 5 Cod penal și art. 38 alin. 1 Cod penal;

D., pentru comiterea infracțiunilor de: **constituirea unui grup infracțional organizat prevăzută de art. 367 alin. 1 Cod penal**; trafic de influență prevăzută de art. 291 alin. 1 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal; complicitate la spălarea banilor prevăzută de art. 48 alin. 1 Cod penal raportat la art. 29 alin. 1 lit. a din Legea nr. 656/2002, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal; complicitate la abuz în serviciu dacă funcționarul a obținut pentru altul un folos necuvenit cu consecințe deosebit de grave prevăzută de art. 48 alin. 1 Cod penal raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000 și la art. 297 alin. 1 Cod penal cu aplicarea art. 309 Cod penal, toate cu aplicarea art. 5 Cod penal și art. 38 alin. 1 Cod penal;

E., pentru comiterea infracțiunilor de: **constituirea a unui grup infracțional organizat prevăzută de art. 367 alin. 1 Cod penal**; trafic de influență prevăzută de art. 291 alin. 1 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal; complicitate la spălarea banilor prevăzută de art. 48 alin. 1 Cod penal raportat la art. 29 alin. 1 lit. a din Legea nr. 656/2002, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal, toate cu aplicarea art. 5 Cod penal și art. 38 alin. 1 Cod penal;

M., pentru comiterea infracțiunilor de: **constituirea unui grup infracțional organizat prevăzută de art. 367 alin. 1 Cod penal**; complicitate la trafic de influență prevăzută de art. 48 alin. 1 Cod penal rap. la art. 291 alin. 1 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal; complicitate la spălarea banilor prevăzută de art. 48 alin. 1 Cod penal raportat la art. 29 alin. 1 lit. a din Legea nr. 656/2002, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal, toate cu aplicarea art. 5 Cod penal și art. 38 alin. 1 Cod penal;

F., pentru comiterea infracțiunilor de: **constituirea unui grup infracțional organizat prevăzută de art. 367 alin. 1 Cod penal**; complicitate la trafic de influență prevăzută de art. 48 alin. 1 Cod penal raportat la art. 291 alin. 1 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal; complicitate la spălarea banilor prevăzută de art. 48 alin. 1 Cod penal raportat la art. 29 alin. 1 lit. a din Legea nr. 656/2002, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal, toate cu aplicarea art. 5 Cod penal și art. 38 alin. 1 Cod penal;

G., pentru comiterea infracțiunii de **constituirea unui grup infracțional organizat prevăzută de art. 367 alin. 1 Cod penal - în forma aderării**;

H., pentru comiterea infracțiunilor de: **constituirea unui grup infracțional organizat prevăzută de art. 367 alin. 1 Cod penal - în forma aderării**; complicitate la trafic de influență prevăzută de art. 48 alin. 1 Cod penal raportat

la art. 291 alin. 1 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal, toate cu aplicarea art. 5 Cod penal și art. 38 alin. 1 Cod penal;

I., pentru comiterea infracțiunilor de: **constituirea unui grup infracțional organizat prevăzută de art. 367 alin. 1 Cod penal**; complicitate la trafic de influență prevăzută de art. 48 alin. 1 Cod penal raportat la art. 291 alin. 1 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal; spălarea banilor prevăzută de art. 29. alin. 1 lit. a din Legea nr. 656/2002, cu aplicarea art. 35 alin. 1 Cod penal, toate cu aplicarea art. 5 Cod penal și art. 38 alin. 1 Cod penal.

La **data de 15 aprilie 2016**, inculpatul A. a fost audiat, în calitate de martor, iar înainte de a i se lua declarația i s-a adus la cunoștință că urmează să fie audiat pentru lămurirea următoarelor aspecte: *modalitatea de retrocedare către L. a unor suprafețe de teren în .... (U3.) și .... (trunchiul de pădure V3.) ; actele de vânzare-cumpărare vizând aceste bunuri; implicarea inculpaților E., F., M., G. în procedurile de retrocedare.*

Declarația dată de inculpatul A. la data 15 aprilie 2016, în calitate de martor, în dosarul nr. P/2015:

„ Declar următoarele: L-am cunoscut pe C. în perioada 2000 -2004 când era consilier al prim-ministrului P.. Ulterior l-am întâlnit pe C. la diferite evenimente, dar n-am avut relații personale sau comerciale cu acesta.

Pe E. l-am cunoscut în prima jumătate a anului 2007, iar acesta a acordat consultanță politică Ș.. Ulterior ne-am mai văzut sporadic, dar nu am avut relații comerciale cu acesta, nici nu știam că are societăți care se ocupă de activități economice în afara consultanței politice.

Pe F. l-am cunoscut după anul 2008, fiindu-mi prezentat de E. ca fiind un important om de afaceri, dar nu-mi amintesc dacă a menționat că este unul dintre investitorii din proiectul Roșia Montană. Oricum, la acel moment nu mai aveam vreo funcție publică, fiind doar deputat.

Nu-mi amintesc să-l fi cunoscut pe M., numele mi-e cunoscut, dar nu pot preciza sigur dacă am auzit numele în presă sau într-o discuție, însă știam că face parte dintr-un grup de consultanți politici. Nu-l cunosc pe G..

Îl cunosc pe domnul I. care a lucrat consilier la Cancelaria Prim-ministrului în timpul mandatului meu, iar sarcina lui era aceea de a organiza vizitele în teritoriu împreună cu alte persoane din echipă. Nu știu cât a fost domnul I. consilier, nu cred că tot mandatul și nici nu pot să precizez cum a fost ales/numit în această funcție. L-am reținut întrucât, în timpul vizitelor în teritoriu, acesta îmi prezenta anumite puncte, aspecte în legătură cu obiectul vizitei. Nu știu care este legătura dintre I. și E., dar aceștia se cunosc.

Cu I. m-am întâlnit ulterior încetării funcției sale când a venit și m-a vizitat la Senat.

L-am cunoscut pe H. în calitate de ziarist, iar ulterior în perioada 2007-2008 Ș.-ul a avut contract cu firma acestuia, pe probleme de comunicare, analiză politică. Nu știu dacă din firma lui H. făcea parte și E., dar au fost discuții/întâlniri la care au participat împreună. De asemenea, am dat curs invitațiilor publicației pe care o conduce (U.) pentru interviuri. Nu sunt prieten cu H., dar pot spune că am avut o relație apropiată la nivel de familie, dar care s-a încheiat. Atât cu E., cât și cu H. am încetat legăturile atunci când

aceștia au acordat consultanță Președintelui Q.. Nu știu dacă au avut vreun contract cu acesta, dar au jucat un rol de consultanți politici.

Întrebare: V-a cerut vreodată E. să-l prezentați altor politicieni, membri ai Guvernului sau reprezentanților unor instituții publice din România?

Răspuns: Nu.

Întrebare: C. sau E. v-au propus vreodată să achiziționați bunuri dintre cele pretinse de L. și cesionate către cei doi?

Răspuns: Nu. Nu am avut vreo discuție pe acest subiect cu vreunul dintre ei.

Întrebare: Când ați aflat despre intenția lui E./C. de a achiziționa drepturile succesoriale ale lui L. în România?

Răspuns: Arăt că nu știam despre această intenție/afacere pe care intenționa să o desfășoare în România. Fosta soție nu mi-a adus la cunoștință că a discutat cu E. despre aceste aspecte.

De asemenea, precizez că nu am avut o relație apropiată cu domnul C. pentru a avea o discuție de acest gen sau de alt gen.

Întrebare: C., H., E., I. sau L. v-au cerut vreodată să promovați imaginea ultimului sau să susțineți pretențiile acestuia?

Răspuns: Nu. Simpatiile mele monarhice sunt către Casa regală, nu către L. și acest lucru este știut în anturajul meu.

Pe L. l-am cunoscut o dată în public, cred că am dat și mâna, dar nu am discutat cu acesta.

Întrebare: A venit vreo persoană la dvs. Să vă ceară să-l numiți pe L. reprezentant al țării sau să-i oferiți vreo altă funcție publică?

Răspuns: Nu. Nici nu am auzit de un asemenea demers.

Întrebare: Ați discutat cu domnul C. despre încheierea unor contracte de vânzare-cumpărare la biroul notarial al fostei soții?

Răspuns: Nu. După ce mi s-a prezentat procesul-verbal de redare a convorbirii telefonice din data de 13.10.2008 pe care l-am citit, precizez că eu nu am luat masa cu domnul C. și nu am discutat cu acesta despre vânzarea unor terenuri. Nu am avut niciun fel de relație cu domnul C..

Întrebare: Care era relația dintre E. și Q.?

Răspuns: nu știu dacă au avut o relație apropiată, dar a fost sfătuitorul/consultantul acestuia.

Întrebare: Care era relația lui C. cu I3. și N1.?

Răspuns: Nu am cunoștință. Cei doi nu mi-au pomenit vreodată de C..

Întrebare: Care era relația dintre H. și E.? Erau parteneri sau H. era reprezentantul lui E.?

Răspuns: Cred că între cei doi era o relație de colaborare în ceea ce privește consultanța. Nu pot să precizez mai mult de atât.

Întrebare: Cunoașteți avocații de la X1.? Ați discutat vreodată cu D.?

Răspuns: Îi cunosc pe titulari. J3. și K3.. Nu-mi aduc aminte să fi auzit că aceștia susțin interesele L.. Nu-l cunosc și nu am discutat cu D..

Întrebare: Dvs., personal sau Ș.-ul, ați primit donații sau sponsorizări de la persoanele menționate (H., E., C.) sau societățile acestora?

Răspuns: Nu. Nu am cunoștință ca firma lui H. să fi încheiat contracte de sponsorizare/donație cu Ș., dar puteți să verificați.

Întrebare avocat L3.: Domnul C. a fost consilierul dvs.?

Răspuns: Nu. Nu a deținut vreo funcție în guvernul condus de mine. Nu a fost sfătuitorul eu.

Întrebare avocat M3.: Ați auzit, direct sau indirect, ca domnul H. să se folosească de relația sau calitatea de consilier a dvs. Pentru afacerile desfășurate?

Răspuns: Nu.

Întrebare avocat M3.: După momentul 2008, după ce relația s-a diluat, ați mai avut alte discuții cu domnul H.?

Răspuns: Am mai avut discuții politice, întrucât acesta era apropiat de Q. și orice informație era utilă. Nici nu am știut că are afaceri, târziu am aflat că deține acțiuni la U. și director la această publicație, respectiv când a apărut știrea în spațiul public.

Întrebare avocat M3.: Ați auzit de firma K.?

Răspuns: Nu.

Întrebare avocat M3.: În perioada în care ați fost apropiat de H., v-a cerut acesta vreodată să interveniți pe la vreo autoritate/instituție pentru vreun prieten de-al său?

Răspuns: Nu”

Urmare acestei declarații, prin ordonanța din **16.05.2016**, dată în dosarul nr...../P/2015, s-a dispus extinderea urmăririi penale și efectuarea în continuare a urmăririi penale față de A., sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de mărturie mincinoasă și favorizarea făptuitorului, apreciindu-se că acesta a declarat necorespunzător adevărului faptul că: nu ar fi avut cunoștință de activitatea numiților E., C. și asociații acestora în grupul infracțional vizând achiziționarea drepturilor succesoriale ale lui L. în România; nu îl cunoaște personal pe numitul M. (asociatul lui E.); nu a discutat cu C. despre taxele notariale privind tranzacționarea imobilelor obținute de L., negând orice legătură și orice întâlnire cu acesta, precum și faptul că ar fi cunoscut orice aspect legat de dobândirea și valorificarea bunurilor revendicate de L.; nu are relații apropiate și nu a păstrat legătura cu H. și E., cu care s-a întâlnit doar sporadic și nu a avut relații comerciale cu acesta din urmă și nici nu știa că are societăți care se ocupă de activități economice în afara consultanței politice, aflând din presă, urmare a comunicatelor DNA, despre acest dosar; nu a avut o relație apropiată cu I., ascunzând totodată că are cunoștință de relația apropiată a acestuia cu E.; nu l-a prezentat sau introdus pe E. altor politicieni din România.

La data de 17.05.2016, în cadrul aceluiași dosar, s-a dispus disjungerea față de mai multe persoane, inclusiv față de A., formându-se, inițial, dosarul nr...../P/2016 și, ulterior, printr-o nouă disjungere, la data de 23.05.2016, s-a format dosarul nr...../P/2016, privind pe suspectii A. și B..

Potrivit rechizitoriul întocmit în dosarul nr...../P/2015 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Brașov, la data de 1 noiembrie 2006, în contextul încheierii unui contract de cesiune de drepturi litigioase și succesoriale între numitul L., în calitate de cedent, și S.C. K. S.R.L., în calitate de cesionar, C., E., F., D. și M. au constituit un grup infracțional care a avut ca scop dobândirea întregii averi revendicate de inculpatul L., prin oferire de bani/bunuri persoanelor din cadrul

autorităților/instituțiilor deținătoare a acestor proprietăți sau altor persoane cu influență asupra funcționarilor publici, în scopul determinării acestora să acționeze potrivit scopului grupului. În datele de 07.08.2007 și 31.08.2007 au fost emise titlurile de proprietate pe numele lui L. pentru 10 hectare și respectiv, pentru 36,78 hectare, suprafețe de teren situate în Ț3..

Prin decizia nr.30/26.09.2008, Consiliul de Administrație al Institutului de Cercetare - Dezvoltare pentru Protecția Plantelor (ICDPP) a restituit în natură imobilul-teren în suprafață de 170.924,97 mp situat în ....., cunoscut sub denumirea de Fosta U3..

La data de **06.05.2008**, I. (martor în prezenta cauză și inculpat în dosarul nr...../P/2015 al DNA – Serviciul Teritorial Brașov) a fost angajat pe postul de consilier personal în cadrul Cancelariei Prim- Ministrului la Cabinetul Șefului Cancelariei Prim - Ministrului, raporturile de muncă încetând în data de 22.12.2008.

La data de **06.08.2008**, Înalta Curte de Casație și Justiție a autorizat Serviciul Român de Informații să desfășoare anumite categorii de activități reglementate prin Legea nr.535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului cu referire la Legea nr.51/1991 privind siguranța națională a României, emițând mandatul de siguranță națională nr.002812 din 06.08.2008. În baza acestui mandat, au fost interceptate și înregistrate comunicațiile numitului C. (martor în prezenta cauză și inculpat în dosarul nr...../P/2015 al DNA – Serviciul Teritorial Brașov) de la un post de telefonie mobilă și de la un post telefonic fix, procesele-verbale de redare a convorbirilor telefonice interceptate aflându-se în vol. III dup, filele 1 – 30.

Potrivit procesului verbal de redare a convorbirilor telefonice, numitul C. a purtat discuții cu D. și cu H1. (*la momentul respectiv soția inculpatului A.*) cu privire la autentificarea unui contract de vânzare-cumpărare a imobilului-teren (U3.), de către H1., precum și pentru identificarea unei modalități de reducere a taxelor notariale aferente contractului, prin încadrarea terenului într-o altă categorie de folosință. Din discuțiile purtate rezultă că intimatul inculpat A. avea cunoștință, atât despre faptul că acel contract de vânzare-cumpărare urma să fie autentificat de către fosta sa soție, H1., precum și despre faptul că se urmărea identificarea unei modalități de reducere a taxelor notariale, prin încadrarea terenului într-o altă categorie de folosință.

În perioada **20.09.2011 – 19.11.2012**, în baza unor mandate de siguranță națională emise de Înalta Curte de Casație și Justiție pe numele unora dintre interlocutorii intimatului inculpat A., acesta din urmă a purtat mai multe convorbiri telefonice cu H., E. și I. și a trimis un sms lui E., discuții din care au rezultat relațiile apropiate dintre inculpat și interlocutorii anterior menționați, precum și un eventual ajutor dat acestora în activitatea presupus infracțională. Și în cursul anului 2013, intimatul inculpat a purtat mai multe convorbiri telefonice cu E., convorbiri ce au fost interceptate în baza unor mandate de siguranță națională emise de Înalta Curte de Casație și Justiție și care denotă o relație apropiată cu acest interlocutor.

Față de A., la solicitarea parchetului, se încuviințaseră, de către instanța supremă, măsuri de supraveghere tehnică, respectiv interceptarea comunicațiilor și convorbirilor telefonice, supravegherea video, audio sau prin fotografiere în

mediu ambiental în spații publice, precum și localizarea sau urmărirea prin mijloace tehnice, tocmai în considerarea faptului că A. era o persoană implicată în activitatea infracțională a inculpaților cercetați în cauza anterior menționată. ***Încheierea prin care au fost încuviințate măsurile de supraveghere tehnică a fost comunicată inculpatului A., potrivit procesului verbal întocmit în acest sens (dosar urmărire penală), la data de 24.05.2016, după audierea acestuia în calitate de martor în dosarul de urmărire penală nr. ....P/2015, la data de 15.04.2016 și ulterior începerii urmăririi penale față de acesta, la data de 16.05.2016 (fila 11, vol.II).***

Procurorul a reținut că audierea în calitate de martor a inculpatului A., la data de 15.04.2016, în dosarul ....P/2015, s-a impus și în raport cu împrejurarea că „erau indicii că acesta ar avea cunoștință de activitatea infracțională a grupului susmenționat”. Ministerul Public avea deja conturată o anumită stare de fapt cu privire la A., fostul soț al martorei Valmer H1., în condițiile în care, în noiembrie 2015, în referatul înaintat Judecătorului de drepturi și libertăți din cadrul instanței supreme, s-a menționat că acesta este o „*persoană implicată în activitatea infracțională*”.

Referitor la relațiile existente între intimatul inculpat A. și inculpații din dosarul nr. ....P/2015, Înalta Curte – Completul de 5 Judecători reține că **în perioada 6-7.05.2009**, prin intermediul poștei electronice, între inculpatul A. și un grup de persoane printre care și martorul H. au avut loc discuții, având ca obiect locul și perioada de efectuare a unui concediu în Italia, pe care urmau să-l efectueze mai multe familii, printre care și familiile intimatului inculpat și ale martorului H., aspect care denotă, în interpretarea dată de procuror, o relație apropiată între cei doi.

Prin actul de sesizare a instanței, s-a reținut că audierea în calitate de martor a inculpatului A., în cauza nr....P/2015, s-a impus în vederea *lămuririi legăturii între membrii grupului infracțional, relațiile avute cu primul ministru din perioada 2007- 2008, pentru a se stabili dacă i s-a solicitat acestuia în vreun fel ajutorul pentru soluționarea favorabilă a cererilor de retrocedare de bunuri ori pentru valorificarea ulterioară a acestora, precum și pentru stabilirea condițiilor în care a fost angajat I., funcția deținută și nivelul real de influență în Guvernul României.*

În consecință, la momentul audierii în calitate de martor a inculpatului A., organele de urmărire penală sugerau sau aveau indicii privind implicarea acestuia în activitatea infracțională a inculpaților din cauza ce a format obiectul dosarului nr. ....P/2015, context în care, parchetul avea obligația legală de a-i aduce la cunoștință acestuia dreptul la tăcere ori dreptul de a nu se incrimina, independent de existența art. 118 din Codul de procedură penală. Procurorul avea reprezentarea faptului că persoana vizată de audiere putea evalua facil că declarația/audierea ar putea conduce la autoincriminare, în ipoteza în care ar fi confirmat că are cunoștință despre faptele sau împrejurările asupra cărora urma a fi întrebat, astfel recunoscând implicarea sa în conduita ilicită ce constituia obiect al cercetării penale, independent de limite și consecințe.

Principiul loialității administrării probelor. Nemo tenetur se ipsum accusare - Dreptul de a nu se autoincrimina sau dreptul la tăcere. Conținut. Aplicare. Efecte

Articolul 118 din Codul de procedură penală, cu denumirea marginală, *dreptul martorului de a nu se acuza*, reglementează ipoteza în care propria declarație nu va fi folosită împotriva persoanei audiate, după convertirea calității sale din martor în inculpat. Acest text nu se constituie într-o *scuză apriorică sau într-un mecanism obiectiv și absolut de înlăturare a încălcării drepturilor procesuale*, în cazul unei audieri cu valență autoincriminatorie, în condițiile în care organul judiciar avea date în acest sens. Legiuitorul a generat remediul pentru situația în care, în condiții de loialitate a administrării probelor, deci fără o evaluare posibilă anterioară a autoincriminării se ajunge totuși la un astfel de rezultat. În cazul martorului A., organul judiciar însă, evaluase în mod repetat valența contribuției și implicării sale, astfel cum s-a arătat anterior. Inculpatul, plasându-se în contextul activității ce făcea obiectul analizei organului judiciar, evaluase, la rândul său, în mod firesc, o posibilitate de autoincriminare. Ca urmare, persoana audiată nu a urmărit împiedicarea actului de justiție, ci valorificarea unui drept recunoscut de lege și pe care organul judiciar l-a ignorat, cu convingerea existenței sau aplicării ulterioare a textului remediului prevăzut de art. 118 din Codul de procedură penală.

Dreptul de a nu se autoincrimina ori dreptul la tăcere nu poate fi condiționat de decizia organelor de urmărire penală de a formula sau nu acuzații împotriva unei persoane despre care aveau indicii că este plasată în contextul infracțional cercetat. Atunci când, deși acuzarea este în posesia unor indicii că o persoană este implicată într-o activitate infracțională, nu-i aduce la cunoștința aceste aspecte și „alege” modalități alternative de ascultare a sa, pentru ca ulterior declarațiile să constituie probe și să fie valorificate în dosarul penal, chiar dacă nu împotriva aceleiași persoane, ci a participanților, dreptul la un proces echitabil nu este respectat, fiind viciat sub aspectul loialității administrării probelor. Această manieră de strângere a probelor ar face iluzorii drepturile procesuale ale părților și ar încălca obligațiile legale ale organului judiciar.

În raport cu împrejurările concrete ale cauzei (dosarul nr...../P/2015) și cu datele strânse până la momentul audierii intimatului inculpat A., în calitate de martor, care ofereau suspiciuni privind implicarea acestuia în lanțul infracțional, inițiativa de a pune în vedere martorului că are dreptul de a nu se autoincrimina trebuia să aparțină organului judiciar. Altfel, o persoană citată spre a fi audiată ca martor, calitate în care are obligația de a spune adevărul, dacă se autoincriminează este posibilă ulterior punerea sa sub învinuire. Declarația dată în aceste condiții poate genera alte probatorii sau să se adauge altor probatorii care să devină astfel suficiente formulării acuzațiilor, inclusiv împotriva sa. În condițiile ineficienței efectului radiant al nulității, probatoriile survenite ori adăugate, existând de sine-stătător, distinct de audierea inițială, vor fundamenta acuzația împotriva martorului. În situația în care nu ar spune adevărul, evitând autoincriminarea, s-ar putea ajunge la formularea acuzației de mărturie mincinoasă (e.g, jurisprudența evocată). Această manieră de abordare sau

strategie a urmăririi penale naște un cerc vicios, dificil de gestionat de persoana audiată.

Dreptul la tăcere și dreptul de a nu se autoincrimina nu pot fi exercitate de o manieră reală în lipsa *avertizării* martorului ce dovedește potențial de autoincriminare sau învinuitului/suspectului, anterior primei audieri, asupra dreptului de a păstra tăcerea, a posibilității folosirii declarației împotriva sa și asupra dreptului de a fi asistat de către un apărător. Eludând aceste principii sau drepturi procesuale, în cauza dedusă judecății, organul de urmărire penală a administrat probele cu ignorarea garanțiilor de echitate a procedurii.

Dreptul de a păstra tăcerea și dreptul de a nu se autoincrimina, standarde internaționale care dau conținut dreptului la un proces echitabil, implică în sarcina organelor judiciare obligația procesuală de a nu audia o persoană în calitate de martor când există elemente care sugerează o posibilă implicare sau participare a acesteia la comiterea faptelor ce formează obiectul investigației penale.

Instanța de control judiciar mai reține că H1., fosta soție a intimatului inculpat A., a fost audiată, în calitate de martor, în dosarul nr. ....P/2015, din care au fost disjuncte, formându-se, inițial, dosarul nr.....P/2016 și, ulterior, dosarul nr.....P/2016. H1. nu a mai fost audiată în calitate de martor, însă, așa cum se poate observa din actul de sesizare a instanței, în susținerea acuzației ce a fost formulată împotriva intimatului inculpat A., s-a făcut trimitere la declarația dată de fosta sa soție în calitate de martor în dosarul ....P/2015.

Totodată, instanța supremă reține că una dintre întrebările pe care procurorul i-a adresat-o fostei soții a intimatului inculpat A., cu ocazia audierii acesteia în calitate de martor, a vizat o posibilă inculpare a fostului soț sub aspectul săvârșirii infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat prevăzută de art. 367 din Codul penal. La momentul audierii martorei H1., Ministerul Public avea deja conturată o anumită stare de fapt cu privire la A., fostul soț al martorei, în condițiile în care, în noiembrie 2015, în referatul înaintat Judecătorului de drepturi și libertăți din cadrul instanței supreme, s-a menționat că acesta este o „*persoană implicată în activitatea infracțională*”.

Prin omisiunea formulării unei acuzații împotriva numitului A., s-a creat posibilitatea de a fi audiată, în calitate de martor, fosta soție a intimatului inculpat, H1., fără ca aceasta să poată invoca dispozițiile art.117 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, așa cum, de altfel, a procedat în fața instanței de fond, aspect care denotă lipsa de loialitate în administrarea probelor.

Deși prin motivele de apel ale procurorului s-a susținut că măsurile de supraveghere tehnică solicitate și încuviințate la data de 10.11.2015 față de A. s-au referit la posibila implicare a acestuia în comiterea infracțiunii de evaziune fiscală, iar pe tot parcursul urmăririi penale și administrării de probe, până la data de 15.04.2016 când intimatul inculpat a fost audiat ca martor, nu a existat și nu a rezultat nici măcar o simplă bănuială că respectiva persoană participase în vreun fel la săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală, Înalta Curte, având în vedere jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, arată că importanță prezintă stabilirea „cauzei acuzației penale”, adică faptele materiale sub aspectul cărora se efectua cercetări și pentru care era deja conturată o anumită stare de fapt, descrisă în referatul procurorului, în partea relevantă: „(...) Pentru a reuși

sustragerea de la plata taxelor aferente transferului de proprietate asupra terenului, necesară pentru ascunderea provenienței reale, C. a apelat la A., primul ministru al României la acea dată, și prin intermediul acestuia la notarul Z1.. Aceasta a acceptat apoi să perceapă taxe diminuate fraudulos, prin declararea nereală a prețului și a categoriei de folosință a terenului, „soluții” pe care chiar ea le-a prezentat cumpărătorilor de influență. (...).

Trebuie subliniat și faptul că în referatul care a stat la baza sesizării judecătorului de drepturi și libertăți pentru încuviințarea măsurilor de supraveghere tehnică, procurorul a menționat că din cuprinsul discuțiilor interceptate în baza mandatelor de siguranță națională emise de Înalta Curte de Casație și Justiție, rezultă că implicarea fostului prim ministru A. nu s-a limitat doar la găsirea unei soluții pentru eludarea normelor fiscale în materie de taxe pentru transferul proprietății, ci a acționat pentru sprijinirea traficantilor de influență în demersurile întreprinse, punându-i în legătură cu alte persoane influente, inclusiv cu primul ministru în funcție la acea dată. (...).”

Prin urmare, Înalta Curte arată că în chestiunea analizată nu prezintă relevanță împrejurarea că presupusa activitate infracțională a fost încadrată juridic în dispozițiile art. 9 alin. 1 lit. a și alin. 3 din Legea nr.241/2005, ci faptele materiale care, în opinia procurorului, justificau efectuarea cercetărilor și luarea măsurilor de supraveghere tehnică împotriva persoanei bănuite că era implicată **în sprijinirea traficantilor de influență care erau interesați în obținerea unor bunuri de o valoare deosebită, între care, U3. și T3..**

Jurisprudență relevantă

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO)

Înalta Curte - Completul de 5 judecători, în considerarea acestui aspect, are în vedere jurisprudența CtEDO, respectiv hotărârile pronunțate în cauzele *Saunders împotriva Regatului Unit, Ibrahim și alții împotriva Regatului Unit; Brusco și Serves, ambele împotriva Franței și numite și de către instanța de fond)*

Astfel, în *Cauza Saunders împotriva Regatului Unit* (Cererea nr. 19187/91, 17 decembrie 1996), instanța de contencios european a reținut că: „Curtea nu este de acord cu opinia guvernului în această privință, deoarece unele dintre răspunsurile reclamantului erau, în realitate, de natură incriminatorie, în sensul că **includeau recunoașterea că ar fi avut cunoștință de informații care l-ar fi incriminat. În orice caz, având în vedere conceptul de proces echitabil din articolul 6, dreptul de a nu se autoincrimina nu poate fi limitat la declarații de recunoaștere a unor fapte sau la remarce explicit incriminatorii. Declarațiile obținute în virtutea obligativității, chiar dacă par a nu fi incriminante - cum ar fi cele referitoare la nevinovăție sau la simple informații asupra faptelor - pot fi folosite ulterior de acuzare, de pildă pentru a contrazice ori a pune la îndoială alte declarații ale acuzatului sau alte probe furnizate de acesta în timpul procesului sau pentru a submina în orice mod credibilitatea acuzatului. în cazul în care credibilitatea unui acuzat trebuie stabilită de un juriu, folosirea unor asemenea declarații este și mai periculoasă. Rezultă astfel că în acest context este esențial modul în care se folosește în procesul penal o probă obținută pe baza obligativității furnizării ei.”**

În cauza *Ibrahim și alții împotriva Regatului Unit* (cererile nr. 50541/08, 50571/08, 50573/08 și 40351/09), Curtea a notat următoarele: „Dreptul de a păstra tăcerea în cadrul audierii de către poliție și dreptul de a nu contribui la propria acuzare sunt standarde internaționale general recunoscute care se află în centrul noțiunii de proces echitabil în temeiul art. 6. Rațiunea lor de a fi rezidă, inter alia, în protecția acuzatului față de constrângerea abuzivă din partea autorităților, contribuind astfel la evitarea erorilor judiciare și la îndeplinirea scopurilor art. 6 (a se vedea *John Murray*, citată anterior, pct. 45, *Jalloh*, citată anterior, pct. 100 și *Bykov*, citată anterior, pct. 92).

Este important să se recunoască că dreptul de a nu contribui la propria acuzare conferă protecție nu împotriva actului de a da o declarație incriminatoare ca atare, ci, așa cum s-a subliniat mai sus, împotriva obținerii de probe prin constrângere sau opresiune. Tocmai existența constrângerii este aceea care dă naștere unor îndoieli în privința respectării dreptului de a nu contribui la propria acuzare. Din acest motiv, Curtea trebuie să examineze mai întâi natura și gradul de constrângere utilizată pentru a obține probele (a se vedea *Heaney și McGuinness împotriva Irlandei*, nr. 34720/97, pct. 54-55, *CEDO 2000-XII, O'Halloran și Francis*, citată anterior, pct. 55 și *Bykov*, citată anterior, pct. 92). **În jurisprudența sa, Curtea a identificat cel puțin trei tipuri de situații care determină îngrijorări privind existența unei constrângeri abuzive contrare art. 6. Prima este aceea în care un suspect este obligat să depună mărturie sub amenințarea unor sancțiuni și fie procedează în consecință (a se vedea, de exemplu, *Saunders*, citată anterior și *Brusco* împotriva Franței, nr. 1466/07, 14 octombrie 2010), fie este sancționat pentru refuzul de a se conforma.”**

Jurisprudența națională, anterioară și de tradiție a sancționat o astfel de manieră de abordare a actelor ori probatoriilor în faza urmăririi penale. Altfel, prin Decizia penală nr.1975/1979 a Tribunalul Suprem s-a arătat că în cazul în care o persoană, după ce a fost ascultată ca martor în cursul procesului penal, este trimisă în judecată, pentru o infracțiune în legătură cu cea care face obiectul judecății, pierde calitatea de martor, devenind inculpat și nu mai poate fi trasă la răspundere pentru afirmațiile neadevărate făcute cu ocazia ascultării sale în calitate de martor.

Instanța are în vedere și următoarele decizii recente, prezentate în extras, în parte evocate și de către prima instanță:

Decizia nr. 397/A din 21 noiembrie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală, în cuprinsul căreia s-au reținut următoarele: “ (...) *Organul judiciar avea suficiente date din care putea să-și dea seama că inculpatul P.M. poate fi pus în situația de a se autoincrimina. Astfel, fiind obligat să spună adevărul în calitate de martor, dacă ar fi confirmat că în ziua soluționării cauzei privind pe martorii denunțatori s-a întâlnit cu inculpatul R.F. și a discutat cu acesta despre situația lor juridică, declarația sa l-ar fi expus unor sancțiuni disciplinare ori penale.*

Inițiativa de a pune în vedere martorului că are dreptul de a nu se autoincrimina trebuia să fie a organului judiciar, deținător al unor date care ofereau suspiciuni privind implicarea martorului la comiterea unei fapte penale.

Altfel, o persoană citată spre a fi audiată ca martor, calitate în care are obligația de a spune adevărul, dacă se autoincriminează ar putea fi pusă sub învinuire, iar în situația în care nu ar spune adevărul, evitând o autoincriminare, ar comite infracțiunea de mărturie mincinoasă. Mecanismul acesta duce întotdeauna, de fapt, la punerea sub învinuire a persoanei și este inechitabil dacă, anterior audierii persoanei în calitate de martor, organele de urmărire penală aveau indicii care creau suspiciunea implicării acesteia în comiterea faptei ce face obiectul audierii în calitate de martor.

Dreptul martorului de a nu depune mărturie asupra faptelor care îl expun la urmări decurge din principiul general recunoscut, care este de esența unui proces echitabil consacrat de art. 6 din Convenție, și anume dreptul de a nu contribui la propria incriminare [nemo tenetur se ipsum accusare] (...)

(...) Revenind la cauză, se constată că la momentul ascultării martorului P.M. existau suficiente elemente pe baza cărora se putea trage concluzia că acesta nu i se putea atribui calitatea de martor în raport cu o eventuală inculpare a sa în legătură cu implicarea sa în săvârșirea unei infracțiuni de corupție.

(...) Împrejurarea că procurorul nu i-a atribuit calitatea de făptuitor nu înlătură situația reală, rezultată din probe, care ofereau motive plauzibile pentru a se bănui implicarea acestuia în săvârșirea unei fapte de corupție.

Deși aflarea adevărului trebuie să primeze, procurorul nu poate atribui calitatea de martor unei persoane despre care știe că este implicată în comiterea unei fapte penale, doar pentru ca folosind mecanismul descris să ajungă la formularea unei acuzații penale.

(...) Calitatea cerută subiectului activ de norma de incriminare reprezintă o condiție pentru existența infracțiunii.

Ca atare, în cauză nefiind îndeplinită condiția tipicității, fapta reținută în sarcina inculpatului P.M. nu este prevăzută de lege, fiind aplicabile dispozițiile art.16 lit.b din Codul de procedură penală.”.

Decizia nr. 213 din 09 iunie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală, în cuprinsul căreia s-au reținut următoarele: *“Este de necontestat că la data citării și audierii numitei P.E.R. organele judiciare aveau deja conturată situația de fapt legată de sesizarea, de către aceasta, a organelor judiciare cu privire la pretinsa infracțiune (...)*

În aceste condiții, este rezonabil a conchide că numita P.E.R., chemată de organele judiciare în vederea ascultării, avea - în acele momente - reprezentarea unor posibile consecințe penale pentru o activitate de instigare ori pentru o activitate de complicitate relativ la o infracțiune de serviciu sau în legătură cu serviciul funcționarilor publici. (...)

Față de caracterul autonom al noțiunii de „acuzație în materie penală”, trebuie considerat că și martorul se bucură de acest drept în măsura în care prin declarația pe care o face s-ar putea autoincrimina [J.B contra Elveția, 2001, IJL GMR și AKP contra Marii Britanii, 2000, Kansal contra Marii Britanii, 2004, Jalloh contra Germaniei, 2006, Weh contra Austria, 2004, Allan contra Marii Britanii, 2002, Muray contra Marii Britanii, 1996, Serves contra Franței, 1997].

În rezumat, privilegiul împotriva autoincriminării este un principiu conform căruia statul nu poate obliga un suspect să coopereze cu acuzarea prin oferirea de probe ce l-ar putea incrimina. Or, în condițiile ascultării unei persoane în calitate de martor, sub prestare de jurământ și, mai ales, sub sancțiunea penală a săvârșirii infracțiunii de mărturie mincinoasă, cu privire la fapte sau împrejurări care l-ar putea incrimina, C.E.D.O. - în jurisprudența sa - a elaborat așa-zisa „teorie a celor trei alegeri dificile cu care se confruntă persoana”, conform căreia nu este natural să i se ceară presupusului făptuitor să aleagă între a fi sancționat pentru refuzul său de a coopera, să furnizeze autorităților informații incriminatoare sau să mintă și să riște să fie condamnat pentru aceasta [cauza Weh contra Austria, 2004].

De altfel, în doctrina juridică și jurisprudența națională a fost constant susținută, cu valoare de principiu, opinia potrivit căreia dacă martorul, pentru a nu se învinui pe sine de săvârșirea unei infracțiuni, face afirmații neadevărate sau, cu intenție, trece sub tăcere anumite împrejurări esențiale despre care a fost întrebat, el nu ar săvârși infracțiunea de mărturie mincinoasă. **În realitate, o asemenea persoană nu mai este „un martor deoarece el nu poate apărea în aceasta calitate în raport cu o eventuală inculpare a sa, din moment ce întrebările ce i se adresează ar conduce, dacă ar răspunde sincer, la implicarea sa într-un proces penal.** Într-o asemenea situație, martorului nu i se mai poate cere să fie obiectiv, în același timp în care deasupra sa planează sancțiunea penală. De altfel, în jurisprudența instanței supreme a fost afirmat principiul potrivit căruia, în cazul în care o persoană, după ce a fost ascultată ca martor în cursul procesului penal, este trimisă în judecată, pentru o infracțiune în legătură cu cea care face obiectul judecății, ea pierde calitatea de martor, devenind inculpat și nu mai poate fi trasă la răspundere pentru afirmațiile neadevărate făcute cu ocazia ascultării sale în calitate de martor [Decizia penală nr. 1975/1979, Tribunalul Suprem, secția penală]. (...)

Înalta Curte - în acord cu judecătorul instanței de fond - apreciază că infracțiunii pentru care inculpata P.E.R. a fost trimisă în judecată îi lipsește elementul subiectiv [vinovăția] din conținutul constitutiv al acestei infracțiuni.

Este neîntemeiată critica apărării potrivit căreia ar fi incidentă cauza justificativă prevăzută de art. 21 din Noul C. pen. deoarece vinovăția acesteia nu este înlăturată pe fondul exercitării unui „drept recunoscut de lege” sau pe fondul „îndeplinirii unei obligații prevăzute de lege”, ipotezele prevăzute de legiuitor vizând, de cele mai multe ori, situațiile unui „conflict de valori”; în prezenta cauză, lipsa vinovăției inculpatei este consecința unor principii statuate de jurisprudență.”

Decizia nr. 42/A din 03 februarie 2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală, în cuprinsul căreia s-au reținut următoarele: “ (...) Dreptul la un proces echitabil este înfrânt atunci când, deși acuzarea este în posesia unor suspiciuni rezonabile că o persoană este implicată într-o activitate infracțională, nu aduce la cunoștința persoanei aceste aspecte și „alege” modalități alternative de ascultare a sa, pentru ca ulterior să le considere probe și să valorifice aceste probe împotriva aceleiași persoane. (...)

Așadar, Înalta Curte constată că în privința inculpaților P.I. și B.A., la momentul citării acestora pentru a fi audiați în calitate de martori, procurorul

cunoștea că sunt implicați în activități de natură infracțională [n.n. mărturie mincinoasă].

Înalta Curte (...) constată că această acuzație a fost realizată cu încălcarea principiului instituit de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, referitor la dreptul la un proces echitabil. Cu toate acestea procurorul nu a adus la cunoștință celor doi inculpați aceste aspecte mai înainte de a-i audia în calitate de martori și nici nu le-a făcut cunoscut dreptul de a nu se autoincrimina prin declarațiile date, cu atât mai puțin faptul că ceea ce vor declara poate fi folosit împotriva lor.

Este dincolo de orice îndoielă că audierea unei persoane în calitate de martor, deși se cunoaște că este implicată într-o activitate infracțională în legătură cu care este audiat, este contrară dispozițiilor legale și pe cale de consecință o asemenea declarație nu poate fi folosită împotriva sa, după convertirea calității de martor în cea de inculpat.

Astfel, încă de la începutul audierii celor doi inculpați procurorul văzând implicarea acestora în lanțul infracțional ce făcea obiectul audierii ar fi trebuit să le aducă la cunoștință conținutul dreptului la tăcere. Numai în aceste condiții declarațiile date puteau fi folosite în cauza în care au fost audiați. Construcția juridică sau strategia acuzării constând în folosirea participanților în calitate de martori în dosarul penal, generează recunoașterea dreptului acestora de a nu se autoincrimina, chiar de la primele audieri și independent de conținutul declarației.

De aceea, remediul unei asemenea încălcări a principiului instituit de art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului este soluția adoptată de către instanța de fond și anume achitarea.”]temeiul achitării – art. 16 alin.1 lit.b teza a II-a Cod procedură penală].

Decizia nr. 40/A, dosar nr. ..../2/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală, în cuprinsul căreia s-au reținut următoarele: *...., la momentul audierii inculpatului P.D.C. [24 noiembrie 2015], în calitate de martor, procurorul își formase convingerea cu privire la existența indiciilor referitoare la săvârșirea infracțiunii de luare de mită de către inculpata T.G.,... În ceea ce îl privește pe P.D.C., prin audierea acestuia, în calitate de martor, s-a încercat dovedirea unor fapte de corupție, respectiv complicitate la infracțiunea de luare/dare de mită săvârșită de către acesta. În concret, inculpatul P.D.C. a fost audiat, în calitate de martor, cu privire la “Dosarul transferurilor” și presupusa mită în legătură cu acesta, împrejurări care puteau conduce la o autoincriminare a inculpatului. La momentul audierii lui P.D.C. ca martor, autoritățile cunoșteau deja din declarația lui T.G. participarea sa la săvârșirea infracțiunii, astfel încât pentru autorități era clară implicarea lui P.D.C. și deci trebuia audiat într-o calitate procesuală diferită de cea de martor.*

Ca principiu, prezumția de nevinovăție, nu înlătură protecția martorului împotriva autoincriminării, respectiv nu înlătură dreptul martorului de a nu da declarații care să îl incrimineze.

Analizându-se garanțiile asociate dreptului la un proces echitabil și prezumția de nevinovăție în jurisprudența C.E.D.O. se constată că de acest privilegiu trebuie să beneficieze și martorii, în condițiile în care, împrejurările asupra cărora sunt întrebați pot să conducă la consecințe de natură penală

împotriva lor. Astfel, audierea inculpaților în calitate de martori a creat premisele eludării garanțiilor specifice dreptului la apărare consacrat în art. 10 Cod de procedură penală.

Inculpații puteau să declare în sensul urmărit de organele judiciare, asupra unor aspecte despre care organele judiciare aveau cunoștință anterior, context în care s-ar fi expus la autoincriminare pentru o eventuală infracțiune de complicitate la luare/dare de mită. Deoarece inculpații nu au declarat astfel, aceștia au fost puși sub acuzare pentru infracțiunea de mărturie mincinoasă. În consecință, indiferent de poziția pe care o adoptau inculpații, aceștia se expuneau la consecințe de natură penală.

Atunci când, deși acuzarea este în posesia unor suspiciuni rezonabile că o persoană este implicată într-o activitate infracțională, nu aduce la cunoștința persoanei aceste aspecte și „alege” modalități alternative de ascultare a sa, pentru ca ulterior să le considere probe și să valorifice aceste probe împotriva aceleiași persoane, dreptul la un proces echitabil nu este respectat.

Cu privire la temeiul achitării, jurisprudența a susținut atât lipsa elementului subiectiv (vinovăția), cât și lipsa elementului obiectiv. Soluția de față a adoptat acest din urmă punct de vedere, apreciind că lipsește însuși cadrul procesual în care ar fi putut să fie dată declarația care să atragă răspunderea penală, respectiv lipsește o calitate propriu zisă de martor pentru a exista infracțiunea de mărturie mincinoasă. În consecință, lipsa calității prevăzută de lege pentru subiectul activ calificat determină absența unei condiții de tipicitate obiectivă și pronunțarea unei soluții conform art. 16 alin. 1 lit. b teza I Cod procedură penală.

Drept urmare, în raport de dispozițiile art. 396 alin. 5 raportat la art. 16 alin. 1 lit. b teza I Cod de procedură penală, Înalta Curte va dispune achitarea inculpaților P.D.C. și I.G.A. pentru infracțiunea de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. 1 și alin. 2 lit. d Cod penal.

Decizia penală nr. 42/A din 03 februarie 2016, a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală dosar .../1/2014, în cuprinsul căreia instanța supremă nu a cenzurat modalitatea în care procurorul a ales să-și fundamenteze acuzația în materie penală formulată împotriva inculpaților P.I. și B.A., dar a constatat că această acuzație a fost realizată cu încălcarea principiului instituit de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, referitor la dreptul la un proces echitabil, deoarece: *deși procurorul cunoștea că cei doi inculpați au discutat cu defunctul (...), inculpații fiind și persoanele prin care defunctul urmărea sprijinirea inculpatului T.P. și astfel realizarea traficului de influență. Cu toate acestea procurorul nu a adus la cunoștință celor doi inculpați aceste aspecte mai înainte de a-i audia în calitate de martori și nici nu le-a făcut cunoscut dreptul de a nu se autoincrimina prin declarațiile date, cu atât mai puțin faptul că ceea ce vor declara poate fi folosit împotriva lor.*

Este dincolo de orice îndoielă că audierea unei persoane în calitate de martor, deși se cunoaște că este/ poate fi implicată într-o activitate infracțională în legătură cu care este audiat, este contrară dispozițiilor legale și pe cale de consecință o asemenea declarație nu poate fi folosită împotriva sa, după convertirea calității de martor în cea de inculpat.

Încă de la începutul audierii [în calitatea inițială de martor] celor doi inculpați procurorul, văzând implicarea acestora în lanțul infracțional ce făcea obiectul audierii, ar fi trebuit să le aducă la cunoștiință conținutul dreptului la tăcere. Numai în aceste condiții declarațiile date puteau fi folosite în cauza în care au fost audiați. Construcția juridică sau strategia acuzării constând în folosirea participanților în calitate de martori în dosarul penal, generează recunoașterea dreptului acestora de a nu se autoincrimina, chiar de la primele audieri și independent de conținutul declarației.

De aceea, remediul unei asemenea încălcări a principiului instituit de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului este soluția adoptată de către instanța de fond și anume achitarea.(...)

Decizia penală nr. 40/A din 20 februarie 2018, a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală, dosar nr. .../2/2016, în cuprinsul căreia s-au reținut următoarele [în ceea ce privește infracțiunile de mărturie mincinoasă reținute în sarcina inculpaților I.G.A. și P.D.C.]: „(...) *Apelantul intimat inculpat I.G.A. a fost trimis în judecată sub aspectul săvârșirii infracțiunii de mărturie mincinoasă, în modalitatea normativă prevăzută de art. 273 alin. 1 și alin. 2 lit. d Cod penal.*

În acest sens, s-a reținut că, la data de 08 decembrie 2015, inculpatul I.G.A. a fost audiat în calitate de martor, împrejurare în care acesta a făcut afirmații mincinoase și nu a spus ceea ce știe cu privire la fapte și împrejurări esențiale asupra cărora a fost întrebat.

Instanța de fond a reținut că împrejurările esențiale asupra cărora inculpatul I.G.A. a făcut afirmații mincinoase și nu a declarat aspectele pe care le cunoaște constau în circumstanțele în care, în perioada vara anului 2009, inculpata T.G. a luat legătura cu inculpatul B.C., în condițiile în care inculpata a fost condusă la locuința lui B.C. chiar de către I.G.A..

Apelantul intimat inculpat P.D.C. a fost trimis în judecată sub aspectul săvârșirii infracțiunii de mărturie mincinoasă, în modalitatea normativă prevăzută de art. 273 alin. 1 și alin. 2 lit. d Cod penal.

În acest sens, s-a reținut că, la data de 24 noiembrie 2015, inculpatul P.D.C. a fost audiat în calitate de martor în prezenta cauză, prilej cu care acesta a făcut afirmații mincinoase și nu a spus ceea ce știe cu privire la fapte și împrejurări esențiale asupra cărora a fost întrebat.

Instanța de fond a reținut că împrejurările esențiale asupra cărora inculpatul P.D.C. a făcut afirmații mincinoase și nu a declarat aspectele pe care le cunoștea constau în circumstanțele în care, în perioada februarie – aprilie 2009, inculpata T.G., prin intermediul martorului M.T., a luat legătura cu inculpații B.I. și B.V., pentru a purta discuții cu privire la modalitatea de soluționare a dosarului penal care îi privea pe aceștia din urmă.

Spre deosebire de situația juridică reținută în ceea ce îl privește pe I.G.A., în cazul lui P.D.C. există probe că aspectele asupra cărora a fost întrebat și care se referă la infracțiunile comise de T.G. sunt reale, ceea ce determină o analiză a implicațiilor acestei situații juridice asupra dreptului de a nu se autoincrimina și, implicit, asupra conținutului infracțiunii de mărturie mincinoasă.

Cu privire la inculpatul I.G.A., instanța are în vedere că nu poate fi reținută infracțiunea de mărturie mincinoasă în sarcina aceluia față de care se reține, în baza unor probe administrate cu privire la faptele asupra cărora a fost chemat să declare, că respectivele acțiuni sau inacțiuni nu au existat. În acest caz, lipsește un element din conținutul constitutiv al infracțiunii de mărturie mincinoasă și anume lipsesc afirmațiile mincinoase. În consecință, atunci când cel audiat declară tot ceea ce știe și nu face afirmații mincinoase, nu sunt întrunite condițiile de tipicitate cu privire la infracțiunea de mărturie mincinoasă.

Spre deosebire de această ipoteză, care presupune lipsa afirmațiilor nereale, nici în cazul aceluia care în urma declarației s-ar autoincrimina, aspect deja cunoscut de organele de urmărire penală în fața cărora s-a dat respectiva declarație, nu poate fi reținut conținutul infracțiunii de mărturie mincinoasă în considerarea lipsei calității subiectului activ (în realitate persoană acuzată și nu martor). Din probe, față de P.D.C. rezultă o situație diferită cu privire la faptele asupra cărora urma să declare. Dacă, în ceea ce îl privește pe I.G.A., analiza anterioară a demonstrat că există un dubiu privind realitatea întâlnirii dintre T.G. și B.C., în ceea ce îl privește pe P.D.C., probele nu au condus la aceeași concluzie. Astfel, aspectele de fapt reținute cu privire la întâlnirile și scopul acestor întâlniri dintre M.T., T.G. și P.D.C. au fost confirmate de probe, pe care autoritățile le-au cunoscut înainte de audierea lui P.D.C..

Audierea făptuitorului în calitate de martor nu înlătură dreptul de a nu se autoincrimina. Deși s-ar putea susține că această practică are la bază respectarea prezumției de nevinovăție, nu se poate susține și că făptuitorul audiat în calitate de martor nu beneficiază de dreptul de a nu se autoincrimina.

Dreptul la tăcere și dreptul de a nu se autoincrimina nu pot fi exercitate de o manieră reală în lipsa avertizării suspectului, anterior primei sale audieri, asupra dreptului de a păstra tăcerea și de a fi asistat de către un apărător, precum și a aducerii la cunoștință a posibilității folosirii declarației împotriva sa.

Atribuirea calității de martor unei persoane și audierea ei în această calitate, în contextul în care refuzul de a da declarații atrăgea consecințe sancționatorii, contravine art. 6 din CEDO. Un martor care are temerea că ar putea fi interogată în legătură cu aspecte autoincriminatorii are dreptul de a refuza să răspundă întrebărilor cu acest conținut.

Dreptul de a nu se incrimina nu poate fi condiționat de voința discreționară a organelor judiciare, de a formula sau nu acuzații ori de a atribui o calitate procesuală formală de martor celui suspectat. Convenția Europeană a Drepturilor Omului (art. 6) protejează orice persoană împotriva căreia există suspiciuni de vinovăție în orice procedură care poate conduce la stabilirea răspunderii acestuia.

Înalta Curte constată, după cum s-a precizat anterior, că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru condamnarea apelanților intimați inculpați I.G.A. (pentru că nu a declarat mincinos) și P.D.C. (pentru că se

încalcă dreptul de a nu se autoincrimina) ci, dimpotrivă, se impune achitarea acestora (...)”.

În concluzie, Înalta Curte constată că, în jurisprudența Secției penale, problema de drept a primit o soluționare constantă. Atribuirea calității de martor unei persoane și audierea în această calitate, în contextul în care refuzul de a da declarații atrăgea consecințe sancționatorii, contravine art. 6 din CEDO. Un martor care are temerea că ar putea fi interogat în legătură cu aspecte autoincriminatorii are dreptul de a refuza să răspundă întrebărilor cu acest conținut. Atunci când, deși acuzarea este în posesia unor suspiciuni rezonabile că o persoană este implicată într-o activitate infracțională, nu aduce la cunoștința persoanei aceste aspecte și „alege” modalități alternative de ascultare a sa, pentru ca ulterior să le considere probe și să valorifice aceste probe împotriva aceleiași persoane, dreptul la un proces echitabil nu este respectat. În privința temeiului achitării, jurisprudența a susținut, atât lipsa elementului subiectiv (vinovăția), cât și lipsa elementului obiectiv, ori lipsa cadrului procesual în care ar fi putut să fie dată declarația care să atragă răspunderea penală, respectiv lipsa calității propriu-zisă de martor pentru a exista infracțiunea de mărturie mincinoasă (ÎCCJ, decizia nr. 42/A din 03 februarie 2016, dosar nr. ..../1/2014; decizia nr. 40/A din 20 feb.2018, dosar ..../2/2016; decizia nr. 318 din 22 mai 2018, dosar nr. ..../1/2016). Aceste cauze în care s-a ales temei al achitării art. 16 lit. b Cod procedură penală, se refereau la ipoteza audierii de către organul de urmărire penală și generarea imediată a calității de inculpat în raport cu infracțiunea de mărturie mincinoasă și trimiterea în judecată alături de cel ce beneficia de această poziție a martorului (ÎCCJ, sentința nr. 83 din data de 25 februarie 2018, dosar nr. ..../1/2018).

În plus, din perspectiva elementelor constitutive, infracțiunea de mărturie mincinoasă este o infracțiune intenționată, or scopul urmărit de intimatul inculpat prin conduita sa, a fost acela de a valorifica dreptul la tăcere, nu a vizat sau urmărit împiedicarea cercetării penale în cauza în care audierea a avut loc.

Instanța de control judiciar adaugă argumentele anterioare celor evocate de prima instanță referitoare la lipsa cadrului procesual în care a fost dată declarația, respectiv lipsa calității propriu-zise de martor sau lipsa calității prevăzută de lege pentru subiectul activ calificat, ce determină absența unei condiții de tipicitate obiectivă și generează aplicabilitatea dispozițiilor art.16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală. Ordinea legală de preferință, prevăzută de art. 16 din Codul de procedură penală a impus menținerea temeiului achitării.

În consecință, având în vedere considerentele expuse, în temeiul art. 421 pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală, Înalta Curte – Completul de 5 Judecători, *cu majoritate*, va respinge, ca nefondat, apelul formulat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție împotriva sentinței penale nr. 318 din data de 22 mai 2018 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală, în dosarul nr. ..../1/2016, iar în baza art. 275 alin. (3) din Codul de procedură penală, cheltuielile judiciare ocazionate cu soluționarea apelului vor rămâne în sarcina statului.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:**

Cu majoritate,

Respinge, ca nefondat, apelul formulat de **Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție** împotriva sentinței penale nr. 318 din data de 22 mai 2018 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală, în dosarul nr. ..../1/2016, privind pe inculpatul **A..**

În baza art. 275 alin. (3) din Codul de procedură penală, cheltuielile judiciare ocazionate cu soluționarea apelului rămân în sarcina statului.

Definitivă.

Pronunțată, în ședință publică, astăzi 22 aprilie 2019.

Opinie separată:

Opinia separată vizează soluția de respingere a apelului formulat în cauză, urmată de menținerea sentinței atacate, în condițiile în care apreciez că se impunea desființarea hotărârii de achitare pronunțată de prima instanță față de inculpatul A., întrucât este nelegală și, ca atare, calea ordinară de atac exercitată de Direcția Națională Anticorupție era de admis, ca fiind fondată, cu consecința trimiterii cauzei spre rejudecare la aceeași instanță.

Prealabil analizării hotărârii pronunțate în primă instanță prin prisma motivelor de apel dezvoltate de parchet atât în scris cât și în ședință publică, este necesar a fi făcute anumite precizări.

Astfel, ascultarea în calitate de martor a unei persoane aflată sub prestare de jurământ în legătură cu fapte sau împrejurări despre care se cunoaște că l-ar putea incrimina nu este permisă, așa cum rezultă din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, întrucât, în caz contrar, s-ar ajunge ca presupusul participant la activitatea infracțională cu privirea la care este interogat să fie obligat a alege între a fi sancționat pentru refuzul de a colabora cu organele de instrucție penală, a le furniza informații care să conducă la acuzarea sa sau a risca să fie tras la răspundere penală pentru săvârșirea infracțiunii de mărturie mincinoasă.

În aceste condiții, dacă o persoană este citată să compare ca martor, trebuie ca la momentul audierii sale să nu poată fi considerată ca fiind sub incidența unei „acuzății” de natură penală în sensul dispozițiilor art. 6 paragraful 1 din Convenție, adică să nu existe posibilitatea de a fi privită din perspectiva acuzatului „de facto”, întrucât, numai într-o atare situație, martorului îi este recunoscut dreptul la tăcere și la neautoincriminare, având în vedere că acest drept nu are un caracter general și absolut în raport cu obligația legală de a da declarații în care să spună adevărul, obligație reglementată în art. 114 alin. (2) C.pr.pen. Or, o interpretare contrară ar permite eludarea dispozițiilor procesual

penale menționate, prin invocarea în mod abstract a dreptului la tăcere, împrejurare care ar împiedica sau, după caz, ar îngreuna aflarea adevărului și, totodată, realizarea obiectului urmăririi penale, făcând imposibilă strângerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunii, la identificarea făptuitorilor și la stabilirea răspunderii penale a acestora în scopul de a aprecia dacă se impune sau nu trimiterea lor în judecată.

Altfel spus, garanțiile conferite de art. 6 din Convenție devin incidente de la data la care autoritățile judiciare au motive întemeiate să suspecteze implicarea unei persoane în săvârșirea infracțiunii, chiar dacă aceasta nu a fost pusă încă sub acuzare, motiv pentru care audierea sa în calitate de martor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil în componenta privind dreptul de a nu depune mărturie asupra faptelor care o pot expune la urmări de natură penală.

Deci, dreptul de a nu contribui la propria incriminare se naște numai atunci când organele de urmărire penală dețin indicii rezonabile privind implicarea persoanei chemată să depună mărturie în comiterea infracțiunii ce face obiectul cercetărilor, în lipsa acestor indicii neputând fi invocat dreptul la tăcere, întrucât martorului îi incumbă obligația legală de a dezvălui orice informație pe care o știe sub sancțiunea răspunderii penale.

De asemenea, audierea inițială a unui acuzat în calitate de martor, deși organele judiciare, în baza unor mijloace de probă administrate, l-ar suspecta deja de participarea la săvârșirea infracțiunii pentru care se efectuează urmărirea penală, afectează caracterul echitabil al procedurii și din perspectiva coacuzatului împotriva căruia sunt valorificate informațiile obținute din declarația testimonială, aspect reținut, de altfel, de Curtea Europeană în Cauza Loutsenko contra Ucrainei.

Astfel, dreptul la un proces echitabil este încălcat și atunci când datele furnizate de acuzat în calitate de martor sunt valorificate împotriva coacuzatului și/sau a sa, întrucât acesta la momentul luării depoziției are obligația de a arăta tot ceea ce știe cu privire la împrejurările și faptele despre care este întrebant, nebeneficiind de dreptul de a păstra tăcerea.

În dezacord cu soluția pronunțată în apel, cu majoritate, consider, raportând considerațiile dezvoltate anterior la circumstanțele concrete ale cauzei, că situația juridică a inculpatului A., la data de 15 aprilie 2016, când a fost audiat în calitate de martor, în dosarul nr. ....P/2015 al Direcției Naționale Anticorupție - Serviciul Teritorial Brașov, nu echivala cu cea a acuzatului „de facto” pentru a-i putea fi aplicabile drepturile conferite de art. 6 din Convenție, inclusiv dreptul la tăcere, ci, din contră, date fiind aspectele cu privire la care a fost chemat să compare în fața organelor de anchetă, precum și probatoriul administrat până la acel moment în legătură cu modul de retrocedare a unor imobile revendicate de L., nu existau suspiciuni rezonabile din care să rezulte că acesta era implicat în activitatea infracțională ce forma obiectul cercetărilor, motiv pentru care, potrivit poziției sale procesuale avea obligația legală de a spune adevărul sub sancțiunea răspunderii penale.

Sub aspectul împrejurărilor faptice este de menționat că cercetările inițiale au fost declanșate de Direcția Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial Brașov, în *dosarul nr. ....P/2012*, sub aspectul infracțiunilor de trafic

de influență, respectiv *cumpărare de influență* față de numiții N3., O3., P3., Q3., R3., S3. și Ș3. care, acceptând promisiunea unor foloase materiale din partea lui L. și a soției acestuia, le-au promis cumpărătorilor de influență că vor interveni pe lângă funcționari din cadrul autorităților publice centrale și locale, din Călărași, Suceava și Sinaia, cu atribuții în domeniul retrocedărilor imobiliare sau al reconstituirii dreptului de proprietate, în scopul urgentării unor acte ce le intră în îndatoririle de serviciu sau în scopul îndeplinirii unor acte contrare acestor îndatoriri pentru obținerea urgentă și în mod ilegal a unor imobile și a unor suprafețe de mii de hectare situate în județele, după caz, localitățile menționate. Prin rechizitoriul emis în cauză, s-a dispus, printre altele, și disjungerea și continuarea cercetărilor față de suspectii L. și G2., fiind format *dosarul nr...../P/2015*.

În *dosarul nr...../P/2015*, la data de 23 ianuarie 2015, L. a depus o *plângere penală* împotriva numiților C., E., I., D. și A. sub aspectul comiterii unor fapte de corupție care au avut ca rezultat cauzarea unui prejudiciu evaluat la suma de 45.000.000 lei. În cuprinsul plângerii, *a reclamat cu privire la A. numai faptul că „retrocedarea W3. exclusiv către T3., s-a produs în timpul mandatului său de prim-ministru, după ce Senatul României și Camera Deputaților au respins o lege în acest sens”*, fără ca numele acestuia să fie menționat în legătură cu reconstituirea dreptului de proprietate pentru suprafețele de teren denumite „U3.” și „Ț3.” (fila 124, vol. II, d.u.p.)

De asemenea, în *declarația* dată în calitate de suspect, în același dosar, la 23 aprilie 2015, L., dezvoltând de o manieră amplă demersurile făcute de-a lungul anilor, fie personal fie prin intermediul mandatarilor săi, pentru recuperarea proprietăților deținute anterior de F3., moștenitoarea T3., și ale cărei drepturi succesoriale le achiziționase, a indicat persoanele implicate activ în această construcție (C., E., D. și F.) inclusiv întâlnirile pe care le-au avut și contextul în care s-au purtat discuțiile, exprimându-și, totodată, nemulțumirea că a fost nevoit să le accepte pretențiile financiare, întrucât, în caz contrar, ar fi fost împiedicat să intre în posesia terenurilor revendicate, A. neregăsindu-se printre acestea, despre care, de altfel, nici organele de urmărire penală nu i-au adresat întrebări cu ocazia audierii, împrejurare din care rezultă că nu erau interesate de persoana lui. Singura referire la A. a fost făcută de L. în contextul în care a relatat argumentele prezentate de C. pentru a-l convinge că ar avea nevoie de relațiile sale, de la nivel politic, în vederea recuperării U3. și Ț3., exemplificând în acest sens prietenia cu P. despre care a susținut că „l-a ajutat să-și ducă banii în China”, precum și faptul că este „consilierul lui A.”, dându-i, astfel, asigurări că nu trebuie să-și facă griji în privința acestuia. Deci, se observă că menționarea unor oameni politici a avut drept scop inocularea ideii că în lipsa sprijinului lui C., care pretindea că se bucură de influență la cel mai înalt nivel asupra decidenților politici din România, era exclusă obținerea de către suspect a terenurilor pretinse, în condițiile în care *din relatările lui L. rezultă clar că nu a luat legătura direct sau prin intermediari cu A., ba mai mult că alte persoane au contribuit la rezolvarea problemei referitoare la reconstituirea dreptului de proprietate, despre care, cu ocazia audierii, a fost întrebat expres de organele de urmărire penală, nefiind interogat cu privire la presupusa implicare a lui A.* (filele 89 -100, vol. II, d.u.p.).

Pentru o mai bună înfăptuire a justiției, prin ordonanța nr. ....P/2015 din 30 septembrie 2015, s-a dispus disjungerea faptelor privind retrocedarea averii pretinse de L. și G2., formându-se, pe rolul aceleiași unități de parchet, dosarul nr. ....P/2015 având ca obiect continuarea cercetărilor pentru fapte comise în diferite forme de participație, în intervalul 2006-2013, în vederea obținerii unor imobile, printre care T3. și U3..

*Audiat și în acest nou dosar, mai întâi în calitate de suspect, la data de 11 decembrie 2015, iar, ulterior, în calitate de inculpat, la data de 11 ianuarie 2016, L. a arătat contextul în care i-a fost prezentat C., acesta fiindu-i recomandat ca o persoană ce-l poate ajuta să obțină proprietățile revendicate și care lucrează cu o casă de avocatură de top, în primele trei din țară, motiv pentru care a fost de acord să încheie o înțelegere cu S.C. K. S.R.L., reprezentată de C., ulterior, intrând treptat în legătură cu D., I., H., J., E. și F., persoane implicate, într-o mai mare sau mai mică măsură, în demersurile efectuate pentru retrocedarea unor imobile, cele mai valoroase fiind T3. și U3., și despre acțiunile cărora a fost chestionat punctual de organele de urmărire penală la momentul consemnării declarațiilor sale (filele 101 - 119, vol. II, d.u.p.). Nici cu aceste ocazii, L. nu a amintit de A., ba mai mult, în *declarația de inculpat*, făcând referire la problemele pe care le-a întâmpinat în relația cu S.C. K. S.R.L., în special pentru T3. și U3., a precizat că „Am depus denunțurile penale la dosar pentru că m-am considerat înșelat de aceste persoane care nu mi-au dat banii pentru partea mea de bun. **Precizez că plângerea împotriva lui A. se referea la decizia luată de retrocedare a W3. T3.**”. În contextul acestor precizări, se observă că, în cauză, procurorul anchetator și-a axat cercetările doar asupra împrejurărilor în care s-a obținut retrocedarea T3. și a U3., respectiv, a identificării persoanelor care au fost amestecate în demersurile aferente reconstituirii dreptului de proprietate asupra acestor imobile, fără să fie demarate verificări cu privire la dobândirea W3. de către T3., în legătură cu care s-a menționat numele lui A..*

Totodată, G2., soția lui L., fiind audiată, la data de 08 ianuarie 2016, în același dosar, în calitate de *suspect*, a făcut declarații în legătură cu demersurile efectuate de soțul său pentru revendicarea unor bunuri imobile ce i se cuveneau în România, arătând că, din cauza procedurilor costisitoare, deși, începând cu anul 2002, au apelat la diferiți avocați, nu au avut niciun rezultat până când l-au cunoscut pe C., care i-a pus în legătură cu casa de avocatură X1., unde s-a încheiat contractul de cesionare a drepturilor litigioase cu S.C. K. S.R.L., moment la care a participat și avocatul D., ulterior aflând că în această afacere erau implicați ca finanțatori E. și F., iar J. și I. ca intermediari ai acestora, în timp ce H. „urma să aibă grijă de relațiile noastre cu publicul”. *Singura referire la A. a fost când suspecta a menționat că „după semnarea contactului cu C.”*, în calitate de reprezentant al S.C. K. S.R.L., „acesta **a spus că el a fost consilierul lui P. și că a făcut afaceri cu prim ministrul A. care ar fi vrut să îl mențină în cabinetul lui însă a refuzat pentru că a ales să facă afaceri**”, fără să prezinte alte date cu privire la o eventuală implicare a acestuia în activitatea infracțională desfășurată de persoanele indicate și în legătură cu care soțul său formulase denunț. Mai mult, după aceste precizări, organele de urmărire penală i-au pus întrebări despre C., H., D., E. și I., respectiv rolul avut de fiecare în obținerea imobilelor revendicate de L., aspect care demonstrează că cercetările efectuate

în cauză nu l-au vizat pe A., în condițiile în care nu au interogat-o privitor la persoana sa (filele 155 - 170, vol. II, d.u.p.). De altfel, G2. a menționat numele lui A., în același context, și în cuprinsul declarației de suspect, dată inițial, la 06 mai 2015, în dosarul nr. ....P/2015 al DNA - Serviciului Teritorial Brașov, respectiv, cu referire la momentul încheierii contactului de cesiune, când C. pentru a-i determina să accepte ca 80% din domeniul .... să-i fie cedați în cazul recuperării imobilului le-a spus că „*fără el și prietenii lui (A., I., E.) nu vom câștiga vreun bun (...)*”, precum și că vor pierde procesul de exequatur de la instanța supremă, sens în care a făcut trimitere la un judecător de la Înalta Curte (filele 145 - 154, vol. II, d.u.p.). Indicarea unor persoane cu funcții publice s-a făcut de C. în scopul de a sădi în mentalul celor doi suspecți convingerea că, în raport cu relațiile pe care le are, este sigurul în măsură să asigure obținerea terenurilor revendicate, în lipsa ajutorului său orice șansă de a avea câștig de cauză fiind exclusă, concluzie ce rezultă fără echivoc și din atitudinea organelor de urmărire penală, care, pe lângă faptul că nu i-au investigat pe cei menționați de acesta, nici nu i-au întreat pe L. și pe soția sa, cu ocazia audierii, despre A., având în vedere că nu au furnizat informații suplimentare care să trezească vreo suspiciune cu privire la implicarea acestuia în planul infracțional pus la punct de C., ci, din contră, făcând referire la plângerea depusă, L. a declarat că ceea ce-i impută este decizia de retrocedare a W3. către T3., imobil care nu a făcut obiectul cercetărilor în dosarul nr. ....P/2015.

Împrejurarea că cercetările efectuate în dosarul anterior menționat în legătură cu modul în care a dobândit L. T3. și fosta U3., nu l-au vizat pe inculpatul din prezenta cauză decurge din tactica de anchetă utilizată de organul de urmărire penală, inclusiv cu ocazia audierii în calitate de suspecți, după caz, de inculpați a numiților C., D., E., M., F., G., H. și I. și a administrării probei testimoniale.

În primul rând, este de menționat că, *la data de 05 noiembrie 2015*, în dosarul nr. ....P/2015, Direcția Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial Brașov a extins, printre altele, *urmărirea penală sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de abuz în serviciu dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit cu consecințe deosebit de grave, trafic de influență și spălarea banilor*, pentru ca ulterior, *la data de 08 decembrie 2015*, să dispună *extinderea și efectuarea în continuare a urmăririi penale față de mai mulți suspecți, inclusiv față de C., D., E., M., F., J., H. și I., pentru săvârșirea, în diferite forme de participare, a infracțiunilor de constituire a unui grup infracțional organizat, trafic de influență, după caz, spălare de bani, abuz în serviciu dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit cu consecințe deosebit de grave și spălarea banilor*. Drept urmare, în perioada decembrie 2015 - aprilie 2016, au dat declarații de suspect C. (09 decembrie 2015, filele 176 - 181, vol. II, d.u.p.), J. (09 decembrie 2015, filele 182 - 189, vol. II, d.u.p.) și D. (10 decembrie 2015, filele 171 - 175, vol. II, d.u.p.), precum și de inculpat J. (12 aprilie 2016, filele 190 - 198, vol. II, d.u.p.) și H. (20 aprilie 2016, filele 199 - 204, vol. II, d.u.p.), moment în care, făcând precizări cu privire la învinuirile ce le-au fost aduse în legătură cu retrocedarea fostei U3. și T3., niciunul nu a menționat, măcar tangențial, numele lui A., ba mai mult, nici procurorul anchetator nu le-a pus întrebări referitoare la o

eventuală implicarea a acestuia în procedura de emitere a titlurilor de proprietate pe numele lui L., aspect ce dovedește că organele de urmărire penală nu aveau motive întemeiate să-l suspecteze că participase la activitatea infracțională imputată acuzaților din cauză.

În acest context, prezintă relevanță faptul că titlurile de proprietate pentru 10, respectiv, 36,78 hectare, suprafețe situate în Ț3., au fost emise, la datele de 07 august 2007 și 31 august 2007, pe numele L., iar terenul în suprafață de 170.924,97 m², cunoscut sub denumirea U3., i-a fost restituit în natură, prin decizia nr. 30 din 26 septembrie 2008 emisă de Consiliul de Administrație al Institutului de Cercetare - Dezvoltare pentru Protecția Plantelor.

Totodată, la 16 iulie 2008, Înalta Curte a emis *mandatul de siguranță națională nr. 002178*, dispunând interceptarea comunicațiilor efectuate de la două posturi telefonice, unul mobil și altul fix, de către C.. Ulterior, la data de 06 august 2008, a fost prelungită măsura din 18 august 2008 până la 17 noiembrie 2008, fiind emis *mandatul de siguranță națională nr. 002812* (fila 431, Vol. III, d.u.p.). Potrivit procesului-verbal din 12 august 2015, C. l-a apelat telefonic pe D., la data de 13 octombrie 2008, ora 21,43, ocazie cu care au discutat despre încheierea unui contract de vânzare-cumpărare a unui teren (cercetările efectuate au dovedit că era vorba de U3.) la biroul notarial deținut de H1., soția lui A., la acel moment. „**R.**: Da. **R.T.**: Scuză-mă că te sun așa târziu. **R.**: Te rog! **R.T.**: **Ai apucat să vorbești cu Y1. cumva?** **R.**: Nu, n-am mai vorbit cu ea. **R.T.**: **Foarte bine ai făcut că uite sunt la masă cu premierul și o să facem actele alea cu soția dânsului.** **R.**: OK. Bine, Nicio problemă. **R.T.**: Da. **R.**: N-am vorbit că am zis că până nu-mi iese aia, nu are rost că știu că tot aia... **R.T.**: Bine ai făcut, uite că s-a brodit bine. Bravo! Scuze de ora târzie. Hai, vorbim.” (filele 1-2, Vol. III, d.u.p.). A doua zi, cei doi au purtat o nouă convorbire telefonică, la ora 12,35, în legătură cu încheierea contractului de vânzare-cumpărare: „**R.T.**: Ce faceți? **R.**: **Ce să fac, am vorbit cu notarul, i-am trimis actele.** **R.T.**: **Cu notarul care ți l-am dat eu ieri seară ...** **R.**: **Da, da, da. Sigur...**” (filele 3-5, Vol. III, d.u.p.). Deci, decizia autentificării contractului de către notarul H1. a fost una spontană, determinată de întâlnirea lui C. cu prim-ministrul în funcție la acea dată, în condițiile în care intenția era ca actele de vânzare a U3., imobil ce fusese restituită în natură, la data de 26 septembrie 2008, să fie semnate la un alt birou notarial, împrejurare care dovedește că A. nu a intervenit în procesul de reconstituire a dreptului de proprietate, respectiv, de retrocedare a imobilelor revendicate de L., întrucât, în caz contrar, ar fi avut o înțelegere prealabilă cu C. în legătură cu beneficiile ce urma să le obțină în schimbul demersurilor sale, materializate, inclusiv prin încheierea cu soția sa a contactelor ce vizau suprafețele de teren în discuție, în vederea obținerii unor sume consistente, cu titlu de onorariu notarial.

Într-adevăr, din convorbirile telefonice purtate de C. cu diferite persoane (, ... **D.**: Taxa despre care am vorbit săptămâna trecută în România nu este 2 – neinteligibil – milioane... **R.T.**: Da! **D.**: Este de 6,5 milioane de euro. **R.T.**: ... **Deci, notarul public ne-a spus să nu folosim strada ieftină, deoarece hârtiile pe care le avem sunt înregistrate pe strada scumpă. ... dar încercăm să găsim o soluție să luăm alt număr, număr poștal pentru a pune tot pământul pe strada ieftină.**” - apel din 15 octombrie 2008, ora 17,49, filele 6-8, Vol. III, d.u.p.),

precum și din mesajele tip sms schimbate cu H1. („*Bună. H1. sunt. Îmi dau acum cadastrul și vdm cum încadrăm ca să fie bine. Mă uit pe cadastru și vdm. Chiar dak va fi ceva pe str. aia scumpă, găsim o s*” - trimis la 16 octombrie 2008, ora 12,25 lui C., fila 13, Vol. III, d.u.p.), reiese că notarul urma să identifice modalități de reducere a taxelor notariale datorate statului de semnării contractelor, prin încadrarea terenului într-o altă categoriei de folosință, împrejurare de natură a ridica suspiciuni cu privire la comiterea unor infracțiuni de evaziune fiscală.

În aceste condiții, prin ordonanța nr. ....P/2015 din 05 noiembrie 2015, la care am făcut referire anterior, *s-a dispus extinderea urmării penale și sub aspectul săvârșirii infracțiunii de evaziune fiscală* prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. a) și alin. (3) din Legea nr. 241/2005, iar, la data de 10 noiembrie 2015, Direcția Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial Brașov - a solicitat, în temeiul art. 138 alin. (1) lit. a), c) și d) C.pr.pen., pentru o perioadă de 30 de zile, de la data de 10 noiembrie 2015 până la data de 09 decembrie 2015, interceptarea comunicațiilor și convorbirilor telefonice, supravegherea video, audio sau prin fotografiere în mediu ambiental în spații publice, precum și localizarea sau urmărirea prin mijloace tehnice, inclusiv, față de A., reținând, printre altele, că „Pentru a reuși sustragerea de la plata taxelor aferente transferului de proprietate asupra terenului, necesară pentru ascunderea provenienței reale, C. a apelat la A., primul ministru al României la acea dată, și prin intermediul acestuia la notarul Z1.. Aceasta a acceptat apoi să perceapă taxe diminuate fraudulos, prin declararea nereală a prețului și a categoriei de folosință a terenului, soluții pe care chiar ea le-a prezentat cumpărătorilor de influență.”, cerere ce a fost admisă de instanța supremă, prin încheierea nr. 362 din 10 noiembrie 2015 (filele 447 - 488, Vol. III, d.u.p.). Din cuprinsul proceselor-verbale de redare a înregistrărilor telefonice rezultă că măsurile de supraveghere tehnică *nu au evidențiat informații care să dovedească vreo implicare a lui A. în activitatea de diminuare a taxelor notariale, dar nici în cea de dobândire a titlurilor de proprietate asupra terenurilor revendicate de către L., ba mai mult, acesta și-a îndemnat fosta soție să aplice legea, când i-a fost adus la cunoștință faptul că se urmărea calcularea într-un quantum mai redus a taxelor datorate către stat.*

Relevantă sub acest aspect este și declarația testimonială din data de 04 decembrie 2015 a martorei H1., care a arătat că, deși valoarea minimă conform grilei notarilor publici era de 500 euro/m² pentru suprafața în discuție, C. i-a solicitat să autentifice contractul la o valoare mai mică de 50-60 euro/m², urmând să considere că terenul este situat în extravilanul municipiului București, aspect pe care i „l-am povestit soțului meu și acesta mi-a spus să aplic legea”, pentru ca, în final, nefiind de acord cu propunerea ce i-a fost făcută, să nu mai semneze contractul de vânzare cumpărare a U3. la cabinetul său notarial (filele 205 – 207, Vol. II, d.u.p.). Susținerile martorei sunt confirmate și de conținutul procesului-verbal din 09 decembrie 2015 privind redarea discuției telefonice purtată de aceasta cu soțul său, F2., la data de 04 decembrie 2015, ora 17,18, ocazie cu care i-a povestit despre modul în care a decurs audierea de la parchet, respectiv, ce a răspuns la întrebările care i-au fost puse. „*V.I.: Și zice: ... Ce a zis*

soțul dumneavoastră când așa? Zic: Mi-a zis să aplic legea. Ce să-mi zică?” (filele 421 – 425, Vol. III, d.u.p.).

Ca atare, în lipsa oricărei suspiciuni rezonabile cu privire la săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală sau a vreunei alte infracțiuni care să justifice prelungirea măsurilor de supraveghere tehnice dispuse de judecătorul de drepturi și libertăți față de A., procurorul de caz nu s-a mai adresat instanței supreme cu o cerere în acest sens, măsura încetând de drept, la momentul expirării duratei pentru care a fost luată, respectiv, la 09 decembrie 2015, așa cum rezultă din procesul-verbal din 24 mai 2016 întocmit de organul de urmărire penală, cu ocazia aducerii la cunoștința inculpatului din prezenta cauză a faptului că a făcut obiectul interceptării comunicațiilor telefonice și supravegherii video-audio, în perioada 10 noiembrie 2015 - 09 decembrie 2015.

Aceasta este și rațiunea pentru care procurorul nu le-a adresat nicio întrebare când i-a audiat, la datele de 09 decembrie 2015 și 10 decembrie 2015, în calitate de suspecti pe C., J. și D., în legătură cu o eventuală implicare a lui A. în activitatea infracțională pentru care erau cercetați, organul de urmărire penală nefiind în posesia unor date care să justifice declanșarea unor de investigații penale împotriva sa, întrucât motivele care au fundamentat cererea de luare a măsurilor de supraveghere tehnică față de acesta nu mai erau de actualitate în raport cu probatoriul administrat în cauză, fiind înlăturate, astfel, eventualele suspiciuni de comitere a infracțiunii de evaziune fiscală. Faptul că organele de urmărire penală nu aveau motive plauzibile să-l bănuiască că a luat parte, într-o formă sau alta, la acțiunile derulate de cei acuzați, rezultă și din aceea că, la momentul administrării probei testimoniale, în perioada 21 decembrie 2015 - 28 aprilie 2015, martorilor V1., N1., Q1. și A2., după ce au fost lăsați să declare ce știu despre circumstanțele în care s-a obținut retrocedarea U3. și a Ț3., nu le-a fost pusă nicio întrebare cu privire la A., persoană care, de altfel, nu fusese menționată nici de cei audiați.

Suplimentar, prezintă importanță și faptul că A., la finalizarea cercetărilor efectuate în cauză, nu a fost trimis în judecată, prin rechizitorul nr. ....P/2015 din 17 mai 2016, pentru infracțiuni comise în perioada 2006-2013, în vederea obținerii unor imobile, printre care Ț3. și U3., revendicate fără drept de L. Ba mai mult, prin rechizitoriu, s-a dispus disjungerea cauzei și continuarea cercetărilor în dosarul nr. ....P/2016 sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de măturie mincinoasă și favorizarea infractorului în legătură cu depozițiile date de acesta, în calitate de martor, *la 15 aprilie 2016*, fapte pentru care se extinsese urmărirea penală și se ordonase continuarea urmăririi penale față de el, prin ordonanța din *16 mai 2016*, fapt care demonstrează încă o dată că ancheta efectuată în cauză nu l-a vizat, neexistând suspiciuni de vinovăție în ceea ce îl privește.

Concluzionând, constat că, pe baza mijloacelor de probă deja administrate până la data de 15 aprilie 2016, când A. a fost ascultat, sub prestare de jurământ, în calitate de martor, procurorul de caz nu deținea indicii rezonabile referitoare la implicarea acestuia în săvârșirea vreuneia dintre infracțiunile ce făceau obiectul cercetărilor, motiv pentru care drepturile conferite de art. 6 din Convenție în privința unei acuzații penale nu erau incidente, nefiindu-i, astfel, aplicabile și, ca atare, îi incumba obligația

de a declara tot ceea ce știe în legătură cu împrejurările pentru care a fost chemat să declare.

Altfel spus, contrar celor retinute de prima instanță, apreciez că inculpatul A. putea avea calitatea de martor în dosarul nr. .../P/2015 al Direcției Naționale Anticorupție - Serviciul Teritorial Brașov, întrucât nu lipsește situația premisă a normei de incriminare, care presupune existența unui raport între o persoană, adică martorul, și autoritatea judiciară, situație în care se impunea ca judecătorii fondului să realizeze o analiză sub aspectul îndeplinirii sau nu a tipicității obiective și subiective a infracțiunii de mărturie mincinoasă.

Sub acest din urmă aspect, este de menționat că, la data de 15 aprilie 2016, înainte de luarea depoziției, i s-a adus la cunoștință că urmează să fie audiat ca martor „în legătură cu retrocedarea către L. a unor suprafețe de teren în .... (U3.) și .... (trunchiul de pădure V3.); actele de vânzare-cumpărare vizând aceste bunuri; implicarea inculpaților E., F., M., G. în procedurile de retrocedare”, sens în care procurorul de caz i-a pus mai multe întrebări referitoare la aceste chestiuni.

Astfel i-au fost adresate următoarele întrebări: „Întrebare: V-a cerut vreodată E. să-l prezentați altor politicieni, membri ai Guvernului sau reprezentanților unor instituții publice din România? Răspuns: Nu. Întrebare: C. sau E. v-au propus vreodată să achiziționați bunuri dintre cele pretinse de L. și cesionate către cei doi? Răspuns: Nu. Nu am avut vreo discuție pe acest subiect cu vreunul dintre ei. Întrebare: Când ați aflat despre intenția lui E./C. de a achiziționa drepturile succesoriale ale lui L. în România? Răspuns: Arăt că nu știam despre această intenție/afacere pe care intenționa să o desfășoare în România. Fosta soție nu mi-a adus la cunoștință că a discutat cu E. despre aceste aspecte. De asemenea, precizez că nu am avut o relație apropiată cu domnul C. pentru a avea o discuție de acest gen sau de alt gen. Întrebare: C., H., E., I. sau L. v-au cerut vreodată să promovați imaginea ultimului sau să susțineți pretențiile acestuia? Răspuns: Nu. Simpatiile mele monarhice sunt către Casa regală, nu către L. și acest lucru este știut în anturajul meu. Pe L. l-am cunoscut o dată în public, cred că am dat și mâna, dar nu am discutat cu acesta. Întrebare: A venit vreo persoană la dvs. Să vă ceară să-l numiți pe L. reprezentant al țării sau să-i oferiți vreo altă funcție publică? Răspuns: Nu. Nici nu am auzit de un asemenea demers. Întrebare: Ați discutat cu domnul C. despre încheierea unor contracte de vânzare-cumpărare la biroul notarial al fostei soții? Răspuns: Nu. După ce mi s-a prezentat procesul-verbal de redare a convorbirii telefonice din data de 13.10.2008 pe care l-am citit, precizez că eu nu am luat masa cu domnul C. și nu am discutat cu acesta despre vânzarea unor terenuri. Nu am avut niciun fel de relație cu domnul C.. Întrebare: Care era relația dintre E. și Q.? Răspuns: nu știu dacă au avut o relație apropiată, dar a fost sfătuitorul/consultantul acestuia. Întrebare: Care era relația lui C. cu I3. și N1.? Răspuns: Nu am cunoștință. Cei doi nu mi-au pomenit vreodată de C.. Întrebare: Care era relația dintre H. și E.? Erau parteneri sau H. era reprezentantul lui E.? Răspuns: Cred că între cei doi era o relație de colaborare în ceea ce privește consultanța. Nu pot să precizez mai mult de atât. Întrebare: Cunoașteți avocații de la X1.? Ați discutat vreodată cu D.? Răspuns: Îi cunosc pe titulari. J3. și K3.. Nu-mi aduc aminte să

fi auzit că aceștia susțin interesele L.. Nu-l cunosc și nu am discutat cu D..
Întrebare: Dvs., personal sau Ș.-ul, ați primit donații sau sponsorizări de la persoanele menționate (H., E., C.) sau societățile acestora? Răspuns: Nu. Nu am cunoștință ca firma lui H. să fi încheiat contracte de sponsorizare/donație cu Ș., dar puteți să verificați. Întrebare avocat L3.: Domnul C. a fost consilierul dvs.? Răspuns: Nu. Nu a deținut vreo funcție în guvernul condus de mine. Nu a fost sfătuitorul eu. Întrebare avocat M3.: Ați auzit, direct sau indirect, ca domnul H. să se folosească de relația sau calitatea de consilier a dvs. Pentru afacerile desfășurate? Răspuns: Nu. Întrebare avocat M3.: După momentul 2008, după ce relația s-a diluat, ați mai avut alte discuții cu domnul H.? Răspuns: Am mai avut discuții politice, întrucât acesta era apropiat de Q. și orice informație era utilă. Nici nu am știut că are afaceri, târziu am aflat că deține acțiuni la U. și director la această publicație, respectiv când a apărut știrea în spațiul public. Întrebare avocat M3.: Ați auzit de firma K.? Răspuns: Nu. Întrebare avocat M3.: În perioada în care ați fost apropiat de H., v-a cerut acesta vreodată să interveniți pe la vreo autoritate/instituție pentru vreun prieten de-al său? Răspuns: Nu” (filele 46 -51, Vol. II, d.u.p.).

Deși, prin rechizitoriu nr. ....P/2016 din 06 iulie 2016, Direcția Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial Brașov - i-a imputat inculpatului A. că în calitate de martor, la data de 15 aprilie 2016, în dosarul ....P/2015, a făcut sub prestare de jurământ „declarații necorespunzătoare adevărului și nu a spus tot ce știe în legătură cu fapte și împrejurări esențiale ale cauzei asupra cărora a fost întrebat”, printre care și cu privire la „*întâlnirile și discuțiile purtate cu acesta C. privitoare la taxele notariale privind tranzacționarea imobilelor obținute de L.*”, apreciez că în cauză nu erau incidente garanțiile conferite de art. 6 din Convenție, respectiv, dreptul la neautoincriminare sub aspectul săvârșirii infracțiunii de evaziune fiscală, întrucât, așa cum rezultă din depoziția sa testimonială, nu a fost întrebat cu privire la taxele notariale ci dacă a „discutat cu domnul C. despre încheierea unor contracte de vânzare-cumpărare la biroul notarial al fostei soții?”.

În aceste condiții, problema care se ridică ține de temeinicia acuzațiilor formulate împotriva inculpatului prin rechizitoriu, situație în care instanța investită cu judecarea pe fond a cauzei este chemată să constate în ce măsură cele reținute de procuror își găsesc corespondent în probatoriul administrat în cauză, cu consecința pronunțării unei soluții de achitare pe motivul că fapta nu există.

Față de considerentele dezvoltate anterior și de împrejurarea că, în cauză, prima instanță nu a făcut aprecieri asupra tipicității obiective și subiective a infracțiunii de mărturie mincinoasă pentru care s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului A., în condițiile în care a reținut că acesta nu putea fi audiat în calitate de martor, întrucât beneficiază, pe tărâmul art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, de dreptul la tăcere și dreptul de a nu se autoincrimina ca orice persoană împotriva căreia există suspiciuni de vinovăție, constat că se impune trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de fond în vederea respectării dreptului la un proces echitabil și a dublului grad de jurisdicție și, nu în ultimul rând, al respectării dreptului la apărare a inculpatului.

Astfel, în acord cu principiul dreptului la un proces echitabil consacrat de Convenție, transpus și în legislația națională și prin raportare la motivele de apel ale parchetului care, prin criticile formulate, tinde la o soluție de condamnare, cu atât mai mult cu cât instanța de control judiciar nu a administrat nicio probă, este obligatorie trimiterea spre rejudecare a cauzei pentru a fi dispuse măsuri pozitive care să clarifice aspectele cu caracter esențialmente faptic invocate de acuzare, dar și pentru a-i fi oferită inculpatului posibilitatea de a se apăra, respectându-i-se, astfel, drepturile procesuale, în contextul unor condamnări date României de Curtea Europeană în Cauzele Spînu, Mircea și Dănilă, pentru violarea art. 6 paragrafelor 1 și 3 din Convenție.

Pe de altă parte, pronunțarea unei soluții pe fondul acuzației penale pentru prima dată direct în apel, în cazul în care ar fi de condamnare, ar face ca inculpatul să nu aibă acces la exercitarea controlului judiciar asupra unei asemenea decizii, întrucât este definitivă, fapt ce ar conduce la încălcarea dreptului său la apărare și a dreptului la dublul grad de jurisdicție consacrate de art. 8 C.pr.pen. și de art. 6 din Convenție, drepturi care reprezintă componente ale unei proceduri echitabile.

În considerarea jurisprudenței Curții Europene și a Înaltei Curții, având în vedere că judecătorii fondului nu au analizat chestiunile de fapt și de drept relativ la infracțiunea de mărturie mincinoasă reținută în sarcina inculpatului, consider că pronunțarea unei soluții asupra temeiniciei acuzației ar determina eliminarea artificială a unui grad de jurisdicție în defavoarea intereselor procesuale ale inculpatului, în condițiile în care legea procesual penală prevede parcurgerea a două grade de jurisdicție [art. 421 pct. 2 lit. a) raportat la art. 349 și urm.], motiv pentru care apreciez că se impune desființarea hotărârii atacate, cu consecința trimiterii cauzei spre rejudecare la aceeași instanță.